

Projekt

z dnia 30 grudnia 2025 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIASTA I GMINY BUK**

z dnia 2025 r.

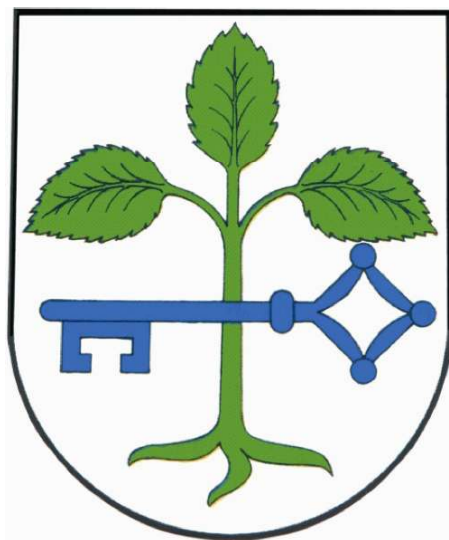
w sprawie przyjęcia raportu z wykonania Programu Ochrony Środowiska.

Na podstawie art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2025 r., poz. 647 z późn. zm.) w związku z art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2025 r., poz. 1153 z późn. zm.) Rada Miasta i Gminy Buk uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Buk, za lata 2023 - 2024, w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Buk.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Raport z realizacji
„Programu ochrony środowiska
dla Miasta i Gminy Buk
na lata 2021–2024
z perspektywą do roku 2028”
za lata 2023-2024**

Poznań 2025 r.

BBF Sp. z o.o.
ul. Dąbrowskiego 461
60-451 Poznań

Opracowali:
dr Kurzawa Jacek
mgr inż. Bielerzewska Krzysztofa
mgr Tyc-Krzyżaniak Kinga

Spis treści

1	Wprowadzenie	7
1.1	Podstawa i przedmiot opracowania	7
1.2	Cel i zakres opracowania	7
1.3	Materiały wykorzystane do opracowania	7
2	Efekty realizacji POŚ w latach 2023-2024 w obszarach interwencji.....	8
2.1	Obszar interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza.....	9
2.2	Obszar interwencji: Zagrożenia hałasem.....	35
2.3	Obszar interwencji: Pola elektromagnetyczne	40
2.4	Obszar interwencji: Gospodarowanie wodami	43
2.5	Obszar interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa.....	49
2.6	Obszar interwencji: Zasoby geologiczne	58
2.7	Obszar interwencji: Gleby.....	60
2.8	Obszar interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	65
2.9	Obszar interwencji: Zasoby przyrodnicze	71
2.10	Obszar interwencji: Zagrożenia poważnymi awariami	83
3	Cele programu ochrony środowiska, zadania i ich finansowanie	86
4	Spis tabel	95
5	Spis załączników.....	96

1 Wprowadzenie

1.1 Podstawa i przedmiot opracowania

Przedmiotem niniejszego opracowania jest Raport z realizacji Programu ochrony środowiska dla Miasta i Gminy Buk za lata 2023-2024. Dokument ten został opracowany na podstawie przyjętego uchwałą *Nr XXVIII/249/2021 Rady Miasta i Gminy Buk z dnia 27 kwietnia 2021 r.* Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Buk na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028, którego obowiązek sporządzenia wynika z zapisów ustawy Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (tj. Dz.U. 2022 poz. 2556 ze zm.), w których mowa, iż: „z wykonania programów organ wykonawczy (...) gminy sporządza, co 2 lata raporty, które przedstawia się odpowiednio (...) radzie gminy”.

1.2 Cel i zakres opracowania

Nadrzędnym celem Raportu z realizacji Programu ochrony środowiska dla Miasta i Gminy Buk za lata 2023-2024 jest spełnienie wymogów prawnych, jakie wynikają z obowiązującego prawa ochrony środowiska oraz dokumentów wyższego szczebla (powiatowego, wojewódzkiego i krajowego). Raport stanowi element monitoringu stanu środowiska, przyjętego przez władze samorządu harmonogramu wdrażania Programu ochrony środowiska dla Miasta i Gminy Buk na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028, w którym poddaje się ocenie realizację listy zaplanowanych przedsięwzięć ekologicznych. Dokument powinien wyraźnie określać zrealizowane cele i priorytety ekologiczne, a także rodzaj i harmonogram działań proekologicznych, które przyjęte zostały w Programie ochrony środowiska (POŚ). Dodatkowo, opracowanie rozlicza Miasto i Gminę Buk z wydanych środków na realizację zadań związanych z ochroną środowiska, a w tym mechanizmów prawno-ekonomicznych i źródeł ich finansowania. Obowiązek monitoringu przeprowadzonych zadań wynika z wypełnienia międzynarodowych deklaracji Polski, w związku z przystąpieniem do Wspólnoty Europejskiej.

Niniejszy Raport jest dokumentem, który ma posłużyć w opracowaniu aktualizacji raportowanego Programu ochrony środowiska lub stanowić podstawę analizy aktualnego stanu poszczególnych komponentów środowiska dla nowej dokumentacji, której celem będzie planowanie działań związanych z ochroną środowiska na terenie miasta i gminy. Raport stanowi zbiór informacji dotyczących faktycznych kierunków zmian, jakie miały miejsce w latach 2023-2024 na terenie gminy.

Raport zawiera również rekomendacje i zalecenia dotyczące poszczególnych obszarów interwencji.

1.3 Materiały wykorzystane do opracowania

Przy opracowaniu Raportu wykorzystane zostały dane statystyczne i inne informacje o stanie środowiska na terenie Miasta i Gminy Buk, taki jak:

- dane publikowane przez Główny Urząd Statystyczny,

-
- informacje pochodzące z Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska,
 - materiały własne przekazane przez Referaty Urzędu Miasta i Gminy w Buku,
 - dane dostępne w Biuletynie Informacji Publicznej Miasta i Gminy Buk,
 - informację z Zakładu Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Buku.

2 Efekty realizacji POŚ w latach 2023-2024 w obszarach interwencji

Cele i kierunki interwencji do realizacji w latach 2023-2024 zostały wyznaczone dla 10 obszarów interwencji:

1. Ochrona klimatu i jakości powietrza,
2. Zagrożenia hałasem,
3. Pola elektromagnetyczne,
4. Gospodarowanie wodami,
5. Gospodarka wodno-ściekowa,
6. Zasoby geologiczne,
7. Gleby,
8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów,
9. Zasoby przyrodnicze,
10. Zagrożenia poważnymi awariami.

Efekty realizacji zadań z przypisanymi wskaźnikami wyznaczonymi w ramach poszczególnych obszarów interwencji zostały przedstawione w poniższych podrozdziałach.

2.1 Obszar interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza

Cel: Poprawa jakości powietrza

Tabela 2-1 Efekty realizacji POŚ za lata 2023-2024 w obszarze interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Efekt realizacji zadania
1.1	1. Ochrona klimatu i jakości powietrza	Poprawa jakości powietrza	Systematyczna poprawa jakości powietrza na obszarze miejskim	Rozwój systemu ścieżek rowerowych i spacerowych oraz poprawa ich jakości	W	MiG Buk, Powiat Poznański	Zadanie realizowane w 2023 r. wykonano: - oświetlenie ścieżki pieszo-rowerowej wzdłuż obwodnicy do Parku Sokola od stacji Orfen – 38 słupów wraz z oprawami LED
1.2				Budowa ścieżki rowerowej o długości 1,6 km Kalwy- Niepruszewo (wzdłuż Jeziora Niepruszewskiego)	W	MiG Buk	Zadanie nierealizowane Liczba wybudowanych ścieżek rowerowych: 0 Długość wybudowanych ścieżek rowerowych: 0
1.3				Budowa systemów rowerów miejskich, uruchomienie wypożyczalni rowerów	W	MiG Buk	Zadanie nierealizowane Liczba wypożyczalni rowerów: 0

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Efekt realizacji zadania
1.4			Utrzymanie jakości powietrza na obecnym poziomie na terenach niezurbanizowanych	Zwiększanie udziału transportu zbiorowego w całkowitych przewozach pasażerskich	M	Przewoźnicy	Zadanie realizowane – Od 2021 r. Miasto i Gmina Buk jest członkiem związku powiatowo-gminnego „Wielkopolski Transport Regionalny” obsługującym na terenie gminy miejscowości położone wzdłuż drogi 306 i 307. – Funkcjonuje bezpłatna komunikacja gminna na trzech liniach autobusowych: linia 781 na trasie Wysoczka-Dobra, linia 782 na trasie Buk-Kałwy i linia 783 Wiktowo-Cieśle – Liczba przewoźników oferujących usługi transportowe na terenie MiG Buk a także poza jej granicami: 2 (PKP, PKS)
1.5			Redukcja emisji gazów cieplarnianych i niszczących warstwę ozonową	Dotacja celowa na pomoc finansową udzielaną między jednostkami samorządu terytorialnego "Wzmocnienie wojewódzkich kolejowych przewozów pasażerskich na obszarze oddziaływania Aglomeracji Poznańskiej poprzez zwiększenie ilości połączeń kolejowych – dofinansowanie Aglomeracji Poznańskiej Kolei Metropolitarnej (PKM)"	W	MIŁ Buk	Zadanie realizowane W ramach umowy z Województwem Wielkopolskim w sprawie udzielenia pomocy finansowej na realizację zadania pn. „Wzmocnienie wojewódzkich kolejowych przewozów pasażerskich na obszarze oddziaływania Aglomeracji Poznańskiej poprzez zwiększenie ilości połączeń kolejowych – dofinansowanie Poznańskiej Kolei Metropolitarnej (PKM)” udzielona została Województwu Wielkopolskiemu dotacja w kwocie w 2023 r.: – 108 883,00 zł w 2024 r.: – 534 154,00 zł Ilość dotacji: 1
1.6				Pomoc finansowa w formie dotacji celowej z budżetu gminy Buk na współfinansowanie przez Powiat Poznański realizacji zadania organizacyjnego przewoźników pasażerskich w zakresie publicznego transportu zbiorowego	W	MIŁ Buk	Zadanie realizowane w 2023 r. wykonano: – poniesiono wydatki w kwocie 108 883,00 zł na dotację celową na pomoc finansową udzielaną między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań bieżących w 2024 r. wykonano: – poniesiono wydatki w kwocie 534 154,00 zł na dotację celową na pomoc finansową udzielaną między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań bieżących

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Efekt realizacji zadania
1.7				Promowanie korzystania z istniejących linii kolejowych	M	Przewoźnicy	Zadanie realizowane przez przewoźników kolejowych, ponadto: - zamieszczanie informacji o zmianach w komunikacji transportu kolejowego na stronie internetowej UMIG - dotacja na pomoc finansową na zadanie pn. „Wzmocnienie wojewódzkich kolejowych przewozów pasażerskich na obszarze oddziaływania Aglomeracji Poznańskiej poprzez zwiększenie ilości połączeń kolejowych dofinansowanie Poznańskiej Kolei Metropolitalnej (PKM)
1.8				Wsparcie w formie dotacji do wymiany przestarzałych pieców indywidualnych mieszkańców na bardziej efektywne	W/ M	MiG Buk, osoby fizyczne	Zadanie realizowane - przyjęcie Uchwały Rady MiG Buk Nr XXXVII/259/2017 z dn. 26 września 2017 r. ws. udzielenia dotacji celowej na dofinansowanie wymiany źródeł ogrzewania węglowego na ekologiczne źródła ciepła (Dz. U. Woj. Wlkp. w dn. 2 października 2017 r., poz. 6136), zmienionej Uchwałą Nr XIV/120/2019 Rady Miasta i Gminy Buk z dn. 17 grudnia 2019 r. oraz Uchwałą Nr XXXI/277/2021 Rady Miasta i Gminy Buk z dnia 27 lipca 2021 r. zwiększyło liczbę mieszkańców decydujących się na wymianę przestarzałych pieców na bardziej efektywne przyczyniając się do realizacji zakładanego celu – redukcji emisji gazów cieplarnianych
							Ilość gospodarstw domowych korzystających z dotacji w roku: - 2023: 20 gosp. dom. - 2024: 21 gosp. dom.
1.9				Wymiana oświetlenia wewnętrznego, sprzętu RTV, ITC i AGD	W/ M	Interesariusze, Gmina Buk, Powiat Poznański	Zadanie realizowane w 2023 r. wykonano: - Prace remontowe w przedszkolu im. Krasnala Halały w Buku – m. in. montaż krętek wentylacyjnych i nowego oświetlenia w kuchni, - Prace remontowe w Szkole Podstawowej im. Bohaterów Bukowskich w Buku – m. in. wymiana oświetlenia w świetlicy szkolnej,

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Efekt realizacji zadania
1.10				Modernizacja infrastruktury oświetleniowej	W	MiG Buk, Enea Oświetlenie Sp. z o. o.	Zadanie realizowane w 2023 r. wykonano - Kompleksowa modernizacja oświetlenia we współpracy z Enea obejmująca - oświetlenie drogowe wzdłuż obwodnicy od ul. Dworcowej do ronda im. K. Zenklera (16 słupów wraz z oprawami LED), - oświetlenie ścieżki pieszo-rowerowej wzdłuż obwodnicy od Parku Sokoła do stacji Orfen (38 słupów wraz z oprawami LED), - oświetlenie wzdłuż ciągów komunikacyjnych na ROD im. Kosynierów Bukowskich przy ul. Św. Rocha, - instalacja dodatkowych punktów świetlnych w Wielkiej Wsi, Otusz, Dakowach Suchych i Szewcach, - oświetlenie nad stawem Smugi (montaż 6 słupów oświetlenia LED), w 2024 r. wykonano - montaż nowych lamp przy ul. Browarnej w Buku, przy ul. Słonecznej we wsi Wygoda, przy ul. Krótkiej w Niepruszewie we współpracy z Enea Oświetlenie Sp. z o. o. w ramach kompleksowej modernizacji oświetlenia.
1.11				Zastosowanie oświetlenia solarnego na obwodnicy miasta Buk	W	MiG Buk	Zadanie realizowane w 2022 r.
1.12				Zastosowanie inteligentnego systemu sterowania oświetleniem ulicznym	M	Zarządcy dróg	b.d.

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Efekt realizacji zadania
1.13				Rozwój wykorzystania ogniw fotowoltaicznych w systemach hybrydowych do zasilania urządzeń i instalacji infrastruktury drogowej (znaków, świateł ostrzegawczych)	M	Zarządy dróg	Zadanie realizowane
1.14				Wprowadzenie bezpłatnych miejsc parkingowych dla pojazdów niskoemisyjnych	W	MiG Buk	Zadanie nierealizowane
1.15				Budowa parkingów P&R, B&R, K&R w zakresie węzła przesiadkowego przy linii kolejowej Warszawa – Berlin w miejscowości Buk	W	MiG Buk	Zadanie zrealizowane, zakończone w 2021 r.
1.16				Budowa zintegrowanego węzła przesiadkowego w Boku	W	MiG Buk	Zadanie zrealizowane, zakończone w 2021 r.
1.17				Zielone zamówienia publiczne	W	MiG Buk	Zadanie nierealizowane
1.18				Koordinacja Planowania Przestrzennego	W	MiG Buk	Zadanie realizowane
1.19				Monitoring zużycia energii w budynkach użyteczności publicznej i mieszkalnych	W/ M	MiG Buk, Powiat Poznański	Zadanie nie realizowane

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Efekt realizacji zadania
1.20				Wspieranie działań Policji w zakresie remontów lub budowy nowych komisariatów na terenie Powiatu Poznańskiego	M	Powiat Poznański; Pozostałe: Wydział Bezpieczeństwa, Zarządzania Kryzysowego i Spraw Obywatelskich Starostwa Powiatowego w Poznaniu, Partnerzy: Komenda Miejska Policji w Poznaniu, Komenda Woj. Policji w Poznaniu	Zadanie realizowane w 2021 r.
1.21				Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców o wpływie używanego środka transportu na środowisko	W	MiG Buk	– Zadanie realizowane cel i zadanie są realizowane poprzez samorząd, przewoźników transportowych, przedszkola i szkoły. Każdego roku świadomość ekologiczna mieszkańców jest podnoszona. Obserwuje się wzrost zainteresowania mieszkańców korzystaniem w szczególności z rowerów i ścieżek rowerowych.
1.22			Poprawa bezpieczeństwa i płynności ruchu drogowego	Wprowadzenie sprawnego systemu sterowania ruchem ulicznym	M	Zarządcy dróg	Zadanie realizowane
1.23			Zwiększenie przepustowości ruchu uzyskanej dzięki modernizacji dróg	Prowadzenie działań mających na celu zwiększenie przepustowości i płynności ruchu drogowego	M	Zarządcy dróg	– Zadanie realizowane przez samorząd, a także przez innych zarządców dróg. Odpowiednie rozwiązania projektowe odgrywają ważną rolę w zakresie poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz pozwalają zwiększyć jego przepustowość i płynność. Wśród realizowanych działań można wymienić m.in. budowę i modernizację dróg, wprowadzanie oświetlenia drogowego i sygnalizacji świetlanych na skrzyżowaniach.

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Efekt realizacji zadania
1.24	Wprowadzanie rozwiązań zmniejszających lub eliminujących wpływ transportu na środowisko			Poprawa stanu technicznego pojazdów i dostosowanie wymagań dotyczących benzyn i oleju napędowego do norm europejskich	M	Właściele pojazdów, przewoźnicy	Zadanie realizowane - przez przewoźników poprzez przeprowadzanie obowiązkowych kontroli stanu technicznego pojazdów oraz dostawców paliw poprzez zapewnienie wysokich minimalnych poziomów ochrony środowiska i zdrowia w odniesieniu do stosowania paliwa transportowego oraz zapewnienie zgodności technicznej z silnikami spalinowymi wewnętrznego spalania czego efektem jest ograniczenie natężenia emisji gazów cieplarnianych
1.25				Zakup pojazdów niskoemisyjnych: spełniających normy EURO6, zasilanych paliwem alternatywnym	M	Przewoźnicy, Związek powiatowo-gminny WTR	Zadanie realizowane - zakup 23 autobusów niskoemisyjnych i niskopodłogowych marki IVECO LE hybryd. W 2023r. dostarczono 4 autobusy, kolejne w 2024r.
1.26				Modernizacja taboru komunikacji autobusowej, wymiana pojazdów na bardziej „ekologiczne”	M	Przewoźnicy	j.w.
1.27				Rozbudowa taboru transportu publicznego	M	Przewoźnicy	Zadanie realizowane - przez przewoźników w razie potrzeb co zapobiega wykluczeniu transportowemu mieszkańców nieobsługiwanych transportem zbiorowym
1.28				Promocja ecodriving	W/ M	MiG Buk, przewoźnicy	Zadanie nierealizowane
1.29				Wprowadzanie systemów taryfikacyjnych	M	Zarządcy dróg	Zadanie nierealizowane
1.30				Wprowadzanie rozwiązań typu e-urząd	W	MiG Buk	- -<

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Efekt realizacji zadania
1.31				Zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dla transportu pieszego, rowerowego i komunikacji publicznej	W	MiG Buk	Zadanie realizowane – w zakresie budowy chodników, oświetlenia drogowego, wiat przystankowych wraz z oświetleniem, ścieżki rowerowej – remont obwodnicy w Buku DW 306/307
1.32				Budowa i modernizacja dróg	W/ M	MiG Buk, Zarząd Dróg Powiatowych w Poznaniu, Powiat Poznański	Zadanie realizowane. przez samorząd a także przez innych zarządców dróg w 2023 wykonano m. in.: – Przebudowa drogi gminnej nr 324104P Otusz-Huby, – Budowa ul. Józefa Grobelnego w Buku, w 2024 r. wykonano m.in.: – Budowa ulicy Wodnej i Topolowej w Dobieżynie, – Budowa ul. Szkolnej w Niepruszewie, – Remont obwodnicy w Buku DW 306/307, – Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 306 wraz z budową chodnika w Wielkiej Wsi,
1.33				Budowa ulic w Niepruszewie - ul. Akacjowa i ul. Jarzębinowa, ul. Lipowa i ul. Jasminowa	W	MiG Buk	Zadanie realizowane w 2021 r.
1.34				Budowa ulic w Wielkiej Wsi - ul. Różana (od ul. Lilijowej do Kwiatowej), ul. Kalinowa Irysowa, cd. ul. Storczykowa, cd ul. Różanej, ul. Fiołkowa i ul. Wrzosowa, projekt i budowa ul. Kwiatowa	W	MiG Buk	Zadanie realizowane w 2021 r.

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Efekt realizacji zadania
1.35				Dotacja celowa na pomoc finansową dla Starostwa Powiatowego w Poznaniu na przebudowę drogi powiatowej powiatowej ul. Otuskiej do drogi Nr 307	W	MiG Buk	Zadanie realizowane w 2021 i 2022 r.
1.36				Przebudowa i budowa drogi gminnej Szewce - Dobieżyn - etap I	W	MiG Buk	Zadanie realizowane w 2022 wykonano: – Przebudowa i budowa drogi gminnej Szewce - Dobieżyn - Etap II
1.37				Poznańska Kolej Metropolitalna. Węzły integracji (ZIT) - budowa systemu funkcjonalnych punktów przesiadkowych (wraz z budową ścieżek rowerowych wzdłuż dróg powiatowych)	M	Powiat Poznański, Zarząd Dróg Powiatowych, samorząd gminy, Metropolia Poznań	Zadanie realizowane – w okresie 2016 r. – 2021 r. – zakończone w 2021 r. – patrz zadanie 1.15 i 1.16
1.38				Monitoring zachowań komunikacyjnych mieszkańców powiatu poznańskiego	M	Powiat Poznański	Zadanie nierealizowane
1.39				Rozbudowa i modernizacja sieci transportu publicznego – kreowanie nowych połączeń	W/M	Powiat Poznański, partnerzy: gminy powiatu poznańskiego	Zadanie realizowane – w styczniu 2023 r. uruchomiono trzecią bezpłatną linię autobusową nr 783 na trasie Wiktorowo-Ciesle – nowe linie autobusowe publicznego transportu zbiorowego na terenie gminy Buk mają zapobiegać wykluczeniu transportowemu mieszkańców nieobsługiwanych transportem zbiorowym
1.40				Promocja transportu publicznego na terenie powiatu poznańskiego poprzez tworzenie zintegrowanej platformy internetowej z planerem podróży	W/M	Powiat Poznański, partnerzy: gminy powiatu poznańskiego	Zadanie nierealizowane

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Efekt realizacji zadania
1.41				Wspomaganie gmin w zakresie wprowadzania nowych form zarządzania transportem publicznym na terenie powiatu poznańskiego	W/ M	Powiat Poznański, partnerzy: gminy powiatu poznańskiego, Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego	Zadanie realizowane Patrz zadania: nr 1.4 i 1.5
1.42				Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej Miasta i Gminy Buk wraz z montażem odnawialnych źródeł energii (budynki OSP BUK)	W	MiG Buk	Zadanie realizowane – w 2021 i 2022 r. – W latach 2023-2024 nie przeprowadzano termomodernizacji budynków użyteczności publicznej
1.43			Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej oraz budynków mieszkalnych	Termomodernizacja i modernizacja energetyczna budynków	M	Powiat Poznański, Partnerzy: Ośrodki oświatowe, opiekuńczo-wychowawcze, socjalne, zdrowotne zarządzane przez Powiat, Metropolia Poznań	Zadanie realizowane. – przez podmioty gospodarcze i osoby fizyczne.

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Efekt realizacji zadania
1.44			Promowanie działań termomodernizacyjnych wśród mieszkańców gminy	Prowadzenie w możliwie szerokim zakresie prac modernizacyjnych obiektów zarządzanych przez samorząd, a także propagowanie wśród mieszkańców miasta i gminy oraz właścicieli obiektów usługowo-handlowych podejmowanie takich działań	W	MiG Buk	Zadanie realizowane j.w.
1.45				Stosowanie energooszczędnych materiałów i technologii przy budowie nowych obiektów, budownictwo pasywne	M	Osoby prywatne, przedsiębiorstwa budowlane, deweloperzy	Zadanie realizowane - budownictwo energooszczędne i pasywne cechuje się niższym niż w przypadku standardowego budynku zapotrzebowaniem na ciepło i ograniczeniem do minimum strat energii podczas eksploatacji budynku. Stosowanie nowoczesnych materiałów i rozwiązań powoduje, że nowe i remontowane budynki są bardzo szczelne.
1.46			Wymiana nośników ciepła w lokalnych kotłowniach i gospodarstwach domowych oraz promowanie korzystania z proekologicznych nośników energii	W ramach planu zagospodarowania przestrzennego i planów miejscowych koordynowanie rozwoju poszczególnych systemów energetycznych i ich zakresów działania w pokrywaniu potrzeb cieplnych miasta w oparciu o zasady określone w aktualizacji „Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Miasta i Gminy Buk”	W	MiG Buk	Zadanie realizowane Ilość mpzp uwzględniające zasady określone w aktualizacji „Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla MiG Buk”: 2023: 1 mpzp 2024: 1 mpzp

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Efekt realizacji zadania
1.47				Prowadzenie współpracy międzygminnej z sąsiednimi gminami mającą na celu poprawę bezpieczeństwa energetycznego gminy a także zmniejszenie niskiej emisji	W	MiG Buk	Zadanie realizowane - współpraca międzygminna polega m. in. realizowaniu zadań przyjętych w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej dla Stowarzyszenia Metropolia Poznań, której MiG Buk jest członkiem. Celem Stowarzyszenia jest m. in. wspieranie rozwoju społeczno-gospodarczego Aglomeracji oraz współpracy gmin i powiatów w tym zakresie - Uchwała Nr XXVII/244/2021 2021-03-30 ws. przyjęcia aktualizacji Planu Gospodarki Niskoemisyjnej (PGN) do standardu Planu działań na rzecz zrównoważonej energii klimatu (SECAP) dla Miasta i Gminy Buk Ilość opracowanych Planów Gospodarki Niskoemisyjnej: 1 (opracowanie 2015 r., 2022 r., aktualizacja 2024 r.)
1.48				Prowadzenie działań zmierzających do eliminacji systemów grzewczych zasilanych paliwem tradycyjnym	W/ M	MiG Buk, osoby prywatne	Zadanie realizowane - przez samorząd (np. dotacja na dofinansowanie wymiany źródeł ogrzewania węglowego na ekologiczne źródła ciepła) oraz bezpośrednio przez osoby prywatne Ilość źródeł dofinansowania z których mogli skorzystać mieszkańcy: 2 (Program Czyste Powietrze i na podstawie uchwały gminy dotacja celowa na dofinansowanie wymiany źródeł ogrzewania węglowego na ekologiczne źródła ciepła)
1.49				Wprowadzanie ekologicznych nośników energii, w tym wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii	W/ M	MiG Buk, osoby prywatne	Zadanie realizowane W 2023 r. wykonano - Budowa instalacji fotowoltaicznej w Buku i Dobieżynie przy SUW-ach
1.50				Budowa farm/elektrowni/ciepłowni z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii	M	osoby prywatne, osoby prawne	Zadanie realizowane

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Efekt realizacji zadania
1.51				Uwzględnienie z miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zapisów dotyczących korzystania z odnawialnych źródeł energii	W	MiG Buk	Zadanie realizowane Na terenie Miasta i Gminy Buk uchwalono miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego uwzględniające zapisy dotyczących korzystania z odnawialnych źródeł energii - 2023: 6 mpzp - 2024: 6 mpzp
1.52				Promocja odnawialnych źródeł energii	W	MiG Buk	Zadanie realizowane w ramach działań związanych z niską emisją
1.53				Edukacja ekologiczna mieszkańców nt. korzystania z proekologicznych nośników energii, unikania spalania odpadów w piecach domowych	W	MiG Buk	Zadanie realizowane - przez samorząd oraz departament środowiska samorządu województwa wielkopolskiego. Efektem realizacji podjętych zadań jest wzrost wiedzy i świadomości mieszkańców w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami, a tym samym przyczynienia się do pozytywnego wpływu na ochronę powietrza i ochronę zasobów przyrodniczych - zadania związane z edukacją ekologiczną przyczyniają się do integrowania społeczności lokalnych samorządów gminnych i powiatu oraz innych partnerów wokół wspólnych rozwiązań w dziedzinie ochrony środowiska.
1.54				Rozbudowa sieci gazowej na terenach wiejskich gminy	M	Dostawca gazu	Zadanie nierealizowane - Miasto Buk jest w 95% zgasyfikowane, Zgasyfikowane są również wsie Niepruszewo, Dobieżyn, Szewce, Dakowy Suche, Otusz, Szynfin, Dobra, Żegowo, Wysoczka, Kalwy, Cieśle i Wielka Wieś.
1.55				Restrukturyzacja zakładów przemysłowych oraz dalszy rozwój przemysłu przy jednoczesnym minimalizowaniu wpływów na zdrowie ludzi i środowisko	M	Przedsiębiorcy	Zadanie realizowane W okresie sprawozdawczym brak danych

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Efekt realizacji zadania
1.56				Wdrażanie nowoczesnych technologii, przyjaznych środowisku (BAT)	M	Przedsiębiorcy	Zadanie realizowane
1.57				Instalowanie urządzeń do redukcji zanieczyszczeń powstających w procesach technologicznych oraz poprawa sprawności funkcjonujących urządzeń	M	Przedsiębiorcy	b.d..
1.58				Systematyczna kontrola zakładów przemysłowych odnośnie przestrzegania obowiązków nałożonych pozwoleniami na prowadzenie gazów lub pyłów do powietrza	M	WIOŚ	Zadanie realizowane – przez WIOŚ w Poznaniu w ramach prowadzonej działalności inspekcyjnej. Ilość wykonanych przez WIOŚ kontroli zakładów przemysłowych: – 2023: 7 zakładów – 2024: 9 zakładów
1.59				Stymulowanie modernizacji i hermetyzacji procesów technologicznych w zakładach zgodnie z obowiązującymi przepisami	M	Przedsiębiorcy	b.d.
1.60				Obniżenie emisji przemysłowych poprzez realizację programu gazyfikacji	M	Osoby prawne (osoby gospodarcze)	Zadanie zrealizowane. – Miasto Buk jest w 95% zgazyfikowane. Zgazyfikowane są również wsie Niepruszewo, Dobieżyn, Szewce, Dakowy Suche, Otusz, Sznyfin, Dobra, Żegowo, Wysoczka, Kalwy, Cieśle i Wielka Wieś.

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Efekt realizacji zadania
							w 2023 r: długość czynnej sieci rozdzielczej w m 130 534 m czynne przyłącza do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych 2397 szt. odbiorcy gazu: 2813 gosp. dom. odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem: 2758 gosp. dom. zużycie gazu: 27423,3 MWh zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań: 27184,9 MWh ludność korzystająca z sieci gazowej: 9 449 os. w 2024 r: długość czynnej sieci rozdzielczej w m 165 326 m czynne przyłącza do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych 2475 szt. odbiorcy gazu: 2947 gosp. dom. odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem: 2891 gosp. dom. zużycie gazu: 38853,9 MWh zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań: 38853,9 MWh ludność korzystająca z sieci gazowej: 9 656 os.
1.61				Rozwój drobnego przemysłu rolno-spożywczego wykorzystującego istniejące warunki przyrodnicze oraz zaplecze w postaci aglomeracji Poznań	M	Osoby prywatne, przedsiębiorcy	Zadanie realizowane - przez przedsiębiorców. Gmina ma bardzo dobre warunki rolnicze, z których wielu przedsiębiorców korzysta. Część z rolników/ogrodników swoje zbiory eksportuje za granice kraju, część rozprawdza po rynku polskim.
1.62				Poprawa efektywności energetycznej procesów technologicznych poprzez wytworzenie i dystrybucję energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii	M	Osoby prywatne, przedsiębiorcy	b.d.
1.63				Właściwe	W/M	Przedsiębiorcy,	Zadanie realizowane

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Efekt realizacji zadania
				gospodarowanie terenami przemysłowymi		MiG Buk	Ilość inwestorów na terenie Niepruszewskiego parku przemysłowego systematycznie się zwiększa.
1.64				Instalacje oczyszczania powietrza poprocesowego na terenie zakładów gospodarki odpadami	M	CZO SELEKT	Zadanie nierealizowane
1.65				Instalowanie odnawialnych źródeł energii	M	Osoby fizyczne, instytucje państwowe, zakłady pracy	Zadanie realizowane
1.66				Instalowanie odnawialnych źródeł energii tj. modułów fotowoltaicznych „PV”	M	Osoby fizyczne, instytucje państwowe, zakłady pracy	Zadanie realizowane
1.67			Wzrost wykorzystania energii odnawialnej i osiągnięcie udziału źródeł odnawialnych w produkcji energii do 14% w 2020 r. w strukturze zużycia nośników pierwotnych	Promowanie oraz popularyzacja najlepszych praktyk w dziedzinie wykorzystania energii w szczególności energii wiatrowej i biomasy, w tym rozwiązań technologicznych, administracyjnych i finansowych	W	MiG Buk	Zadanie nierealizowane
1.68				Wsparcie projektów w zakresie budowy urządzeń i instalacji do produkcji i transportu energii wytwarzanej w oparciu o źródła odnawialne	W	MiG Buk	Zadanie realizowane
1.69				Realizacja planów edukacyjnych dla szkół z zakresu OZE	WM	MiG Buk	Zadanie realizowane W 2024 roku realizowano projekt "Eko-adaptacja i eko-edukacja w Mieście i Gminie Buk". Wartość projektu wynosiła 504 000,00 zł w tym 70% stanowiło dofinansowanie.

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Efekt realizacji zadania
1.70				Montaż modułów fotowoltaicznych oraz instalacji podgrzewania ciepłej wody użytkowej w oparciu o zastosowanie systemu solarnego	M	Powiat Poznański	Zadanie realizowane - Jak w zadaniu 1.49 panele fotowoltaiczne wytwarzają czystą energię, bez szkodliwych emisji, które przyczyniają się do globalnego ocieplenia i szkodzą środowisku. Zainstalowanie instalacji przyczynia się do poprawy stanu środowiska i zmniejszenia emisji dwutlenku węgla.
1.71				Edukacja ekologiczna obejmująca tematykę gospodarki niskoemisyjnej, OZE, efektywności energetycznej, a także promująca prawidłowe postawy, w tym działania przyczyniające się do obniżenia emisji gazów cieplarnianych	M	Powiat Poznański	Zadanie realizowane - Jak w zadaniu 1.69 - Efektem realizacji podjętych zadań jest wzrost wiedzy i świadomości mieszkańców w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami, a tym samym przyczynienia się do pozytywnego wpływu na ochronę powietrza i ochronę zasobów przyrodniczych

Uzyskany efekt w obszarze interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza

W latach 2023-2024 wskazane w POŚ 2021-2024 cele wyznaczone w obszarze interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza były realizowane zarówno przez samorząd, inne jednostki administracji publicznej, podmioty gospodarcze jak i osoby fizyczne. Podjęte prace na rzecz ochrony klimatu i jakości powietrza są nadal niewystarczające i wskazana jest ich kontynuacja.

Efekty zmian w jakości powietrza opisują „Raport wojewódzki za 2023” i „Raport wojewódzki za 2024 r.” opracowane przez GIOŚ. Dokumenty te zawierają informację na temat klasyfikacji stref województwa wielkopolskiego pod kątem spełniania wymagań w zakresie jakości powietrza oraz wskazują i opisują przypadki występowania przekroczeń określonych prawem poziomów. Województwo wielkopolskie zostało podzielone na trzy strefy: aglomerację poznańską, miasto Kalisz i strefę wielkopolską w tym Miasto i Gminę Buk.

W ocenie jakości powietrza za 2023 rok w województwie wielkopolskim, w klasyfikacji podstawowej wykonanej pod kątem ochrony zdrowia stwierdzono przekroczenie średniodobowego poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM₁₀ dla strefy wielkopolskiej. W tej strefie stwierdzono również przekroczenie poziomu docelowego w przypadku benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀. W odniesieniu do pozostałych klasyfikowanych substancji i parametrów strefom przypisano klasę A. W klasyfikacji dla poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM_{2,5} (faza II) strefie wielkopolskiej przypisano klasę A1. W odniesieniu do dodatkowego parametru - poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM_{2,5} (faza I) - przypisano klasę A. W ocenie pod kątem dotrzymania dodatkowego kryterium dla ozonu - poziomu celu długoterminowego - oceniana strefa uzyskała klasę D2.

Ocena wykonana pod kątem ochrony roślin w strefie wielkopolskiej, nie wykazała przekroczeń w zakresie poziomów dopuszczalnych dwutlenku siarki i tlenków azotu oraz poziomu docelowego ozonu, w związku z powyższym strefie wielkopolskiej przypisano klasę A. W klasyfikacji dodatkowej dla ozonu z powodu przekroczenia poziomu celu długoterminowego, strefę wielkopolską zaliczono do klasy D2.

Ocena roczna dla roku 2023 wykonana pod kątem ochrony zdrowia odniesiona do roku 2022 wykazała pogorszenie jakości powietrza w zakresie pyłu zawieszonego PM₁₀ – dla roku 2023 przypisano klasę C strefie wielkopolskiej, dla roku 2024 strefa uzyskała klasę A. W przypadku benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀, w ocenie dla roku 2023, podobnie jak w ocenach dla lat 2021 i 2022, ocenianym strefie przypisano klasę C. W ocenie wykonanej pod kątem ochrony roślin dla dwutlenku siarki i tlenków azotu utrzymano klasę A i klasę D2 dla ozonu.

Na podstawie klasyfikacji stref województwa wielkopolskiego za rok 2024, stwierdzono poprawę jakości powietrza w wszystkich trzech strefach. Na przeważającym obszarze województwa wielkopolskiego w ostatnich latach występuje niski poziom zanieczyszczenia powietrza (poniżej poziomów dopuszczalnych / docelowych) dla następujących substancji: dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, benzen, tlenek węgla oraz oznaczane w pyłe zawieszonym PM₁₀ metale: ołów, arsen, kadm i nikiel.

Jak wynika z „Rocznej oceny jakości powietrza w województwie wielkopolskim. Raport wojewódzki za rok 2024 r.” największym problemem w skali województwa wielkopolskiego są wysokie stężenia benzo(a)pirenu zawartego w pyłe zawieszonym PM₁₀. Podobnie jak w latach poprzednich, wysokie wartości stężeń tego zanieczyszczenia rejestrowano w okresach grzewczych (styczeń – marzec, październik – grudzień). Przekroczenie poziomu docelowego B(a)P zarejestrowała w 2024 r. jedna

stacja pomiarowa w województwie, jednak wynik modelowania jakości powietrza wskazuje, że problem ten dotyczy zdecydowanej większości gmin województwa wielkopolskiego. Jako główną przyczynę przekroczeń wskazuje się „niską” emisję pochodzącą z indywidualnego ogrzewania budynków.

W ostatnim dziesięcioleciu można zauważyć stopniową poprawę jakości powietrza pod względem poziomu zanieczyszczenia pyłem. Jednakże wysokie dobowe stężenia pyłu zawieszonego PM₁₀ rejestrowane w sezonie grzewczym roku pozostają istotnym problemem.

W sezonie letnim rejestrowany jest wzrost stężeń ozonu, spowodowany obecnością w atmosferze jego prekursorów oraz w dużej mierze warunkami meteorologicznymi. W 2024 r. nie stwierdzono przekroczenia poziomu docelowego ozonu określonego dla kryterium ochrony zdrowia ludzi. Stwierdzono jednak, podobnie jak w latach poprzednich, przekroczenie poziomu celu długoterminowego we wszystkich stacjach pomiarowych w województwie.

W odniesieniu do kryterium ochrony roślin, w 2024 r. pomiary jakości powietrza, wyniki modelowania i obiektywnego szacowania nie wykazały przekroczeń poziomów dopuszczalnych określonych dla dwutlenku siarki i tlenków azotu oraz poziomu docelowego ozonu. Przekroczenia w strefie wielkopolskiej stwierdzono w przypadku ozonu w odniesieniu do poziomu celu długoterminowego.

Niezależnie od opisanych powyższych badań na terenie samego Miasta i Gminy Buk prowadzono w okresie raportowania również bezpośrednie pomiary jakości powietrza. Zamontowane 5 sensorów jakości powietrza na terenie gminy w latach 2023-2024 pobierały dane dotyczące: stężenia pyłów zawieszonych PM₁, PM_{2,5} oraz PM₁₀. Dodatkowo badały także temperaturę powietrza, wilgotność i ciśnienie. Za pomocą platformy internetowej dostępnej pod adresem www.map.airly.eu oraz na stronie www.buk.gmina.pl w zakładce/ Jakość powietrza usługa w tym okresie także była udostępniona.

W zakresie transportu zbiorowego w 2024 r. Związek powiatowo-gminny „Wielkopolski Transport Regionalny” obsługiwał na terenie Miasta i Gminy Buk miejscowości położone wzdłuż drogi 306 i 307. W jego ramach funkcjonuje bezpłatna komunikacja autobusowa obsługiwana na trzech liniach autobusowych: linia 781 na trasie Wysoczek-Dobra, linia 782 na trasie Buk-Kalwy i linia 783 na trasie Wiktorowo-Cieśle. Linia 781 obejmowała 19 przystanków, linia 782 — 12 przystanków, natomiast linia 783 — 15. Kursowanie linii zostało zsynchronizowane z rozkładem jazdy pociągów, funkcjonowaniem szkół oraz zakładów pracy. Linie autobusowe obsługiwane są niskopodłogowymi minibusami, mogącymi przewieźć jednorazowo do 20 pasażerów. Podstawowym założeniem rozwoju komunikacji gminnej jest skomunikowanie sołectw, w tym między innymi z Węzłem przesiadkowym oraz zapewnienie mieszkańcom łatwiejszego dojazdu do pracy, a uczniom do szkół. Utrzymanie istniejącej sieci komunikacyjnej jest istotne, aby zapobiec wykluczeniu transportowemu mieszkańców nieobsługiwanych transportem zbiorowym. Ograniczona ilość połączeń nie pozwala mieszkańcom na swobodne przemieszczanie się w obrębie aglomeracji i zmusza do użytkowania prywatnych środków transportu, co wpływa na zwiększoną ilość emitowanych do atmosfery zanieczyszczeń.

W 2023 poniesiono wydatki w kwocie 108 883,00 zł na dotacje celową na pomoc finansową udzielaną między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań bieżących na realizację zadania pn. „Wzmocnienie Wojewodzkich kolejowych przewozów pasażerskich na obszarze oddziaływania Aglomeracji

Poznańskiej poprzez zwiększenie ilości połączeń kolejowych — dofinansowanie Poznańskiej Kolei Metropolitarnej (PKM)".

Szczególnie wysoka uciążliwość pylenia dróg dotyczy nawierzchni nieutwardzonych, takich jak drogi gruntowe, drogi z tłucznia, nazywane również drogami szutrowymi, drogi wykonane z kruszonego gruzu oraz drogi żużlowe. W przeciwieństwie do dróg utwardzonych (asfaltowych, betonowych, brukowanych) struktura warstwy wierzchniej drogi nieutwardzonej jest zaburzana przy każdorazowym przejeździe pojazdu. Pod wpływem nacisku kół luźne ziarna nawierzchni przemieszczają się względem siebie. Wolny materiał z nawierzchni nieutwardzonej jest unoszony w wyniku podciśnienia wytwarzanego przez odrywającą się powierzchnię opon. Jest również podnoszony z powierzchni drogi na bieżniku kół, a ziarna o małej średnicy są bezpośrednio porywane przez ruch powietrza wywołany poruszającym się pojazdem. Mechanizmy te prowadzą do powstawania znacznych emisji pyłu, sprawiając, że ruch po drodze nieutwardzonej może być poważnym problemem zarówno w użytkowaniu drogi, jak i jej oddziaływaniu na bezpośrednią okolicę.

Wielkość emisji pyłu z drogi zależy od kilku czynników: zawartości cząstek drobnych w materiale nawierzchni, stopnia zagęszczenia materiału nawierzchni, wilgotności nawierzchni, prędkości i masy poruszających się po drodze pojazdów oraz od natężenia ruchu.

W zakresie transportu drogowego gmina nie tylko dąży do jego rozbudowy, ale także podejmuje działania polegające na bieżącym utrzymaniu w dobrym stanie dróg i związanej z nimi infrastruktury, ale także regularnym podejmowaniu podobnych działań, które pozytywnie wpływają na ogólny rozwój transportu. Realizowane prace przyczyniają się do ograniczenia wzrostu emisji spalin do powietrza, a także innych gazów i pyłów wprowadzanych do atmosfery. Działania te są również korzystne dla klimatu lokalnego. Niemniej jednak zakładany efekt ekologiczny jest nadal niewystarczający.

W latach sprawozdawczych samorząd podejmował działania, których celem było utrzymanie dróg powiatowych w dobrym stanie. Prace te polegały m. in. na: mechanicznym zmiataniu ulic i dróg powiatowych, zimowym utrzymaniu dróg powiatowych, ręcznym po zimowym oczyszczaniu ulic, koszeniu i odchwaszczaniu, wymianie słupków drogowych, usługach remontowych. W latach 2023-2024 działania podejmowane przez samorząd obejmowały m.in. umocowanie nawierzchni płytami drogowymi, oznakowanie czasowej organizacji ruchu, bieżące utrzymanie dróg gminnych, utrzymanie dróg gruntowych, zimowe utrzymanie dróg, remonty i in.

W 2023 r. na zadania związane z budową dróg publicznych składają się m.in.:

- przebudowa drogi gminnej nr 324104P Otusz-Huby
- budowa z płyt betonowych ul. Wodnej i ul. Topolowej w Dobieżyńie z wymianą sieci wodociągowej oraz przebudowa sieci drenarskiej
- budowa ul. Józefa Grobelnego w Buku

Z kolei w 2024 r. na zadania związane z budową dróg publicznych składają się:

- budowa ul. Wodnej i ul. Topolowej w Dobieżyńie
- budowa ul. Szkolnej w Niepruszewie
- remont obwodnicy w Buku DW 306/307
- przebudowa drogi wojewódzkiej nr 306 wraz z budową chodnika w Wielkiej Wsi

Budowa i modernizacja dróg skutkują ograniczeniem emisji zanieczyszczeń do atmosfery (spalanie paliw, ścieranie hamulców i powierzchni dróg). Duże znaczenie w tym zakresie ma również systematyczne przeprowadzanie obowiązkowych kontroli oraz dążenie do ciągłego udoskonalania stanu technicznego pojazdów.

Plan gospodarki niskoemisyjnej Miasta i Gminy Buk precyzuje działania w zakresie ograniczania źródeł niskiej emisji poprzez wskazanie konkretnych zadań zmierzających do jej ograniczenia. Wdrożony Plan uwzględnia budowę nowej infrastruktury oświetleniowej z energooszczędnych źródeł światła o wysokim poborze mocy na oświetlenie uliczne energooszczędne. W 2023 r. wykonano oświetlenie drogowe wzdłuż obwodnicy od ul. Dworcowej do ronda im. K. Zenktelea, oświetlenie ścieżki pieszo-rowerowej wzdłuż obwodnicy do Parku Sokoła od stacji Orlen, oświetlenie wzdłuż ciągów komunikacyjnych na ROD im. Kosynierów Bukowskich przy ul. Św. Rocha, oświetlenie nad stawem Smugi, zainstalowano dodatkowe punkty świetlne w Wielkiej Wsi, Otuszu, Dakowach Suchych i Szewcach.

Z kolei w 2024 r. wykonano prace polegające na instalacji radarowych wyświetlaczy prędkości z zasilaniem solarnym i doświetlenie przejścia dla pieszych, montażu nowych lamp w Buku, Wygodzie i Niepruszewie. Wykonano również oświetlenie przystanków autobusowych w Kalwach i Wygodzie, gdzie zainstalowano hybrydowe lampy solarne, a także wybudowano oświetlenie przy ROD na terenie gminy. W Żegowie wybudowano oświetlenie placu zabaw.

Inwestycje związane z wymianą oświetlenia przyczynią się nie tylko do redukcji emisji gazów cieplarnianych, ale także do zwiększenia bezpieczeństwa na drogach oraz obniżenia kosztów za energię elektryczną.

Ponadto w latach 2023-2024 Rada Miasta i Gminy Buk uchwalając mpzp brała pod uwagę również ochronę powietrza atmosferycznego wprowadzając stosowne zapisy np. „nakaz stosowania przy pozyskiwaniu ciepła dla celów grzewczych i technologicznych paliw charakteryzujących się najniższymi wskaźnikami emisyjnymi, odnawialnych źródeł energii lub energii elektrycznej oraz przestrzegania ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw (...)”.

W gminie dominuje indywidualny system ogrzewania domów. Istnieją kotłownie przy budynkach mieszkalnych (kotłownie węglowe, gazowe, olejowe, wykorzystujące energię odnawialną) oraz kotłownie przyzakładowe. Na terenie gminy działa kotłownia zbiorcza zasilająca bloki przy ulicach: Dobieżyńskiej, Sokoła, Dworcowej, Ośrodek Sportu i Rekreacji przy ul. Szarych Szeregów oraz Szkołę Podstawową im. Bohaterów Bukowskich w Buku przy ul. Szarych Szeregów. Stale wzrasta odsetek mieszkań posiadających systemy centralnego ogrzewania.

W latach 2023-2024 ochrona powietrza atmosferycznego w zakresie niskiej emisji polegała również na wsparciu w formie dotacji do wymiany przestarzałych pieców indywidualnych mieszkańców na bardziej efektywne i zmiana sposobu ogrzewania z piecy indywidualnych na centralne ogrzewanie z kotłowni lokalnych. W zawiązku z powyższym Rada Miasta i Gminy Buk w dniu 26 września 2017 r. podjęła Uchwałę Nr XXXVII1259/2017 w sprawie udzielenia dotacji celowej na dofinansowanie wymiany źródeł ogrzewania węglowego na ekologiczne źródła ciepła (Dz. U. Woj. Wlkp. w dniu 2 października 2017 r., poz. 6136). Od dnia 17 października 2017 r. mieszkańcy miasta gminy mogli zacząć starać się o udzielenie dotacji na dofinansowanie wymiany źródeł

ogrzewania węglowego na ekologiczne źródła ciepła. Kwota udzielonej dotacji nie mogła przekroczyć kwoty 5 000 zł.

W 2023 r. łącznie (po zmianach) w budżecie miasta i gminy zabezpieczono kwotę w wysokości 100 000,00 zł. Wykorzystano kwotę w wysokości: 99 440,00 zł, tj. o 19 766,05 zł więcej niż w 2022 r. W roku 2023 łącznie udzielono 20 dotacji.

W 2024 r. łącznie (po zmianach) w budżecie miasta i gminy zabezpieczono kwotę w wysokości 150 000,00 zł. Wykorzystano kwotę w wysokości: 104 054,00 zł za którą łącznie udzielono 9 dotacji.

Poniżej zaprezentowano wykaz miejscowości, w których mieszkańcy otrzymali dotacje.

Tabela 2-2 Wykaz miejscowości, w których mieszkańcy otrzymali dotacje na dofinansowanie wymiany źródeł ogrzewania węglowego na ekologiczne źródła ciepła w 2023 i 2024 r.

L.p.	Miejscowość	Ilość dotacji (szt.)	Kwota udzielonej dotacji w zł
2023 r.			
1	Buk	4	19 590,00
2	Dobieżyn	3	15 000,00
3	Otusz	4	20 000,00
4	Niepruszewo	4	20 000,00
5	Dakowy Suche	1	5 000,00
6	Wysoczka	1	4 850,00
7	Wielka Wieś	2	10 000,00
8	Szewce	1	5 000,00
razem		20	99 440,00
2024 r.			
1	Buk	7	34 624,00
2	Dobieżyn	3	14 850,00
3	Otusz	3	14 700,00
4	Niepruszewo	3	14 880,00
5	Dobra	1	5 000,00
6	Kalwy	1	5 000,00
7	Wielka Wieś	2	10 000,00
8	Szewce	1	5 000,00
razem		21	104 054,00

W okresie sprawozdawczym na terenie Miasta i Gminy Buk podejmowane były różne działania antysmogowe. Polegały one również na przeprowadzeniu kontroli nieruchomości, w których zaistniało podejrzenie spalania niedozwolonych odpadów w piecach domowych.

W 2023 r. przeprowadzono łącznie 102 kontrole źródeł ciepła w nieruchomościach. W trzech przypadkach kontrole zostały przeprowadzone po zgłoszeniach z powiadomienia społecznego dot. podejrzenia spalania niedozwolonych odpadów w piecach domowych. Pobrano odpady paleniskowe (popiół) i przesłano je do Centralnego Laboratorium Pomiarowo – Badawczego Sp. Z o.o. w Jastrzębiu – Zdroju do przeprowadzenia badań laboratoryjnych. Pobrane 3 próby na podstawie

przeprowadzonej oceny morfologicznej oraz wykonanych badań fizykochemicznych nie wykazały spalania niedozwolonych substancji. Koszt wykonania badań próbek odpadów paleniskowych wyniósł 1 808,10 zł.

Z kolei w 2024 r. łącznie wszczęto 120 spraw dot. Kontroli środowiska odnośnie źródeł ciepła, sporządzono 69 protokołów. W drugim kwartale 2024 r. kontrole przeprowadzane były w systemie ZONE, kiedy uruchomione zostały jego niezbędne moduły zgodnie z ustawą z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz centralna ewidencja emisyjności budynków. W 19 nieruchomościach stwierdzono prawdopodobieństwo popełnienia wykroczenia poprzez nieprzestrzeganie zapisów uchwały antysmogowej. W wyniku przeprowadzonych czynności przez Komisariat Policji w Buku nałożono grzywnę na 3 sprawców. Jednocześnie w 2024 r. nie pobrano próbek popiołu w celu badania odpadów paleniskowych.

Poniżej przedstawiono wykaz skontrolowanych nieruchomości wg miejscowości.

Tabela 2-3 Wykaz skontrolowanych nieruchomości wg miejscowości w 2023 r. i 2024 r.

L.p.	Miejscowość	Ilość skontrolowanych nieruchomości w 2023 r.	Ilość skontrolowanych nieruchomości w 2024 r.
1	Niepruszewo	12	14
2	Otusz	3	12
3	Wielka Wieś	22	-
4	Buk	50	-
5	Sznyfin	1	14
6	Szewce	3	-
7	Pawłówko	3	2
8	Kalwy	4	2
9	Dobra	4	-
10	Dakowy Suche	-	12
11	Wiktorowo	-	2
12	Wygoda	-	3
13	Żegowo	-	5
14	Wysoczka	-	3

W 2023 r. kontynuowane były działania antysmogowe w ramach Programu „CZyste Powietrze”. Dnia 20 maja 2021 r. podpisane zostało Porozumienie z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu, dotyczące uruchomienia i prowadzenia punktu konsultacyjno-informacyjnego w ramach Programu „Czyste Powietrze”. Porozumienie zostało aneksowane z dniem 30.09.2022 r., a następnie 02.10.2023 r. Punkt konsultacyjny Programu funkcjonuje w Urzędzie Miasta i Gminy w Buku od czerwca 2021 r. Pracownicy punktu pomagają potencjalnym Beneficjentom wypełnić wnioski o przyznanie dofinansowania, a także wnioski o płatność oraz udzielają wszelkich informacji dotyczących zasad Programu. W 2023 r. za pośrednictwem Gminy złożono do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu 44 wnioski o dofinansowanie oraz 6 wniosków o płatność.

Z kolei w 2024 roku za pośrednictwem punktu do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu złożono 56 wniosków o dofinansowanie oraz 33 wnioski o płatność w ramach programu priorytetowego

„Czyste Powietrze”. Realizacja programu w Gminie Buk od początku trwania do dnia 28 listopada 2024 r., kiedy to wstrzymano przyjmowanie wniosków w celu wprowadzenia zmian w programie objęła złożenie 219 wniosków o dofinansowanie, w ramach których zrealizowano 96 przedsięwzięć na łączną kwotę wypłaconych dotacji 1 847 331,95 zł.

Realizując założenia Planu Gospodarki Niskoemisyjnej w ostatnich latach samorząd realizował działania związane z ogrzaniem budynków publicznych. Również zadania te były realizowane przez prywatnych właścicieli budynków mieszkalnych. Termomodernizacja jest na ogół wysoko opłacalna, ale wymaga poniesienia znacznych kosztów, dlatego wielu właścicieli budynków nie może jej realizować bez finansowej pomocy. Realizacja zadania skutkuje uzyskaniem poprawy w efektywności energetycznej i komfortu cieplnego budynków, obniża koszty związane z zapewnieniem odpowiedniego komfortu cieplnego, a także przynosi korzyści środowiskowe takie jak obniżenie emisji gazów cieplarnianych.

W granicach administracyjnych Miasta i Gminy Buk są wykorzystywane alternatywne źródła energii, jednak w niewielkim stopniu co skutkuje znaczną emisją do atmosfery zanieczyszczeń pochodzących z wykorzystywania energii nieodnawialnej (w tym emisji pyłu PM_{2,5} oraz PM₁₀). W latach sprawozdawczych Burmistrz gminy wydał decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach ws. budowy elektrowni wykorzystujących energię odnawialną.

Rozwój ww. inwestycji z zakresu energetyki odnawialnej na obszarze gminy może przyczynić się do zmniejszenia zużycia paliw kopalnych spalanych w elektrowniach systemowych, co z kolei pozwoli na redukcję emisji zanieczyszczeń do powietrza. Ponadto zmniejszą się również straty przesyłowe na drodze do odbiorców energii. Realizowane do tej pory kierunki interwencji nie wpływają negatywnie na klimat. W niektórych przypadkach prognozuje się również, że realizowane kierunki przyczynią się do poprawy lokalnych warunków klimatycznych. Zadaniom tym towarzyszy systematyczny monitoring powietrza oraz edukacja ekologiczna.

Istotnym sposobem ograniczania emisji przemysłowej jest prewencja, a więc zapobieganie „u źródła”, dlatego w okresie sprawozdawczym przeprowadzone zostały kontrole zakładów przemysłowych pod kątem przestrzegania przepisów ochrony środowiska, w tym obowiązków nałożonych pozwoleniami na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza.

Na terenie gminy realizowane są liczne zadania związane z ochroną jakości powietrza atmosferycznego przed negatywnymi skutkami wynikającymi z funkcjonowania przedsiębiorstw. Ich realizacja ograniczy m. in. ilość zanieczyszczeń przedostających się do powietrza atmosferycznego. System zarządzania środowiskowego ISO 14001 jest oparty na systemie zarządzania jakością ISO 9001. Polega on na wspomaganiu ochrony środowiska i zapobieganiu zanieczyszczeniom. Istotą systemu jest zidentyfikowanie aspektów środowiskowych w przedsiębiorstwie i uwzględnienie ciągłego doskonalenia w działaniach danego przedsiębiorstwa, a także zaangażowanie wszystkich służb na wszystkich szczeblach organizacyjnych, zwłaszcza kierownictwa. Na obszarze gminy zarządzający przedsiębiorstwami wprowadzają system zarządzania środowiskowego ISO 14001 (np. Hempel Manufacturing).

Podstawowym zadaniem niniejszej normy ISO 14001 jest wspomaganie ochrony środowiska i zapobieganie zanieczyszczeniom w sposób uwzględniający potrzeby społeczno-ekonomiczne (w myśl idei zrównoważonego rozwoju).

Dzięki przyjętym założeniom zarządzania środowiskowego widoczna jest poprawa relacji między skutkami działalności człowieka a środowiskiem. Zachowanie w nim równowagi wymaga jednolitego zarządzania dostępem do zasobów środowiskowych, eliminacji negatywnych efektów działalności gospodarczej i racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych. Strategia zarządzania środowiskowego opiera się na takich najważniejszych elementach jak:

- zapobieganie powstawaniu odpadów,
- redukcja ilości odpadów „u źródła”,
- ograniczenie zanieczyszczeń,
- zagospodarowanie odpadów.

Rekomendacje

Podobnie jak miało to miejsce w latach 2021-2022 w obszarze gminy należy przewidywać, iż ogólny stan jakości powietrza nie ulegnie znaczącemu pogorszeniu. Prognozuje się zmniejszenie ilości stężeń substancji w powietrzu dla obszarów o największym zagrożeniu. Mimo wszystko dla tego obszaru należy zwrócić szczególną uwagę na niską emisję oraz szybki wzrost rozwoju transportu drogowego. Poziom zagrożenia emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych będzie się stopniowo pogarszał ze względu na wzrost liczby pojazdów spalinowych, dlatego sfera ta będzie wymagała szczególnego zaangażowania ze strony władz i ciągłego kontrolowania stanu emisji zanieczyszczeń.

Jak wynika z danych dotyczących infrastruktury transportu należałoby w dalszym ciągu usprawniać połączenia kolejowe pomiędzy Miastem i Gminą Buk a Poznaniem. Ich wzrastająca ilość pozwoli mieszkańcom na swobodne przemieszczanie się w obrębie aglomeracji i zakłada się, że nakłoni lokalną społeczność do rezygnacji z użytkowania prywatnych środków transportu, co wpływa na zmniejszenie ilości emitowanych do atmosfery zanieczyszczeń.

Potencjał energii słonecznej rozkłada się równomiernie na całym obszarze gminy i w dużym stopniu pokrywa się ze strefą korzystnych warunków wiatrowych. Pozostałe zasoby energii odnawianej nie stanowią istotnego źródła zasobów ze względu na niekorzystne warunki ich wykorzystania. Miasto i Gmina Buk nie planuje jednak znaczącego rozwoju energetyki wiatrowej z uwagi na protesty mieszkańców związane z możliwością spadku wartości nieruchomości. Gmina w niewielkim zakresie realizuje założenia UE dotyczące ich wykorzystania, dlatego istotne jest zwiększenie jej udziału nie tylko w gminie, ale na terenie całego kraju. W celu zwiększenia potencjału udziału społeczeństwa w tym zakresie ważne jest promowanie najlepszych praktyk w dziedzinie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych, w tym rozwiązań technologicznych, administracyjnych i finansowych. Niezwykle istotnym argumentem przemawiającym za wykorzystywaniem odnawialnych źródeł energii jest użytkowanie ich bez degradacji środowiska oraz niewyczerpalność ich zasobów. Niezbędne jest jednak dążenie do poprawy świadomości ekologicznej mieszkańców w tym zakresie. Ponadto ważne jest, aby wzrosło wśród społeczeństwa zainteresowanie korzyściami płynącymi z alternatywnych źródeł energii (szczegółności poprzez instalowanie odnawialnych źródeł energii w postaci modułów fotowoltaicznych „PV”) i przekładało się to na faktyczne użytkowanie instalacji przyjaznych środowisku (OZE).

Konieczne jest także dalsze prowadzenie działań związanych ograniczeniem źródeł niskiej emisji na terenie gminy, takich jak termomodernizacja budynków mieszkalnych i budynków użyteczności publicznej, wymiana oświetlenia, czy wymiana systemów ogrzewania mieszkań z kotłów opalanych węglem na instalacje bardziej ekologiczne. Powyższe działania będą skutkować nie tylko zmniejszeniem emisji gazów cieplarnianych, ale także poprawą efektywności energetycznej oraz zmniejszeniem kosztów związanych z zapewnieniem odpowiedniego komfortu cieplnego. Podobne skutki zostaną zapewnione dzięki wymianie oświetlenia na oświetlenie energooszczędne. Przyczyni się to do ograniczenia zapotrzebowania na energię elektryczną i w konsekwencji ograniczenia emisji gazów cieplarnianych. Wymiana oświetlenia na oświetlenie energooszczędne przynosi oszczędności rzędu 50% w zużyciu energii elektrycznej, dodatkowo w przypadku oświetlania infrastruktury drogowej poprawia bezpieczeństwo na drogach.

Zaleca się także działania w zakresie podnoszenia świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie korzyści nie tylko ekologicznych, ale także ekonomicznych płynących z stosowania energooszczędnego oświetlenia oraz sprzętów RTV, ITC i AGD w gospodarstwach domowych, co znacząco przyczyniłoby się do ograniczenia emisji punktowych.

Niezbędne jednak jest również dalsze prowadzenie systematycznej kontroli funkcjonowania zakładów, zwłaszcza w zakresie przestrzegania obowiązków nałożonych w pozwoleniach na wprowadzanie zanieczyszczeń do powietrza.

Kontrole środowiskowe przeprowadzane na nieruchomościach zamieszkałych mają przede wszystkim funkcję prewencyjną poprzez edukację użytkowników źródeł ciepła odnośnie do obowiązujących przepisów prawa w zakresie eksploatacji instalacji spalających paliwa oraz zagrożeń dla zdrowia, a nawet życia powodowanych przez zanieczyszczenia powietrza.

2.2 Obszar interwencji: Zagrożenia hałasem

Cel: Ochrona przed szkodliwym oddziaływaniem hałasu

Tabela 2-4 Efekty realizacji POŚ za lata 2023-2024 w obszarze interwencji: Zagrożenia hałasem

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki związane)	Efekt realizacji zadania
2.1	2. Zagrożenia hałasem	Ochrona przed szkodliwym oddziaływaniem hałasu	Ograniczenie emisji do środowiska i zmniejszenie narażenia mieszkańców na ponadnormatywny poziom hałasu	Prowadzenie badań monitorujących poziom hałasu drogowego oraz kolejowego	M	WIOŚ	Zadanie nierealizowane – w okresie raportowania GIOS nie prowadził badań poziomów hałasu drogowego ani kolejowego na terenie Miasta i Gminy Buk
2.2				Przestrzeganie wartości dopuszczalnych poziomów hałasu w odniesieniu do nowo zagospodarowywanych terenów: stosowanie w planowaniu przestrzennym zasady strefowania	W	MiG Buk	Zadanie realizowane – w mpzp wprowadzane są zapisy nakazujące zachowanie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku zgodnie z obowiązującymi przepisami dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej oraz dla terenów mieszkaniowo-usługowych.
2.3				Wprowadzenie do mpzp zapisów poświadczonych ochronie przed hałasem z wyznaczeniem obszarów ograniczonego użytkowania wokół głównych dróg i linii kolejowych tam, gdzie przekroczony jest dopuszczony w rozporządzeniu poziom hałasu w porze nocnej oraz całej trasy 307 w obrębie całej gminy	W	MiG Buk	Zadanie realizowane – Jak w zadaniu 2.2 Ilość mpzp uwzględniających wartości dopuszczalnych poziomów hałasu: – 2023: 5 mpzp – 2024: 3 mpzp

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki wiązane)	Efekt realizacji zadania
2.4				Lokalna poprawa klimatu akustycznego poprzez tworzenie pasów zieleni osłonowej, izolacyjnej	W	MiG Buk	Zadanie realizowane w 2023 r. wykonano nasadzenia: – Wiosną w Buku przy ul. Orzechowej i ul. Kwiatowej oraz skwerze im. Dr Lecha Siudy, Otuszu, Kalwach, Dakowach Suchych i Niepruszewie, – Jesienią w Buku m. in. przy ul. Orzechowej i ul. Kwiatowej, Kalwach, Niepruszewie, Wielkiej Wsi-Smugach i Otuszu, – w 2024 r. wykonano nasadzenia: – Wiosną w Buku, Szewcach, Wielkiej Wsi, Dakowach Suchych, Niepruszewie m. in. na terenie strefy przemysłowej, – Jesienią w Buku, Wielkiej Wsi, Dakowach Suchych i Niepruszewie,
2.5				Prowadzenie kontroli emisji hałasu do środowiska z obiektów działalności gospodarczej	M	WIOŚ	Zadanie nerealizowane – w okresie raportowania GIOS nie prowadził badań poziomów emisji hałasu z obiektów działalności gospodarczej
2.6				Lokalne ograniczenia prędkości ruchu na terenie zwartej zabudowy	M	Zarządcy dróg	Zadanie realizowane
2.7				Zmniejszenie udziału pojazdów ciężkich w strumieniu ruchu	M	Zarządcy dróg	Zadanie realizowane – przez samorząd oraz zarządców dróg. Lokalne ograniczenia prędkości pośrednio wpływają na zmniejszenie poziomu hałasu w obszarze zwartej zabudowy; to z kolei przyczynia się do poprawy komfortu ludności mieszkającej na tym terenie
2.8				Dążenie do poprawy płynności ruchu poprzez odpowiednią organizację ruchu	M	Zarządcy dróg	Zadanie realizowane – przez samorząd oraz zarządców dróg. Zagrożenia związane z emisją hałasu komunikacyjnego wynikają z takich czynników jak prędkość pojazdów oraz ich natężenie. Zmniejszenie udziału pojazdów ciężkich w strumieniu ruchu przyczynia się do redukcji poziomu hałasu, ale także poprawia bezpieczeństwo użytkowników dróg oraz ludności mieszkającej na terenach przylegających do dróg
2.9				Stosowanie tzw. „cichych” nawierzchni podczas remontów i przebudów istniejącej sieci drogowej	M	Zarządcy dróg	Zadanie realizowane – poprawa płynności ruchu pozwala stosunkowo jednostajną prędkość, wskutek czego bezpieczeństwo użytkowników dróg jest większe, a poziom hałasu komunikacyjnego ulega zmniejszeniu

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Efekt realizacji zadania
2.10				Modernizacja nawierzchni dróg	M	Zarządcy dróg	Zadanie realizowane – realizacja zadania przyczyniła się do zmniejszenia poziomu hałasu komunikacyjnego. Rodzaj nawierzchni ma istotny wpływ na emisję hałasu do środowiska otaczającego drogę
2.11				Wyznaczanie szlaków i budowa nowych ciągów dróg rowerowych	W	MiG Buk	Zadanie realizowane. – Jak w zadaniu 1.1 – wykonanie zadania będzie mobilizowało lokalną społeczność do prowadzenia zdrowego trybu życia przez mieszkańców Miasta i Gminy Buk. Może to przyczynić się do zmniejszenia udziału pojazdów w strumieniu ruchu, co z kolei wpływa na obniżenie poziomu hałasu komunikacyjnego.
2.12				Pogłębianie świadomości społecznej o negatywnym wpływie hałasu na człowieka (edukacja ekologiczna)	W	MiG Buk	Zadanie realizowane W ramach programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027 realizowany jest projekt „Eko-adaptacja i eko-regulacja w Mieście i Gminie Buk” mający na celu edukację ekologiczną w szkołach i przedszkolach w gminie i mieście Buk.
2.13				Przyjęcie uchwał wprowadzających zakaz używania jednostek pływających napędzanych silnikami spalinowymi na jeziorze Niepruszewskim	W	Zarząd Powiatu Poznańskiego	Zadanie zrealizowane (brak konieczności) – dnia 24 lutego 2016 r. uchwałą nr XIV/185/V/2016 Rady Powiatu Poznańskiego przyjęty został zakaz używania jednostek pływających napędzanych silnikami spalinowymi na niektórych jeziorach powiatu poznańskiego. W dokumencie wskazanych zostało 15 zbiorników wodnych objętych uchwałą, w tym Jezioro Niepruszewskie
2.14				Budowa ekranów akustycznych	M	Zarządcy dróg	Zadanie nierealizowane (brak konieczności)

Uzyskany efekt w obszarze interwencji: Zagrożenia hałasem

W latach 2023-2024 Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie nie wykonywał pomiarów hałasu komunikacyjnego drogowego ani kolejowego prowadzonych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska na terenie Miasta i Gminy Buk. Inspektorzy nie przeprowadzili również kontroli zakładów przemysłowych z zakresu przestrzegania przepisów ochrony środowiska ze szczególnym uwzględnieniem ochrony przed hałasem.

W zakresie ochrony przed hałasem duże znaczenie ma wprowadzanie stosownych zapisów do dokumentów o charakterze planistycznym. Dotyczą one w szczególności terenów zlokalizowanych w bezpośrednim sąsiedztwie głównych dróg oraz linii kolejowej przebiegającej przez obszar gminy.

Warte uwagi są również działania związane z tworzeniem pasów zieleni izolacyjnej. W roku 2023 dokonano nasadzeń drzew w Buku, Otuszu, Kalwach, Dakowach Suchych i Niepruszewie. Z kolei w 2024 roku nasadzenia drzew wykonano na terenie strefy przemysłowej w Niepruszewie, w Buku, Wielkiej Wsi i Dakowach Suchych.

Łączna liczba drzew posadzonych: 2023 to 195 szt. drzew a w 2024: 236 szt. drzew.

Samorząd oraz zarządcy poszczególnych dróg znajdujących się na obszarze Miasta i Gminy Buk realizowali w latach 2023-2024 liczne zadania ukierunkowane na ograniczenie emisji hałasu komunikacyjnego. Sukcesywnie wprowadzano lokalne ograniczenia prędkości w rejonie występowania zwartej zabudowy, co znacznie poprawiło komfort ludności mieszkającej na tych osiedlach. Podobny efekt uzyskano w wyniku zmniejszania udziału pojazdów ciężkich w strumieniu ruchu. W niewielkim stopniu realizowano natomiast zadanie polegające na poprawie płynności ruchu oraz budowie nowych szlaków rowerowych. Tworzenie oraz promowanie korzystania z nowych ciągów rowerowych powinno wiązać się z dążeniem do pogłębiania świadomości ekologicznej mieszkańców Miasta i Gminy Buk.

Z powodzeniem stosowano tzw. „ciche” nawierzchnie drogowe, co ma duże znaczenie z uwagi na fakt, iż wybór nawierzchni drogowej może w istotny sposób obniżyć poziom hałasu od ruchu samochodowego. W zależności od charakterystyki górnej warstwy nawierzchni różnice pomiędzy maksymalnymi poziomami hałasu toczenia od przejeżdżających pojazdów osiągają wartości do około 10 dB(A). Odpowiednie wykonanie nawierzchni betonowych i nawierzchni z betonowej kostki brukowej nie wpływa niekorzystnie na poziom emitowanych dźwięków od przejeżdżających pojazdów. Jest to istotna informacja przy podejmowaniu decyzji o wyborze technologii wykonania nawierzchni kostkowych w obszarach zabudowanych.

Rekomendacje

Podwyższenie progu słyszenia może wywoływać pogorszenie zrozumiałości mowy, problemy w ocenie głośności dźwięków, utratę zdolności rozróżniania dźwięków wysokich bądź ograniczenie zdolności określania kierunku dochodzenia dźwięku. Hałas wpływa niekorzystnie na zdrowie człowieka, a także może przeszkadzać podczas wykonywania codziennych obowiązków w pracy bądź szkole. Największe narażenie na hałas występuje na terenie aglomeracji miejskiej, a do głównych jego źródeł zaliczyć można transport (hałas drogowy, kolejowy, przemysłowy).

Zgodnie z dostępną literaturą hałas drogowy generowany jest przede wszystkim przez silnik oraz układ napędowy pojazdu, oddziaływanie opon z nawierzchnią drogową, opory aerodynamiczne wytwarzane przez krawędzie pojazdu, a także w wyniku uderzania o siebie poszczególnych elementów pojazdu bądź ładunku. Oprócz tego wpływ na poziom

hałasu ma również natężenie ruchu oraz prędkość, z jaką poruszają się pojazdy samochodowe (w szczególności dotyczy to pojazdów tzw. hałaśliwych, czyli samochodów ciężarowych i motocykli). Poza tym do głównych czynników wpływających na wielkość hałasu drogowego GIOŚ zalicza:

- płynność ruchu;
- położenie trasy;
- rodzaj nawierzchni;
- rodzaj i szerokość drogi;
- ukształtowanie terenu, przez który przebiega droga;
- rodzaj zabudowy, sąsiadującej z trasą;
- odległość pierwszej linii zabudowy od skraju jezdni.

Ze względu na intensywny rozwój terenów miejskich i zwiększone zapotrzebowanie społeczeństwa na mobilność w tym przede wszystkim transport drogowy należy w dalszym ciągu wdrażać środki rozwiązujące problemy związane z hałasem, gdyż liczba osób narażonych na jego szkodliwe działanie nie będzie spadła. Znaczne zmniejszenie liczby osób narażonych na szkodliwe poziomy hałas można osiągnąć np. dzięki zastosowaniu nie tylko pojedynczych środków, lecz ich kombinacji, w tym ulepszeń technologicznych, ambitnej polityki w zakresie hałasu, lepszego planowania urbanistycznego i infrastruktury oraz zmian w świadomości mieszkańców.

Zrównoważony rozwój systemu transportowego ograniczy emisję hałasu, co doprowadzi do osiągnięcia zgodności prawnej w zakresie poziomu hałasu w najbardziej newralgicznych miejscach.

Konieczne jest prowadzenie regularnej kontroli poziomu hałasu w szczególności w miejscach najbardziej narażonych na przekroczenia dopuszczalnych wartości przez odpowiednie jednostki. Ponadto zaleca się także dążenie do poprawy płynności ruchu poprzez odpowiednią organizację ruchu oraz stosowanie tzw. „cichych” nawierzchni drogowych. Zgodnie z Prawem ochrony środowiska ochrona przed hałasem powinna się wyrażać w utrzymaniu poziomu hałasu na poziomie poniżej dopuszczalnym lub co najmniej na tym poziomie, a w przypadku, gdy jest on przekroczony – jego redukowaniu do poziomu co najmniej dopuszczalnego.

Zaleca się również zwrócenie uwagi na kształtowanie prawidłowej polityki dotyczącej tworzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Plany te powinny zawierać informacje dotyczące źródeł emitowanego do środowiska hałasu, terenach (obszarach) szczególnie narażonych na przekroczenia jego poziomu, a także konieczności zastosowania rozwiązań technicznych (np. elewacji i okien o dużej izolacyjności akustycznej). Ograniczenie przekroczeń poziomu dźwięku emitowanego przez pojazdy samochodowego wymaga również zmniejszenia natężania ruchu. Nie jest to jednak możliwe bez przyjaznej dla społeczeństwa sieci komunikacji miejskiej, a także rowerowej oraz pieszej.

Reasumując, przeciwdziałanie hałasowi drogowemu powinno obejmować: modernizację infrastruktury drogowej, wprowadzanie ograniczeń prędkości; stosowanie nawierzchni o ograniczonej hałaśliwości, rozwój połączeń komunikacji miejskiej, rowerowej i pieszej, prowadzenie akcji edukacyjnej w zakresie ochrony akustycznej.

Proponuje się również dalsze podejmowanie prac związanych z nasadzeniami drzew i lub krzewów również m. in. wzdłuż ciągów komunikacyjnych.

2.3 Obszar interwencji: Pola elektromagnetyczne

Cel: Ochrona przed szkodliwym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych

Tabela 2-5 Efekty realizacji POŚ za lata 2023-2024 w obszarze interwencji: Pola elektromagnetyczne

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki związane)	Efekt realizacji zadania
3.1	3. Pola elektromagnetyczne	Ochrona przed szkodliwym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych	Stala kontrola źródeł emisji promieniowania elektromagnetycznego	Prowadzenie badań pól elektromagnetycznych i gromadzenie danych o źródłach promieniowania elektromagnetycznego	M	WIOŚ	Zadanie realizowane przez Inspektorat Ochrony Środowiska w ramach PMŚ w 2023 roku – badania zostały przeprowadzone w punkcie pomiarowym w Buku przy ul. Dobieżynskiej 3A w ramach monitoringu stałego; nie stwierdzono przekroczeń poziomu dopuszczalnego.
3.2				Dalsze prowadzenie ewidencji źródeł wytwarzających pola elektromagnetyczne	M	WIOŚ	Liczba pomiarów wskazujących na przekroczenia dopuszczalnego poziomu promieniowania elektromagnetycznego: 0 Zadanie realizowane – GIOŚ prowadzi, aktualizowany corocznie, rejestr zawierający informacje o terenach, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku Liczba przekroczeń dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku: 0
3.3			Utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach	Wprowadzanie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów uwzględniających ochronę przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych	W	MiG Buk	Zadanie realizowane – Zgodnie z zapisami żadna działalność prowadzona na obszarze Miasta i Gminy Buk nie może powodować przekroczeń emisji PEM. Podejmowanie niniejszego zadania stanowi punkt wyjścia do ochrony przez zbyt dużym poziomem pól elektromagnetycznych na terenie Miasta i Gminy Buk.

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki wiążące)	Efekt realizacji zadania
3.4				Ograniczanie koncentracji źródeł promieniowania elektromagnetycznego na etapie planowania i wydawania decyzji lokalizacyjnych i środowiskowych	W	MiG Buk	Zadanie realizowane – w zakresie wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach
3.5			Edukacja społeczeństwa dotycząca rzeczywistej skali zagrożenia emisją PEM	Preferowanie niskokonfliktowych lokalizacji źródeł pól elektromagnetycznych	W	MiG Buk	Zadanie realizowane – w zakresie wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach
3.6				Edukacja społeczeństwa dotycząca rzeczywistej skali zagrożenia emisją pól elektromagnetycznych w szczególności oddziaływaniem stacji bazowych telefonii komórkowych	W	MiG Buk	Zadanie nierealizowane

Uzyskany efekt w obszarze interwencji: Pola elektromagnetyczne

Monitoring pól elektromagnetycznych w środowisku prowadzony jest przez Inspekcję Ochrony Środowiska w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w sposób ujednolicony dla całego kraju od 2008 roku.

Zadaniem podsystemu monitoringu PEM jest ocena i obserwacja zmian wielkości pola elektromagnetycznego. Obserwacja ta ma na celu śledzenie poziomów sztucznie wytworzonych pól elektromagnetycznych w środowisku w odniesieniu do wartości poziomów dopuszczalnych określonych dla miejsc dostępnych dla ludności.

Ochrona przed polami elektromagnetycznymi polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska poprzez utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej poziomów dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach albo ich zmniejszeniu co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane.

W ostatnich latach nastąpiła zmiana przepisów wykonawczych w zakresie pól elektromagnetycznych, odnoszących się do dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, sposobu sprawdzania dotrzymania dopuszczalnych poziomów oraz w zakresie prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku. Obecnie obowiązujące poziomy dopuszczalne, według Rozporządzenia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, wynoszą dla wysokich częstotliwości od 28 V/m do 61 V/m.

W 2023 r. na terenie województwa wielkopolskiego wykonano pomiary w 85 punktach pomiarowych PEM w ramach monitoringu stałego oraz w 28 punktach pomiarowych w ramach monitoringu badawczego. W ramach monitoringu stałego w Buku przy ul. Dobieżyńskiej 3A wynik pomiaru poziomu pól elektromagnetycznych wynosił 1,4 V/m. W 2024 r. badania nie były prowadzone.

W latach 2023-2024 nie prowadzono działań związanych z edukacją społeczeństwa na temat zagrożeń wynikających z oddziaływania pól elektromagnetycznych. Realizacja niniejszego celu w kolejnych latach może jednak pozwolić na efektywną ochronę przed tym zagrożeniem.

Rekomendacje

Nie przewiduje się, aby w najbliższych latach problem z polami elektromagnetycznymi w Mieście i Gminie Buk pogłębiał się.

Konieczne jest dalsze prowadzenie badań związanych z pomiarem wartości dopuszczalnych w zakresie oddziaływania pól elektromagnetycznych na terenie Miasta i Gminy Buk, za co odpowiedzialny jest Inspektor Ochrony Środowiska.

Istotnym też jest uzyskanie większej świadomości dotyczącej istotności celu, a także możliwości jego realizacji.

2.4 Obszar interwencji: Gospodarowanie wodami

Cel: Dobry stan wód przy zwiększonej retencji i bezpieczeństwie powodziowym

Tabela 2-6 Efekty realizacji POŚ za lata 2023-2024 w obszarze interwencji: Gospodarowanie wodami

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki związane)	Efekt realizacji zadania
4.1	4. Gospodarowanie wodami	Dobry stan wód przy zwiększonej retencji i bezpieczeństwie powodziowym	Utrzymanie właściwego stanu urządzeń melioracyjnych na terenie gminy	Kontynuacja prac związanych z modernizacją i odbudową systemów melioracyjnych	M	Spółki wodne	Zadanie realizowane - konserwacja rowów melioracyjnych, - renowacja stawu - budowa zastawki na rowie - wykonanie rurociągu
4.2				Dofinansowanie działalności spółek wodnych w zakresie modernizacji systemów melioracyjnych	W	MIG Buk	Zadanie realizowane - Środki przekazane Spółce Wodnej były wykorzystane na bieżącą konserwację i oczyszczanie rowów zlokalizowanych na obszarze gminy. Liczba spółek wodnych uzyskujących dofinansowanie pochodzące z budżetu gminy: 4
4.3				Remonty przepustów i budowli piętrzących wody	M	Spółki wodne	Zadanie realizowane w 2023 r. wykonano: - 1 zastawkę na rowie Nr RMS-4 w miejscowości Dakowy Suche Ilość wyremontowanych przepustów i budowli piętrzących wody: 1
4.4				Konserwacja rowów melioracyjnych	M	Spółki wodne	Zadanie realizowane - bieżące utrzymanie wód i urządzeń wodnych znajdujących się na terenie Miasta i Gminy Buk

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Efekt realizacji zadania
4.5				Naprawa/konserwacja systemów drenarskich i rurociągów melioracyjnych na użytkach rolnych	M	Spółki wodne	Zadanie realizowane - bieżące utrzymanie wód i urządzeń wodnych znajdujących się na terenie Miasta i Gminy Buk
4.6				Odwadnianie terenów i modernizacja systemów odwodnieniowych	M	Spółki wodne	Zadanie realizowane - w 2023 i 2024 roku wykonywane bieżące prace związane z konserwacją rowów
4.7				Utrzymanie stawów wiejskich	M	Spółki wodne	Zadanie realizowane w 2023 r. wykonano: - wykonano renowację stawu w miejscowości Dakowy Suche
4.8			Utrzymanie i konserwacja zbiorników wodnych i cieków	Konserwacja rzek, kanałów, rowów	M	Spółki wodne	Ilość stawów objętych pracami utrzymaniowymi: 1 Zadanie realizowane - bieżące utrzymanie wód i urządzeń wodnych znajdujących się na terenie Miasta i Gminy Buk
4.9				Rekultywacja jezior, stawów	M	Spółki wodne	W okresie sprawozdawczym 2023-2024 zadanie nie realizowane (brak konieczności)
4.10			Ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych poprzez realizację programów działań	Ograniczanie wpływu zanieczyszczeń z rolnictwa na jakość wód	W/ M	Właściciele gruntów, WODR, MiG Buk	Zadanie realizowane - WODR zajmuje się organizacją szkoleń dla rolników w zakresie realizacji Programu działań mających na celu ograniczenia odpływu azotu ze źródeł rolniczych na obszarach szczególnie narażonych, które zostały wyznaczone na terenie gminy. Prowadzi również działania promujące przeciwdziałanie zanieczyszczeń wód na terenach OSN. - Ponadto stosowanie nawozów i środków ochrony roślin jest ściśle kontrolowane, zwraca się na to w sprawozdaniach.

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Efekt realizacji zadania
4.11				Ochrona wód przed eutrofizacją	W/ M	Właściciele gruntów, WODR, MiG Buk	Zadanie realizowane
4.12				Podjęmowanie działań ograniczających wpływ zanieczyszczeń obszarowych na zasoby wodne	W/ M	Właściciele gruntów, WODR, MiG Buk	Zadanie realizowane
4.13				Działania zabezpieczające przed wystąpieniem oraz skutkami powodzi i suszy zgodnie ze zaktualizowanym Operatem przeciwpowodziowym Powiatu Poznańskiego	W/ M	Powiat Poznański, Gminy, RZGW, WZMiUW	Zadanie realizowane - zgodnie z aktualnymi potrzebami
4.14				Budowa i utrzymanie zbiorników retencyjnych/przeciwpowodziowych	M	Spółki wodne	Zadanie nierealizowane
4.15				Utrzymanie wałów przeciwpowodziowych	M	Spółki wodne	Zadanie nierealizowane
4.16				Uwzględnianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego obszarów zagrożenia powodziowego	W	MiG Buk	Zadanie realizowane (ze względu na możliwość wystąpienia lokalnych podtopień)
4.17				Plany operacyjne ochrony przed powodziami oraz plany zarządzania kryzysowego	W	MiG Buk/ powiat poznański	Zadanie realizowane Gmina Buk jest ujęta w Planie Operacyjnym Ochrony Przed Powodzią Powiatu Poznańskiego (aktualizacja 2024 r.)
4.18				Wyposażenie magazynu przeciwpowodziowego	W	MiG Buk	Zadanie nierealizowane
4.19				Programy obniżania strat wody	W	MiG Buk	Zadanie nierealizowane
4.20				Działania edukacyjne oraz akcje promujące oszczędzanie wody	W	MiG Buk	Zadanie nierealizowane
4.21				Zabudowa punktów pomiarowych zużycia wody wraz z wyposażeniem sieciowym	W	MiG Buk	Zadanie nierealizowane

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Efekt realizacji zadania
4.22				Edukacja rolników w zakresie ochrony wód	W	MiG Buk	Zadanie realizowane
4.23				Monitoring wód powierzchniowych i podziemnych	M	WIOŚ	Zadanie realizowane W 2023 r. na zlecenie GIOŚ przeprowadzono monitoring operacyjny stanu chemicznego wód podziemnych. W Buku wody podziemne otrzymały klasę IV oznaczającą wody niezadawalającej jakości. Badania monitoringowe prowadzone są przez WIOŚ zgodnie z programem monitoringu

Uzyskany efekt w obszarze interwencji: Gospodarowanie wodami

W 2023 roku Miasto i Gmina Buk udzieliła dotacji:

- Gminnej Spółce Wodnej Zlewnia Mogilnica Wschodnia w wysokości 160 000 zł na bieżące utrzymanie wód i urządzeń wodnych znajdujących się na terenie Miasta i Gminy Buk. Konserwacją zostały objęte rowy melioracyjne w następujących miejscowościach: Kalwy: wykonanie konserwacji rowów melioracyjnych Nr RJND -71 w km 0+000- 1+950, Nr RMWD w km 0+000 – 1+975, Nr RMWD-10 w km 0+000 – 0+520, Nr RMW-11 w km 0+000 – 0+570, Nr RMW-12 w km 0+000- 0+600; Szewce: Nr RMS-1 w km 0+000-2+720; Dakowy Suche renowacja stawu i wykonanie zastawki na rowie Nr RMS-4 w km 0+000-2+250.

Z kolei w 2024 roku Miasto i Gmina Buk udzieliło dotacji:

- Gminnej Spółce Wodnej Zlewnia Mogilnica Wschodnia w wysokości 100 000 zł na następujące zadania w poszczególnych miejscowościach: Szewce: konserwacja rowu melioracyjnego Nr RMS w km 1+200-2+650 oraz 3+425 -4+200; Dobra: konserwacja rowu melioracyjnego Nr RJSG-1 w km 0+600-2+120; Dakowy Suche: konserwacja rowów Nr RMP-31-3 w km 0+000- 1+650, Nr RMP -31-3-1 w km 0+000-0+375, Nr RMP -31-3-2 w km 0+000-0+250, RMP-31-3-3 w km 0+000-0+; Dobieżyn: rów melioracyjny Nr RJSG-4 w km 0+000-1+140; Niepruszewo: rów melioracyjny Nr RJNB w km 4+100-4+950. Wykonanie rurociągu o średnicy 200 mm na długości 340 mb w miejscowości Niepruszewo

Ośrodek Doradztwa Rolniczego przynajmniej raz w roku organizuje szkolenia dla rolników w zakresie realizacji Programu działań mających w celu ograniczenia odpływu azotu ze źródeł rolniczych na obszarze szczególnie narażonym do którego zakwalifikowano tereny mieszczące się w granicach administracyjnych Buku. Ponadto prowadzi działania promujące przeciwdziałanie zanieczyszczeń wód na terenach OSN.

Ograniczanie stosowania nadmiernych dawek nawozów i środków ochrony roślin przyczynia się do spływu mniejszej ilości zanieczyszczeń ze źródeł obszarowych do wód, zarówno drogą powierzchniową, jak i podziemną. Pozwala to na efektywną ochronę wód zlokalizowanych na obszarze gminy przed negatywnymi skutkami, jakie niesie za sobą proces eutrofizacji. Stosowanie nawozów i środków ochrony roślin jest ściśle kontrolowane.

Do opracowania planu nawożenia zobowiązani są wszyscy prowadzący działalność rolniczą na OSN gospodarujący na powierzchni powyżej 100 ha użytków rolnych na OSN (stanowiących własność prowadzącego działalność rolniczą na OSN, dzierżawionych przez niego lub będących w jego użytkowaniu lub w użytkowaniu wieczystym). W gospodarstwie takim nie można stosować wyższych dawek nawożenia niż dawki wynikające z planu nawożenia. Bilans azotu na potrzeby opracowania planu nawożenia sporządza się metodą „na powierzchni pola”.

W latach 2023-2024 realizowane były działania polegające na ochronie wód przed eutrofizacją. Polegały one na przechowywaniu nawozów naturalnych na płytach obornikowych i zbiornikach na odchody płynne, stosowaniu nawozów sztucznych zgodnie z etykietą czy też na stosowaniu nawozów naturalnych w terminach i dawkach zgodnie z obowiązującym prawem.

Wszystkie ww. czynności są niezwykle istotne, gdyż skutkiem eutrofizacji są zmiany właściwości wody takie jak: występowanie intensywnego zapachu i zabarwienia, pojawienie się mętności wody, duże wahania stężenia tlenu i odczynu pH w warstwie górnej, powstawanie warunków beztlenowych w głębszych warstwach, co z kolei przyczynia się

do wymierania organizmów zwierzęcych, zwłaszcza ryb, dominacji organizmów beztlenowych (saprobionty), gromadzenia się znacznej ilości substancji organicznej mułów, blokady dostępu promieniowania słonecznego do roślinności w głębi, powodując ich obumieranie, czy wypłyenia akwenów. Dotyczy to w szczególności dążenia do prowadzenie bardziej rozważnej gospodarki środkami ochrony roślin i pestycydami, których nadmiar w środowisku może być toksyczny zarówno dla ludzi, jak i dla świata zwierzęcego i roślinnego. Niezbędne jest zatem dalsze prowadzenie monitoringu wód oraz ich ochrona przed eutrofizacją, a także prowadzenie działań edukacyjnych w szczególności wśród rolników.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpeli (Dz.U. Nr 2019 poz. 255) Państwowy Inspektor Sanitarny w Poznaniu prowadził również nadzór nad jakością wody w kąpieliskach zorganizowanych na terenie gminy, podając na bieżąco informacje o jakości wody do Urzędu Miasta i Gminy w Buku. W latach 2023-2024 woda w kąpielisku nad jeziorem Niepruszewskim była przydatna do kąpeli. W razie problemów ze zbyt małym napowietrzeniem wód w jeziorze może zostać podjęta decyzja o tymczasowym zniesieniu zakazu pływania łodziami napędzanymi silnikami motorowymi.

Rekomendacje

Właściwie prowadzona gospodarka rolna przyczyni się do ograniczenia odpływu zanieczyszczeń azotowych ze źródeł rolniczych, dzięki kontynuacji budowy płyt obornikowych i zbiorników na gnojowicę. Ponadto przestrzeganie kodeksu dobrych praktyk zapewni lepsze wykorzystanie potencjału biologicznego gleb przy jednoczesnym zmniejszeniu negatywnego oddziaływania na środowisko nawozów i środków ochrony roślin.

Należy również przewidywać, iż dalsze porządkowanie gospodarki wodno-ściekowej także zmniejszy stopień zagrożenia jakości zarówno wód podziemnych, jak i wód powierzchniowych. Co więcej, również kompleksowy system selektywnej gospodarki odpadami może ograniczyć dopływ substancji zanieczyszczających wody.

W celu realizacji ww. kierunków działań istotne jest dalsze zwiększanie świadomości na temat konsekwencji jakie niesie za sobą, nieprawidłowa względem środowiska przyrodniczego, gospodarka rolna. Źródłami zanieczyszczeń wód są przede wszystkim miejsca wytwarzania, gromadzenia i magazynowania stałych i płynnych odchodów zwierzęcych, nieszczelne instalacje sanitarne w tym zbiorniki bezodpływowe a także nieprawidłowo przechowywane i stosowane nawozy naturalne i mineralne. Realne zagrożenie wynika również z niezgodnego z instrukcją stosowania środków ochrony roślin. W celu zapobiegania niekorzystnego oddziaływania ww. źródeł zanieczyszczeń zaleca się kontynuację działań związanych z promowaniem zasad Kodeksu Dobrych Praktyk Rolniczych oraz opracowanie i korzystanie z programów rolnośrodowiskowych przez rolników.

2.5 Obszar interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa

Cel: Poprawa efektywności funkcjonowania gospodarki wodno-ściekowej

Tabela 2-7 Efekty realizacji POŚ za lata 2023-2024 w obszarze interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Efekt realizacji zadania
5.1	5. Gospodarka wodno-ściekowa	Poprawa efektywności funkcjonowania gospodarki wodno-ściekowej	Usprawnienie systemu zaopatrzenia mieszkańców w wodę	Utrzymanie wysokiego standardu pracy stacji uzdatniania wody w Buku w celu dostosowania jakości wody pitnej do standardów unijnych.	M	ZGK Sp. z o.o. w Buku	Zadanie realizowane – ZGK Sp. z o.o. w Buku prowadzi działania z eksploatacją - konserwacją stacji uzdatniania wody w Buku, Kalwach, Dobieżynie, Szewcach i Dakowach Suchych
5.2				Rozbudowa i przebudowa Stacji Uzdatniania Wody w Kalwach	M	ZGK Sp. z o.o. w Buku	Zadanie realizowane w 2021 r.
5.3				Zakup mobilnego zbiornika do dostarczania wody pitnej	M	ZGK Sp. z o.o. w Buku	Zadanie nierealizowane
5.4				Przebudowa i rozbudowa sieci wodociągowej w miejscowości Buk – ulica Kolejowa	M	ZGK Sp. z o.o. w Buku	Zadanie zrealizowane
5.5				Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Wielka Wieś – ulice: Promienista, Tęczowa, Jasna	M	ZGK Sp. z o.o. w Buku	Zadanie realizowane w 2021 r
5.6				Projekt i budowa sieci wodociągowej w miejscowości Buk między ulicami: Otuską a Dobieżynską - MPZP	M	ZGK Sp. z o.o. w Buku	Zadanie nierealizowane

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Efekt realizacji zadania
5.7				Projekt i budowa sieci wodociągowej w miejscowości Niepruszewo – ulica Ogrodowa	M	ZGK Sp. z o.o. w Buku	Zadanie nierealizowane
5.8				Projekt i budowa sieci wodociągowej w miejscowości Niepruszewo – ulice: Jęczmienna, Pszeniczna	M	ZGK Sp. z o.o. w Buku	Zadanie realizowane w 2022 r.
5.9				Wymiana sieci wodociągowej wraz z przyłączami w miejscowości Szewce – ulica Strumykowa	M	ZGK Sp. z o.o. w Buku	Zadanie nierealizowane
5.10				Wymiana sieci wodociągowej wraz z przyłączami w miejscowości Niepruszewo – ulica Szkolna	M	ZGK Sp. z o.o. w Buku	Zadanie realizowane w 2021 r.
5.11				Połączenie sieci wodociągowej i wymiana przyłączy w Niepruszwie – ulica Jarzębinowa	M	ZGK Sp. z o.o. w Buku	Zadanie nierealizowane
5.12				Budowa sieci wodociągowej w Szewcach – ulica Bukowska	M	ZGK Sp. z o.o. w Buku	Zadanie nierealizowane
5.13				Budowa sieci wodociągowej na odcinku z m. Buk do miejscowości Wysoczka	M	ZGK Sp. z o.o. w Buku	Zadanie nierealizowane
5.14				Projekt i budowa sieci wodociągowej w Dobieżynie ul. Podgórna	M	ZGK Sp. z o.o. w Buku	Zadanie nierealizowane
5.16				Inteligentne systemy zarządzania siecią wodociagową	M	ZGK Sp. z o.o. w Buku	Zadanie nierealizowane

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Efekt realizacji zadania
5.17			Poprawa jakości wody pitnej	Modernizacja i budowa ujęcia wody	M	ZGK Sp. z o.o. w Buku	Zadanie realizowane Zapewnienie ciągłości dostaw dobrej jakości wody dla mieszkańców gminy poprzez: w 2023 r. - Projekt i budowa sieci wodociągowej w Kalwach ul. Wierzbowa PE160, ok. 550 mb w 2024 r. - modernizacja SUW w Dobieżynie, - budowa SUW w Wielkiej Wsi wraz z trzema ujęciami wody surowej i fotowoltaiką, - budowa studni nr 10 w Buku wraz z infrastrukturą, - projekt i budowa sieci wodociągowej w Buku ul. Wielkowiejska,
5.18				Likwidacja nieczystych ujęć wody	M	ZGK Sp. z o.o. w Buku	Zadanie nierealizowane
5.19				Zapewnienie wszystkim mieszkańcom gminy odpowiedniej jakości wody do picia	M	ZGK Sp. z o.o. w Buku	Zadanie realizowane Woda uzdatniona pobrana z SUW spełniała wymagania zawarte w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. 2017 poz. 2294).
5.20			Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do środowiska wodnego	Ochrona jakości wód powierzchniowych i podziemnych, szczególnie płytko zalegających zbiorników czwartorzędowych	W/ M	właściciele gruntów, WODR, MiG Buk	Zadanie realizowane
5.21				Ochrona jakości wód płynących oraz w zlewni Jeziora Niepruszewskiego	W	MiG Buk	Zadanie realizowane w 2022 r.
5.22				Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Buk między ulicami Dobieżyńska a Otuska	M	ZGK Sp. z o.o. w Buku	Zadanie nierealizowane (okres realizacji - 2025-2026)

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Efekt realizacji zadania
5.23			poprzez kontynuację budowy sieci kanalizacyjnej i edukację ekologiczną	Projekt i budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Niepruszewo (nowe podziały) – ulice: Leśna, Poznańska, Bukowa, Dębowa	M	ZGK Sp. z o.o. w Buku	Zadanie realizowane w 2022 r. wykonano: – Zawarto umowę na dofinansowanie zadania - Umowa pożyczki z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska
5.24				Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Wielka Wieś – ulice ks. Inf. T. Ratajczaka II etap – projekt i realizacja	M	ZGK Sp. z o.o. w Buku	Zadanie realizowane W 2022 r. wykonano: – Zawarto umowę na dofinansowanie zadania - Umowa pożyczki z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska (okres realizacji - 2025-2026)
5.25				Rozbudowa oczyszczalni ścieków w miejscowości Niepruszewo	M	ZGK Sp. z o.o. w Buku	Zadanie realizowane w 2024 r. wykonano: – Opracowano projekt i rozbudowę oczyszczalni ścieków, (w trakcie realizacji)
5.26				Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Dobieżyńnie – etap IIa (odcinek ulice: Powstańców Wlkp. Wodna, Topolowa, Jarzębinowa)	M	ZGK Sp. z o.o. w Buku, Zakład Instalacji Sanitarnych Robert Dziecielski	Zadanie realizowane w 2023 r. wykonano – Prace przy ul. Jarzębinowej w Dobieżyńnie, długość sieci 1744 m, dodatkowo w ramach zadania wymiana ok. 260 m sieci wodociągowej w 2024 r. wykonano: – Pożyczka ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Komunalnej w Poznaniu, ok. 0,983 m – długość trasy ul. Jarzębinowa
5.27				Projekt budowy sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Buk, ulice: Lipowa, Zakładowa – dokumentacja techniczna)	M	ZGK Sp. z o.o. w Buku, WUPRINŻ SA	Zadanie zrealizowane w 2023 r. wykonano: – Długość sieci 1890 m, dofinansowane z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych w kwocie 2 837 969,00 zł

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Efekt realizacji zadania
5.28				Projekt i budowa sieci kanalizacyjnej w Niepruszewie, Dobra Rycerskie, ul. Żytnia	M	ZGK Sp. z o.o. w Buku	Zadanie realizowane w 2021 r.
5.29				Projekt i budowa sieci kanalizacyjnej w Niepruszewie, Dobra Rycerskie, ul. Jęczmienna, Pszeniczna	M	ZGK Sp. z o.o. w Buku	Zadanie realizowane w 2021 r.
5.30				Edukacja ekologiczna na temat wpływu emisji zanieczyszczeń pochodzących ze ścieków na środowisko	W	MiG Buk	Zadanie realizowane
5.31			Usprawnienie funkcjonowania sieci kanalizacyjnej	Inteligentne systemy zarządzania siecią kanalizacyjną	M	ZGK Sp. z o.o. w Buku	Zadanie realizowane
5.32				Zagospodarowanie osadów ściekowych	M	ZGK Sp. z o.o. w Buku	Zadanie realizowane
5.33			Zmniejszenie dysproporcji między wybudowaną siecią wodociagową a siecią kanalizacyjną	Dalsze działania mające na celu zlikwidowanie nieszczelnych zbiorników bezodpływowych stanowiących potencjalne źródło zanieczyszczeń wód podziemnych	W	MiG Buk	Zadanie realizowane
5.34				Aktualizowanie ewidencji zbiorników bezodpływowych oraz na gnojowice jak również płyt obornikowych	W	MiG Buk	Zadanie realizowane
5.36				Inwestycje w dziedzinie utylizacji ścieków na obszarach wiejskich nie posiadających oczyszczalni ścieków	M	ZGK Sp. z o.o. w Buku	Zadanie realizowane
5.37				Zwiększenie stopnia skanalizowania, w szczególności terenów wiejskich	M	ZGK Sp. z o.o. w Buku	Zadanie realizowane w 2021 r.

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Efekt realizacji zadania
5.38				Budowa indywidualnych systemów oczyszczania ścieków, na terenach, gdzie budowa systemów zbiorczych jest nieuzasadniona ze względu na uwarunkowania techniczne lub ekonomiczne	M	Osoby prywatne	Zadanie realizowane - Samorząd gminy podejmuje inwestycje w dziedzinie indywidualnych systemów oczyszczania ścieków w na obszarach wiejskich nie posiadających oczyszczalni dofinansowuje osobom fizycznym budowę przydomowych oczyszczalni ścieków. - samorząd dofinansował osobom fizycznym budowę w 2023 r. 7 przydomowych oczyszczalni ścieków. w 2024 r. 7 przydomowych oczyszczalni ścieków. Liczba dofinansowań na budowę przydomowych oczyszczalni ścieków: 2023 r.: 7 szt. 2024 r.: 7 szt.
5.39				W ramach modernizacji taboru – zakup nowego pojazdu asenizacyjnego do wywozu nieczystości płynnych o pojemności co najmniej 16m ³	M	ZGK Sp. z o.o. w Buku	Zadanie nierealizowane
5.40				Zakup nowego pojazdu WUKO do ciśnieniowego czyszczenia kanalizacji, wpustów ulicznych	M	ZGK Sp. z o.o. w Buku	Zadanie nierealizowane
5.41				Dofinansowywanie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków poprzez przyjęcie odpowiednich uchwał	W	MiG Buk	Zadanie realizowane Zgodnie z Uchwałą Nr XV/115/2012 Rady Miasta i Gminy Buk z dnia 31 stycznia 2012 w roku 2022 z budżetu Miasta i Gminy Buk zostały udzielone dotacje celowe na dofinansowanie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków. W roku 2024 udzielono 7 dotacji w wysokości 28 000 zł, podobnie jak w 2023.

Uzyskany efekt w obszarze interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa

Rada Miasta i Gminy Buk uchwałą nr XLI/356/2022 z dnia 28.04.2022 r. przyjęła wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych w latach 2022-2026 dla Zakładu Gospodarki Komunalnej Spółka z o.o. w Buku.

Zadania realizowane w zakresie gospodarki wodno-kanalizacyjnej w 2023 r. to:

- Modernizacja SUW Dobieżyn – projekt i budowa
- Projekt i budowa sieci wodociągowej w Kalwach ul. Wierzbowa
- PFU i rozbudowa Oczyszczalni Ścieków w Wielkiej Wsi

Inwestycje realizowane przez Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o. o. w 2023 r. poza planem rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych na lata 2022-2026:

- Wykup sieci wodociągowej ul. Żurawia w Otuszu
- Nieodpłatnie przekazana sieć wodociągowa w Buku działka 52/7 56/6
- Budowa studni głębinowej SUW Buk
- Budowa studni głębinowej SUW Kałwy
- Budowa przyłącza sanitarnego plac Przemysława
- Wymiana 966 sztuk wodomierzy zwykłych na radiowe
- Wymiana sieci wodociągowej w Kalwach na ul. Wierzbowej

Zadania realizowane w 2024 r. to:

- Modernizacja SUW w Dobieżynie,
- Budowa SUW w Wielkiej Wsi wraz z trzema ujęciami wody surowej i fotowoltaiką
- Budowa studni nr 10 w Buku wraz z infrastrukturą
- Projekt i budowa sieci wodociągowej w Buku ul. Wielkowiejska
- Projekt i rozbudowa Oczyszczalni ścieków w Wielkiej Wsi
- Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Niepruszewie

Inwestycje realizowane przez Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o. o. w 2024 r. poza planem rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych na lata 2024-2028:

- Wymiana sieci wodociągowej w Buku ul. Strzelecka
- Wymiana sieci wodociągowej w Niepruszewie ul. Kwiatowa
- Wymiana sieci kanalizacyjnej w Niepruszewie ul. Kwiatowa
- Nieodpłatne przejęcie sieci wodociągowej w Kalwach dz. 91/28 i 18

W roku 2023 zostało wybudowane 1 617,53 mb sieci wodociągowej na terenie Gminy, natomiast w 2024 roku wybudowano 436,89 mb.

W 2023 r. została oddana do użytku sieć kanalizacji sanitarnej o długości 4 863,09 mb a w roku 2024 r. 4 297,82 mb.

Na podstawie informacji zawartych na stronach internetowych Głównego Urzędu Statystycznego można potwierdzić, że na terenie Miasta i Gminy Buk następują zmiany w zakresie zwiększania sieci wodociągowej i kanalizacyjnej oraz ludności z niej korzystającej w całej gminie, przy spadku liczby osób korzystających z sieci wodociągowej w mieście, co najprawdopodobniej wynika z powszechnej tendencji opuszczania obszarów miejskich na rzecz terenów podmiejskich, o czym świadczy wzrost liczby ludności korzystającej z sieci wodociągowej ogółem.

Tabela 2-8 Wskaźniki efektywności Programu – zaopatrzenie w wodę (wg GUS 2025)

L.p.	Wskaźnik	Jedn.	Stan na 31.12.2021	Stan na 31.12.2022	Stan na 31.12.2023	Stan na 31.12.2024	Wzrost / spadek [%]
1	długość eksploatowanej sieci wodociągowej (rozdzielczej i przemysłowej)	km	113,6	116,3	117,9	118,4	+4,1
2	połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	2 188	2300	2595	2701	+23,4
3	woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam ³	553,4	584,5	570,9	573,1	+3,5
4	ludność korzystająca z sieci wodociągowej w mieście	osoba	5 661	5562	5496	5465	-3,5
5	ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	12 208	12282	12415	12488	+2,3

Zamieszczona poniżej tabela wskazuje, iż w sprawozdawczym latach 2023-2024 w porównaniu do roku 2021 nastąpiła poprawa w zakresie odprowadzania ścieków.

Tabela 2-9 Wskaźniki efektywności Programu – odprowadzenie ścieków (wg danych GUS 2025)

L.p.	Wskaźnik	Jedn.	Stan na 31.12.2021	Stan na 31.12.2022	Stan na 31.12.2023	Stan na 31.12.2024	Wzrost / spadek [%]
1	długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	47,2	47,1	47,1	47,1	-0,2
2	przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	1 478	1 580	1 623	1 736	+14,9
3	ścieki bytowe odprowadzone siecią kanalizacyjną	dam ³	375,5	388,9	403,2	426,1	+11,9
4	ścieki oczyszczane odprowadzone	dam ³	398,0	404,0	432,0	458,0	+13,1
5	ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w miastach	osoba	4 667	4 588	4 539	4 548	-2,6
6	ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	7 759	7 930	8 011	8 181	+5,2

W latach sprawozdawczych podejmowano inwestycje w dziedzinie utylizacji ścieków na obszarach wiejskich nie posiadających oczyszczalni. Mieszkańcy Miasta i Gminy Buk na podstawie Uchwały Nr XV/115/2012 Rady Miasta i Gminy Buk z dnia 31 stycznia 2012 r. mogli ubiegać się o udzielenie dotacji celowej na dofinansowanie budowy przydomowej oczyszczalni ścieków. Kwota dotacji wynosi 50% realizacji inwestycji nie więcej niż 4 000 zł. Samorząd dofinansował osobom fizycznym budowę przydomowych oczyszczalni ścieków.

Zarówno w 2023 r. jak i w 2024 r. złożono po 7 wniosków i tyle uzyskało dofinansowanie na łączną kwotę po 28 000 zł.

Z uwagi na uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w rejonie Jeziora Niepruszewskiego w ubiegłych latach (budowa kanalizacji sanitarnej), nie prowadzono innych działań zmierzających do porządkowania gospodarki wodno-ściekowej terenów rekreacyjnych wzdłuż tego akwenu, gdyż została ona już wykonana.

Rekomendacje

Zaleca się prowadzenie dalszych działań w zakresie rozbudowy oraz modernizacji istniejącej sieci wodociągowej jak również kontynuację modernizacji stacji uzdatniania wody zapewni to wszystkim mieszkańcom gminy dostarczenie wody pitnej odpowiedniej jakości. Ponadto zwiększy się również efektywność funkcjonowania sieci wodociągowych, w tym przede wszystkim zmniejszone zostaną straty wody w systemach przesyłowych.

Z kolei rozbudowa oraz modernizacja sieci kanalizacyjnej pozwolą rozwiązać problem utylizacji ścieków, co szczególnie dotyczy obszarów wiejskich nieposiadających oczyszczalni ścieków i objęcie nią obszarów potencjalnego budownictwa mieszkalnego wynikającego z Studium uwarunkowań i kierunków rozwojowych gminy. Co ważne, uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej zmniejszy także stopień zagrożenia wód podziemnych jednocześnie wpływając na poprawę jakości wód powierzchniowych.

Należy również wziąć pod rozwagę uruchomienie stałego monitoringu Jeziora Niepruszewskiego, dzięki czemu systematycznie pobierane byłyby próbki wody do badań, Takie działania pomogłyby wprowadzać konkretne działania naprawcze, w celu zapobieżenia sytuacji jaka miała miejsce w sierpniu 2022 r. na Jeziorze Niepruszewskim, kiedy to zauważono liczne przypadki śnięcia ryb, a badania wody wykazały niski poziom jej natlenienia a także woń siarkowodoru.

Pozytywnie na jakość wód akwenu oraz całego jego otoczenia będą wpływały także szerokie działania informacyjno-edukacyjne i uzyskanie akceptacji społeczeństwa oraz jego zaangażowanie w realizację programu ochrony jeziora.

Dużą rolę w kwestii odprowadzenia ścieków odgrywać będzie dalsze dofinansowanie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków.

2.6 Obszar interwencji: Zasoby geologiczne

Cel: Ochrona zasobów geologicznych

Tabela 2-10 Efekty realizacji POŚ za lata 2023-2024 w obszarze interwencji: Zasoby geologiczne

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Efekt realizacji zadania
6.1	6. Zasoby geologiczne	Ochrona zasobów geologicznych	Ochrona złóż kopalin	Ochrona złóż kopalin poprzez wprowadzanie odpowiednich zapisów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego	W	MIG Buk	Zadanie realizowane
6.2				Edukacja ekologiczna w zakresie ochrony złóż kopalin	W	MIG Buk	Zadanie nierealizowane
6.3			Racjonalne wykorzystanie zasobów surowców gminy oraz zagospodarowanie terenów poeksploatacyjnych	Prowadzenie sukcesywnej rekultywacji terenów poeksploatacyjnych wraz z ich zagospodarowaniem	M	Właściciele gruntów	Zadanie realizowane
6.4			Prowadzenie dalszych prac związanych z poszukiwaniem, rozpoznaniem i udokumentowaniem złóż kopalin na terenie gminy	Kontrola w zakresie wykonywania postanowień udzielonych koncesji oraz eliminacja nielegalnych eksploatacji	W	MIG Buk	Zadanie nierealizowane (brak konieczności)
6.5				Uwzględnienie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wszystkich znanych złóż w granicach ich udokumentowania wraz z zapisami o ochronie ich obszarów przed trwałym zainwestowaniem	W	MIG Buk	Zadanie realizowane

Uzyskany efekt w obszarze interwencji: Zasoby geologiczne

Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest jednym z podstawowych dokumentów kształtujących politykę przestrzenną gminy, a jego ustalenia są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. 29 października 2019 r. uchwałą nr XII/96/2019 Rady Miasta i Gminy Buk z dnia przyjęło dokument w sprawie uchwalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Buk.

Sporządzanie i uchwalenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego terenu eksploatacji kruszywa naturalnego ma na celu stworzenie podstaw do racjonalnego i konsekwentnego gospodarowania przestrzenią gminy, określenie zasad i parametrów kształtowania zabudowy, zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego oraz zasad ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego.

Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary przestrzeni publicznej. W gminie Buk nie występuje obowiązek sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych:

- ustawy z 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. 2025 poz. 884 z późn. zm.),
- ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz.U. 2024 poz. 1292 z późn. zm.),
- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (t.j. Dz. U. Dz.U. 2024 poz. 1290 z późn. zm.).

W gminie Buk nie zachodzi potrzeba przeprowadzania procedur scaleń i podziałów.

Ponadto na terenie gminy nie zachodzi konieczność sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla przestrzeni publicznych.

Rekomendacje

W wyniku wyznaczenia granic obszarów przeznaczonych do eksploatacji przewiduje się, że wydobywanie surowców mineralnych, zasobów wody i energii oraz ich wykorzystanie będzie prowadzone w sposób racjonalny tzn. w sposób zgodny z zasadą zrównoważonego rozwoju. Należy w tym zakresie uwzględnić interes społeczności lokalnej oraz koszty środowiskowe.

2.7 Obszar interwencji: Gleby

Cel: Ochrona zasobów glebowych

Tabela 2-11 Efekty realizacji POŚ za lata 2023-2024 w obszarze interwencji: Gleby

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Efekt realizacji zadania
7.1	8. Gleby	Ochrona zasobów glebowych	Ochrona i racjonalne wykorzystanie gleb	Racjonalne zużycie środków ochrony roślin i nawozów nie przekraczające zalecanych dawek	M	Właściele gruntów, WODR	Zadanie realizowane – Realizowane przez rolników, WODR w Poznaniu i OSChR w Poznaniu. – Promowanie wśród rolników prowadzenia racjonalnej gospodarki gruntami rolnymi, poprzez ciągłą promocję wdrażania zasad dobrej praktyki rolnej.
7.2				Wapnowanie gleb, odpowiednie nawożenie wzbogacające glebę w składniki mineralne i prochnicę	M	Właściele gruntów, WODR	Zadanie realizowane – Realizowane przez rolników, WODR w Poznaniu i OSChR w Poznaniu. Promowanie wśród rolników prowadzenia racjonalnej gospodarki gruntami rolnymi, poprzez ciągłą promocję wdrażania zasad dobrej praktyki rolnej.
7.3				Edukacja ekologiczna w zakresie ochrony gleb	W	MiG Buk	Zadanie realizowane przez WODR w Poznaniu
7.4			Wdrażanie „Kodeksu dobrych praktyk rolniczych” w szczególności obejmujące zagadnienia związane z nawożeniem, ochroną wód, uprawą roli	Wdrażanie zasad Kodeksu Dobrych Praktyk Rolniczych.	M	Właściele gruntów, WODR, ARiMR	Zadanie realizowane – Realizowane przez rolników, WODR w Poznaniu i OSChR w Poznaniu. – WODR organizuje szkolenia, na których szczegółowo omawia Zasady Dobrej Praktyki Rolniczej: m.in. stosowanie nawozów i środków ochrony roślin.

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Efekt realizacji zadania
7.5			Wdrażanie programów rolnośrodowiskowych	Wdrażanie programów rolnośrodowiskowych	M	Właściele gruntów, WODR, ARiMR	Zadanie realizowane - Realizowane przez rolników, WODR w Poznaniu i OSChR w Poznaniu. - Gmina proponuje rolnikom możliwość pozyskania w ARiMR w Poznaniu dotacji unijnych w zamian za prawidłowe prowadzenie zmianowania roślin oraz odpowiednie nawożenie mineralne i organiczne. Działania te przyczyniają się do poprawy struktury jakościowej i wartości przyrodniczej użytków rolnych.
7.6				Zachowanie mozaiki krajobrazów rolniczych	M	Właściele gruntów	Zadanie realizowane - Realizowane przez właścicieli gruntów rolnych. - Mozaika krajobrazów rolniczych zwiększa bioróżnorodność tych obszarów oraz poprawia warunki migracji zwierząt.
7.7				Przyjęcie jako wiodącej funkcji rolniczej dla gminy w oparciu o rodzinne średniej i dużej wielkości gospodarstwa rolne	W	MiG Buk	Zadanie realizowane Realizowane przez właścicieli gruntów rolnych.
7.8	Ochrona gleb przed degradacją i rekultywacja gleb zdegradowanych			Ochrona przed zmianą użytkowania gruntów rolniczych klas I-III w zachodniej i południowej części gminy oraz gleb organicznych (w tym: torfowych, mułowo - torfowych, murszowych)	W	MiG Buk	Zadanie realizowane Zadanie realizowane przez samorząd gminny w szczególności poprzez wprowadzanie odpowiednich zapisów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.
7.9				Zachowanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej przed zabudową (szczególnie na obszarach gleb chronionych zachodniej i południowej gminy)	M	Właściele gruntów, MiG Buk	Zadanie realizowane Zadanie realizowane przez samorząd gminny w szczególności poprzez wprowadzanie odpowiednich zapisów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.
7.10				Prowadzenie badań gleby i ziemi oraz monitorowanie ich stanu na podstawie dostępnych wyników	M	OSChR	Zadanie realizowane - Realizowane przez OSChR w Poznaniu. - Systematyczne badania jakości gleb pozwalają na dokonanie analizy ich stanu oraz wyznaczenie ewentualnych procesów degradujących gleby.

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Efekt realizacji zadania
7.11				Rekultywacja i rewitalizacja przyrodnicza terenów zdegradowanych i zdewastowanych (np. wyrobiska pożwirowe)	W/ M	MiG Buk, Starostwo w Poznaniu, właściciele nieruchomości	Zadanie nierealizowane – brak konieczności.
7.12				Racjonalne wykorzystanie istniejących terenów zainwestowanych	W	MiG Buk	Zadanie realizowane.
7.13				Doposażenie jednostek SP w sprzęt do remediacji terenów zanieczyszczonych	M	MiG Buk	Zadanie nierealizowane
7.14				Zakup samochodu specjalistycznego dla OSP Buk	W	MiG Buk	Zadanie realizowane w 2022 r.

Uzyskany efekt w obszarze interwencji: Gleby

W związku z realizacją „Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu” przyjętego Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 31 stycznia 2023 r. (Dz.U. 2023 poz. 244), działania mające na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu, ograniczenie rolniczego wykorzystania nawozów, okresy nawożenia, warunki przechowywania nawozów naturalnych oraz postępowanie z odciekami czy też dawki i sposoby nawożenia azotem są prowadzone pod ścisłą kontrolą. Zgodnie z ww. programem gmina Buk znalazła się w wykazie gmin, na terenie których nawozy azotowe mineralne oraz nawozy naturalne płynne można stosować na gruntach ornych w okresie od dnia 1 marca do dnia 25 października.

Wszystkie działania wskazane w powyższym rozporządzeniu mają na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu, dlatego tak ważne jest podejmowanie przez rolników działań zgodnie z wyznaczonymi zasadami.

Dnia 27 października 2023 r. została opublikowana ustawa o zmianie ustawy o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych oraz niektórych innych ustaw. Ustawa ta ma na celu transpozycję przepisów Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2284 z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie redukcji krajowych emisji niektórych rodzajów zanieczyszczeń atmosferycznych, zmiany dyrektywy 2003/35/WE oraz uchylenia dyrektywy 2001/81/WE (tzw. Dyrektywy NEC). Powyższa dyrektywa ustanawia zobowiązania w zakresie redukcji zanieczyszczeń powietrza, w tym m.in. poprzez opracowanie i upowszechnianie Kodeksu dobrej praktyki rolniczej w zakresie ograniczania emisji amoniaku.

Kodeks dobrej praktyki rolniczej uwzględnia szereg praktyk rolniczych mających na celu ograniczenie emisji amoniaku do atmosfery, które są możliwe do zastosowania w polskim rolnictwie. Kodeks obejmuje przede wszystkim kwestie niskoemisyjnych technik rozpraszania i przechowywania nawozów oraz systemów utrzymywania i żywienia zwierząt. Dokument zawiera również zalecenia dotyczące racjonalizacji nawożenia azotowego. Przy wyborze praktyk kierowano się potencjałem ograniczenia emisji z uwzględnieniem kosztów zastosowania oraz skali trudności we wdrożeniu

Kodeks jest pomocnym narzędziem w upowszechnianiu metod ograniczania emisji amoniaku z rolnictwa, jak również racjonalnego zarządzania azotem w gospodarstwie rolnym. Znajdują się w nim liczne odesłania do zaleceń zawartych w Zbiorze Zaleceń Dobrej Praktyki Rolniczej mającym na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniami azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych. Obydwa dokumenty są kluczowe z punktu widzenia dostosowań sektora rolnego do działań związanych z realizacją wymogów Unii Europejskiej w zakresie szeroko pojętej polityki ochrony środowiska. Jednocześnie w sposób komplementarny przyczyniają się do upowszechniania w polskim rolnictwie praktyk i zmian technologii produkcji sprzyjających ograniczeniu emisji zanieczyszczeń, przy założeniu poniesienia minimalnych kosztów przez rolników, co pozwoli na ekonomiczną optymalizację ich stosowania.

Przestrzeganie obowiązków ww. rozporządzenia i zasad zawartych w Kodeksie dobrych praktyk przyczynia się do poprawy struktury jakościowej i wartości przyrodniczej użytków rolnych. Na terenie gminy prowadzona jest ciągła promocja wdrażania zasad dobrej praktyki rolnej wśród rolników. Promowane jest również wapnowanie gleb. Odpowiednie pH przyspiesza rozkład substancji organicznej oraz proces nityfikacji. Innym korzystnym

czynnikiem, jaki ma wpływ zastosowania wapna jest rozwój w glebie korzystnej mikroflory oraz ograniczenie istnienia szkodliwych grzybów i pasożytów. Wapnowanie poprawia wzrost oraz wielkość systemu korzeniowego, co wpływa na pobieranie większej ilości wody oraz składników pokarmowych, ale również zwiększa odporność roślin na susze, które są coraz częstsze i coraz dotkliwiej trafiają w plony rolników.

Rolnictwo jako jedna z gałęzi gospodarki wpływające znacząco na środowisko przy nieumiejętnym stosowaniu nawozów może prowadzić do pogorszenia stanu wód. Z uwagi na realne zagrożenie rozpraszania azotu i fosforu do środowiska, należy zwrócić szczególną uwagę na prawidłowe ich aplikowanie. Stosowanie nawozów w odpowiednich ilościach i terminach wpływa znacząco na wykorzystanie ich przez rośliny, zmniejszając straty ponoszone przez producentów rolnych, a także minimalizując zagrożenie dla środowiska przyrodniczego, a w szczególności środowiska wodnego.

Zasady Dobrej Praktyki Rolniczej, w tym m.in. stosowanie nawozów i środków ochrony roślin, są szczegółowo omawiane na organizowanych przez Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu szkoleniach. Natomiast kontrolowanie i przestrzeganie okresu prewencji i karencji należy do kompetencji Instytutu Ochrony Roślin – Państwowego Instytutu Badawczego w Poznaniu.

Gmina dąży do poprawy struktury jakościowej i wartości przyrodniczej użytków rolnych. W tym celu zaleca rolnikom prawidłowe prowadzenie zmianowania roślin, a także właściwe nawożenie mineralne i organiczne. W związku z restrukturyzacją i unowocześnianiem gospodarki rolnej, gmina proponuje rolnikom dotacje unijne. Środki można uzyskać z Programu wdrażanego przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa PROW.

Rekomendacje

Oprócz obowiązku przestrzegania obowiązującego prawa w tym m. in. rozporządzenia w sprawie przyjęcia „Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu” wskazane jest, aby rolnicy stosowali się także do zapisów „Zbioru zaleceń dobrej praktyki rolniczej”, czy też „Kodeksu doradczy dobrej praktyki rolniczej dotyczący ograniczenia emisji amoniaku” Warszawa 2019. Ponadto zaleca się przygotowywanie planu nawożenia azotem przez wszystkich rolników, z uwagi na wynikające z tego korzyści, do których obok ochrony wód zaliczyć należy zwiększenie efektywności nawożenia i obniżenie kosztów stosowania nawozów.

Przewiduje się, że stan jakości gleb użytkowanych rolniczo będzie się systematycznie poprawiał ze względu na coraz większą świadomość rolników w zakresie ochrony gleb. Ponadto duże znaczenie mają również możliwości pozyskiwania dotacji finansowych ze środków UE w postaci programów rolnośrodowiskowych. Przestrzeganie zasad Kodeksu Dobrych Praktyk przyczyni się do ochrony gleb najwyższej jakości, a dzięki racjonalnemu gospodarowaniu zostaną zachowane wartości przyrodnicze.

Ze względu na rolniczy charakter gminy problemem dla środowiska glebowego może stać się nadmierne nawożenie mineralne pól uprawnych powodujące kumulację zanieczyszczeń, w tym głównie związkami azotu. Spływ tych substancji drogą podziemną i powierzchniową pól może z kolei powodować zanieczyszczenia wód zlokalizowanych na terenie Miasta i Gminy Buk.

2.8 Obszar interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Cel: Ograniczenie negatywnego oddziaływania odpadów na środowisko

Tabela 2-12 Efekty realizacji POŚ za lata 2023-2024 w obszarze interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Efekt realizacji zadania
8.1	8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Ograniczenie negatywnego oddziaływania odpadów na środowisko	Zapewnienie zintegrowanej gospodarki odpadami	Prowadzenie wspólnej polityki odpadowej w ramach Związku Międzygminnego „Centrum Zagospodarowania Odpadów – SELEKT”	W/ M	CZO SELEKT	Zadanie realizowane – Zadania związane z gospodarką odpadami na terenie Miasta i Gminy Buk realizowane były w ramach związku międzygminnego pod nazwą „Centrum Zagospodarowania Odpadów –SELEKT” z siedzibą w Czempiniu do którego przystąpiono na mocy uchwały Rady Miasta i Gminy Buk z dnia 11 maja 2021 roku
8.2				Odbieranie i zagospodarowanie odpadów komunalnych	M	CZO SELEKT	Zadanie realizowane Od 2022 r. system odbioru odpadów komunalnych organizowanym jest przez Związek Międzygminny „Centrum Zagospodarowania Odpadów – SELEKT” który obejmuje nieruchomości zamieszkałe oraz nieruchomości wykorzystywane na cele rekreacyjno-wypoczynkowe (np. domki letniskowe)
8.3				Budowa stacji przeładunkowych	M	ZM GOAP	Zadanie niezrealizowane. Spółka ZM GOAP została rozwiązana
8.4				Wypożyczenie w pojemniki i kontenery na odpady zmieszane	M	Właściciel lub zarządca nieruchomości	Zadanie realizowane
8.5				Wypożyczenie w pojemniki/kontenery do selektywnej zbiórki odpadów komunalnych	M	Właściciel lub zarządca nieruchomości	Zadanie realizowane

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Efekt realizacji zadania
8.6				Prowadzenie PSZOK w Buku	M	CZO SELEKT	Zadanie realizowane od 2022 r.
8.7				Obsługa odbioru odpadów przez nowoczesne, niskoemisyjne, pojazdy	M	CZO SELEKT	Zadanie realizowane
8.8				Budowa/modernizacja instalacji do przetwarzania odpadów	M	CZO SELEKT	Zadanie niezrealizowane
8.9				Rozbudowa składowisk odpadów komunalnych	M	CZO SELEKT	Zadanie niezrealizowane
8.10				Promocja budowy przydomowych kompostowników	W	CZO SELEKT	Zadanie realizowane
8.11				Działania edukacyjne dla mieszkańców	M	CZO SELEKT	Zadanie realizowane
8.12				Rekultywacja składowisk odpadów lub zamkniętej kwatery – rekultywacja Składowiska Odpadów Wysoczka	M	ZGK Sp. z o.o. w Buku	Zadanie niezrealizowane
8.13				Demontaż i unieszkodliwienie azbestu	W/ M	MIG Buk, Starostwo Powiatowe	Zadanie realizowane w 2023 r.: – unieszkodliwiono 93 700 kg azbestu – zrealizowano 24 wnioski w 2024 r.: – unieszkodliwiono 102 180 kg azbestu – zrealizowano 39 wniosków
8.14				Zagospodarowanie osadów ściekowych	M	ZGK Sp. z o.o. w Buku	Zadanie realizowane

Uzyskany efekt w obszarze interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Uchwałą Nr XXVIII/255/2021 z dnia 27 kwietnia 2021 roku Rada Miasta i Gminy Buk podjęła decyzję o wystąpieniu Miasta i Gminy Buk ze Związku Międzygminnego GOAP z dniem 31 grudnia 2021 r. Konsekwencją podjęcia powyższej uchwały stała się konieczność wyboru metody gospodarowania odpadami na terenie miasta i gminy po 31 grudnia 2021 r. Rada Miasta i Gminy Buk w dniu 11 maja 2021 r. wyraziła wolę przystąpienia do Związku Międzygminnego "Centrum Zagospodarowania Odpadów - SELEKT" z dniem 01.01.2022 roku.

Na terenie Miasta i Gminy Buk we wsi Wysoczka znajduje się Gminne Składowisko Odpadów Komunalnych typu innych niż niebezpieczne i obojętne. Składowisko przyjmuje odpady zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 16 lipca 2015 roku w sprawie dopuszczania odpadów do składowania na składowiskach (Dz.U. 2015 poz. 1277). Zatem od 1 stycznia 2016 roku na składowisko nie trafiają odpady o kodzie 20 03 01. Składowiskiem zarządza Zakład Gospodarki Komunalnej w Buku.

W tabeli poniżej przedstawiono zestawienie mas odpadów zebranych z terenu gminy w 2023 r. i 2024 r.

Tabela 2-13 Zestawienie mas odpadów zebranych z terenu gminy w 2023 r.

Rodzaj odpadu (kod odpadu)	Odpady zebranych z terenu gminy w 2023 r.							
	zmieszane (20 03 01)	selektywnie zbierane			ulegające biodegradacji	problemowe	Zużyte opony	zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne
		papier (20 01 01)	tworzywa (20 01 39)	szkło (15 01 07)	*zielone (20 02 01)	wielkogabarytowe (20 03 07)	16 01 03	(20 01 36) (21 01 35)
Masa [Mg]	2 294,780	167,640	338,54	280,48	1 098,00	77,62	10,12	3,99

*We wskazanej masie odpadów o kodzie 20 02 01 ujęte zostały choinki o masie 4,54 Mg.

Tabela 2-14 Zestawienie mas odpadów zebranych z terenu gminy w 2024 r.

Rodzaj odpadu (kod odpadu)	Odpady zebranych z terenu gminy w 2024 r.							
	zmieszane (20 03 01)	selektywnie zbierane			ulegające biodegradacji	problemowe	zużyte opony	zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne
		papier (20 01 01)	tworzywa (20 01 39)	szkło (15 01 07)	*zielone (20 02 01)	wielkogabarytowe (20 03 07)	16 01 03	(20 01 36) (21 01 35)
Masa [Mg]	2 439,040	189,10	351,20	262,16	1 205,26	108,28	11,44	2,62

* We wskazanej masie odpadów o kodzie 20 02 01 ujęte zostały choinki o masie 4,94 Mg.

W poniższej tabeli przedstawiono zestawienie mas odpadów zebranych w PSZOK-ku zlokalizowanym w Buku przy ul. Przemysłowej 10 i zarządzanym przez Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o. o. w Buku w 2023 r. i w 2024 r.

Tabela 2-15 Zestawienie mas odpadów zebranych w PSZOK zlokalizowanym w Buku przy ul. Przemysłowej 10 i zarządzanym przez ZGK Sp. z o.o w Buku w 2023 r. i 2024 r.

L.p.	Kod odpadu	Nazwa odpadu	Masa odpadów w 2023 r.	Masa odpadów w 2024 r.
1.	20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	30,0	47,92
2.	15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	5,92	5,92
3.	15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych (PET)	1,620	1,620
4.	15 01 07	Opakowania ze szkła	1,607	1,195
5.	15 01 10	Opakowania zawierające pozostałości substancji niebezpiecznych	2,549	3,720
6.	16 01 03	Zużyte opony	8,660	13,540
7.	17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	67,96	124,08
8.	17 09 04	Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu	14,54	0,00
9.	20 01 01	Papier i tektura	0,00	9,080
10.	20 01 21	Lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć	0,093	0,072
11.	20 01 32	Leki inne niż wymienione w 20 01 31	0,045	0,046
12.	20 01 34	Baterie i akumulatory inne niż wymienione w 20 01 33	0,860	0,494
13.	20 01 35*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	3,859	5,629
14.	20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	8,652	9,150
15.	20 01 38	Drewno inne niż wymienione w 20 01 37	31,020	38,880
16.	20 01 39 20 01 40	Tworzywa sztuczne, w tym metale	3,756	4,220
17.	20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	47,158	59,993
SUMA			228,299	325,559

* odpady niebezpieczne

W 2023 r. zebrano w PSZOK-u o 97,26 Mg mniej odpadów niż w 2024 r.

W roku 2023 Miasto i Gmina Buk kolejny rok uczestniczyło w programie likwidacji azbestu. Zgodnie z Uchwałą Nr 3764/2023 Zarządu Powiatu w Poznaniu z dnia 12 stycznia 2023 r. oraz Uchwałą Nr 4756/2024 Zarządu Powiatu w Poznaniu z dnia 19 lutego 2024 r. w sprawie zatwierdzenia Regulaminu określającego zasady likwidacji wyrobów zawierających azbest na terenie Powiatu Poznańskiego zaistniała pomoc w likwidacji wyrobów zawierających azbest, obejmująca:

1. demontaż wyrobów zawierających azbest z nieruchomości znajdujących się na terenie powiatu poznańskiego, pakowanie, transport i unieszkodliwienie tych wyrobów na składowisku odpadów zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz,
2. zapakowanie wcześniej zdemontowanych wyrobów zawierających azbest z nieruchomości znajdujących się na terenie Powiatu Poznańskiego, transport i unieszkodliwienie tych wyrobów na składowisku odpadów zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Do wzięcia udziału w likwidacji wyrobów zawierających azbest uprawnione były podmioty nieprowadzące działalności gospodarczej, do których stosuje się przepisy ustawy

z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców posiadające lub mające w zarządzie nieruchomość na terenie powiatu poznańskiego (na terenie Miasta i Gminy Buk) na której znajdowały się wyroby zawierające azbest i złożyły wniosek do Urzędu Miasta i Gminy w Buku.

W ramach realizacji przedsięwzięcia nie były finansowane koszty związane z zakupem i montażem nowych pokryć dachowych i elewacji, a także koszty związane z zabezpieczaniem konstrukcji dachu po demontażu wyrobów zawierających azbest.

Koszty związane z likwidacją wyrobów zawierających azbest, pochodziły z budżetu Powiatu Poznańskiego, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Poznaniu oraz budżetów gmin uczestniczących w programie likwidacji wyrobów zawierających azbest, bez udziału finansowego Wnioskodawców.

W okresie 2023 unieszkodliwiono 93 700 kg azbestu, tj. o 9 220 kg mniej niż w 2022 r., a wartość zrealizowanej usługi wyniosła 62 140,00 zł. Kwota zabezpieczona w budżecie to 30 000 zł z czego 29 922,90 zł zostało wykorzystane.

Tabela 2-16 Zestawienie ilości unieszkodliwionego azbestu łącznie z wartością zrealizowanej usługi wg miejscowości w 2023 r.

L.p.	Miejscowość	Ilość unieszkodliwionego azbestu (kg)	Wartość zrealizowanej usługi (zł)	Ilość zrealizowanych wniosków
1	Buk	2 600	1 892,00	3
2	Kalwy	5 200	3 952,00	1
3	Wygoda	1 780	854,40	1
4	Dobieżyn	28 490	18 104,80	7
5	Dobra	9 200	6 992,00	1
6	Wielka Wieś	16 040	11 496,40	3
7	Sznyiń	9 440	7 174,00	1
8	Niepruszewo	11 090	5 664,80	4
9	Otusz	3 200	1 536,00	1
10	Dakowy Suche	2 100	1 008,00	1
11	Pawłówko	4 560	3 465,60	1
RAZEM		93 700	62 140,00	24

Łącznie w roku 2023 złożono 31 wniosków z tego zrealizowano 24 wnioski, w 7 przypadkach wnioskodawcy złożyli wnioski o rezygnację z udziału w programie.

Z kolei w 2024 r. unieszkodliwiono 102 180 kg azbestu, tj. o 8 480,00 kg więcej niż w 2023 r., a wartość zrealizowanej usługi wyniosła 50 768,70 zł. Kwota zabezpieczona w budżecie to 30 000 zł, z czego wydatkowane zostało 15 997,52 zł.

Tabela 2-17 Zestawienie ilości unieszkodliwionego azbestu łącznie z wartością zrealizowanej usługi wg miejscowości w 2024 r. realizowanych z budżetu gminy i powiatu poznańskiego

L.p.	Miejscowość	Ilość unieszkodliwionego azbestu (kg)	Wartość zrealizowanej usługi (zł)	Ilość zrealizowanych wniosków
1	Buk	2 300	1 127,00	1
2	Kalwy	4 820	2 361,80	1

L.p.	Miejscowość	Ilość unieszkodliwionego azbestu (kg)	Wartość zrealizowanej usługi (zł)	Ilość zrealizowanych wniosków
3	Żegowo	3 520	1 724,80	1
4	Sznyiń	7 500	3 675,00	1
5	Wysoczka	4 540	2 224,60	1
6	Wiktorowo	9 580	4 694,20	1
7	Dakowy Suche	8 550	4 189,50	2
RAZEM		40 810,00	19 996,90	8

Tabela 2-18 Zestawienie ilości unieszkodliwionego azbestu łącznie z wartością zrealizowanej usługi wg miejscowości w 2024 r. realizowanych z WFOŚiGW w Poznaniu

L.p.	Miejscowość	Ilość unieszkodliwionego azbestu (kg)	Wartość zrealizowanej usługi (zł)	Ilość zrealizowanych wniosków
1	Buk	4 030	2 055,20	5
2	Kałwy	8 160	4 180,90	3
3	Otusz	2 120	1 144,80	1
4	Dobieżyn	3 850	1 997,00	4
5	Wielka Wieś	4 460	2 185,40	3
6	Sznyiń	7 520	3 684,80	2
7	Niepruszewo	10 930	5 576,70	9
8	Szewce	2 700	1 323,00	5
9	Dakowy Suche	17 600	8 624,00	3
RAZEM		61 370	30 771,80	31

Łącznie w roku 2024 złożono 49 wniosków z tego zrealizowano 39 wniosków, w 9 przypadkach Wnioskodawcy złożyli wnioski o rezygnację z udziału w programie, a w 1 przypadku wniosek nie został zrealizowany z uwagi na wyczerpanie limitu pomocy de minimis w rolnictwie.

Rekomendacje

Zbiórka zarówno odpadów wielkogabarytowych, jak i niebezpiecznych, na terenie gminy funkcjonuje bardzo dobrze. Należy nadal usprawnić zbiórkę pozostałych grup odpadów komunalnych.

2.9 Obszar interwencji: Zasoby przyrodnicze

Cel: Ochrona i zachowanie walorów przyrodniczych

Tabela 2-19 Efekty realizacji POŚ za lata 2023-2024 w obszarze interwencji: Zasoby przyrodnicze

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Efekt realizacji zadania
9.1	9. Zasoby przyrodnicze	Ochrona i zachowanie walorów przyrodniczych	Zachowanie istniejącego systemu przyrodni-czego	Utrzymanie różnorodności siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków	W	MiG Buk	Zadanie realizowane - dbałość o pomniki przyrody oraz zieleni śródmiejską. - właściciele gruntów rolnych utrzymują i wprowadzają do krajobrazu rolniczego elementy tworzące jego różnorodność, których celem jest zwiększenie bioróżnorodności tych obszarów oraz poprawa warunków migracji zwierząt.
9.2				Zakup budek lęgowych dla gatunków chronionych	W	MiG Buk	Zadanie nierealizowane
9.3				Program ochrony kasztanowców	W	MiG Buk	Zadanie nierealizowane
9.4				Program ochrony starych drzew na terenach zurbanizowanych	W	MiG Buk	Zadanie nierealizowane
9.5				Nasadenia drzew miododajnych	W	MiG Buk	Zadanie realizowane - W 2023 r. - nasadzenia drzew na terenie miasta i gminy Buk m. in. buk zwyczajny, lipa drobnolistna, płatan klonolistny, jarząb szwedzki, brzoza brodawkowata, klon polny - w 2024 r. - nasadzenia drzew na terenie miasta i gminy Buk, m. in. Lipa drobnolistna, jarząb szwedzki, płatan klonolistny, buk zwyczajny, klon polny, robinia akacjowa

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Efekt realizacji zadania
9.6			Poprawa stanu jakości zasobów przyrodniczych i krajobrazowych na obszarze miasta i gminy	Wzmocnienie znaczenia ochrony różnorodności biologicznej i krajobrazowej w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym	W	MiG Buk	Zadanie realizowane – poprzez wydawanie dokumentów o charakterze planistycznym, które uwzględniają wymogi ochrony środowiska przyrodniczego oraz krajobrazu.
9.7				Ochrona korytarzy ekologicznych i przeciwdziałanie fragmentacji przestrzeni przyrodniczej	W	MiG Buk	Zadanie realizowane – poprzez ochronę korytarzy ekologicznych w postaci cieków i zbiorników wodnych znajdujących się na terenie Miasta i Gminy Buk. Szczególnie ważnym zadaniem w tym zakresie jest ochrona wód Samicy Stęszewskiej oraz Jeziora Niepruszweskiego. Celem tego jest nie tylko poprawa jakości wód, ale także zwiększenie wartości krajobrazowej cieków i jeziora wraz z terenami do nich przyległymi oraz poprawa warunków do rozwoju turystyki i rekreacji. – Rodzaj korytarzy ekologicznych, które są chronione przez gminę: Jezioro Niepruszweskie oraz cieki znajdujące się na obszarze jego zlewni
9.8			Polepszenie estetyki i walorów krajobrazowych gminy	Pozostawienie terenów cennych przyrodniczo i objęcie ich ochroną jako użytki ekologiczne - wskazane korytarze ekologiczne, wały ozowe	W	MiG Buk	Zadanie realizowane – jednak ze względu na niewielką ilość obszarów cennych przyrodniczo nie utworzono żadnego użytku ekologicznego
9.9				Renaturalizacja i poprawa stanu zniszczonych ekosystemów, zwłaszcza wodno-błotnych, rzecznych i leśnych	W/ M	MiG Buk, właściele i zarządcy terenów	Zadanie realizowane – poprzez dążenie do poprawy jakości wód w Jeziorze Niepruszweskim – w 2024 roku została przygotowana opinia o warunkach gruntowo-wodnych dotyczących gruntów przylegających do Jeziora Niepruszweskiego.
9.10				Prowadzenie szkoleń i edukacji ekologicznej w zakresie ochrony przyrody i różnorodności biologicznej	W/ M	MiG Buk, Szkoły, Przedszkola	Zadanie realizowane – przez inne podmioty np. szkoły

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Efekt realizacji zadania
9.11				Ograniczenie wycinki drzew i krzewów regulowane w postaci wydawanych decyzji oraz rekompensowanie wszystkich ubytków w postaci nasadzeń	W	MIG Buk	Zadanie realizowane
9.12				Opracowanie inwentaryzacji oraz waloryzacji przyrodniczej, które stanowiłyby dokumenty wyjściowe do dalszych przedsięwzięć syntetyzujących wiedzę o bioróżnorodności badanego obszaru	W	MIG Buk	Zadanie zrealizowane w poprzednich okresach sprawozdawczych
9.13				Aktualizacja opracowania ekofizjograficznego Miasta i Gminy Buk z wykorzystaniem dokumentacji dotyczących inwentaryzacji i waloryzacji przyrodniczej	W	MIG Buk	Zadanie zrealizowane w poprzednich okresach sprawozdawczych
9.14				Identyfikacja uwarunkowań ekofizjograficznych ze szczególnym uwzględnieniem ochrony naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi	W	MIG Buk	Zadanie zrealizowane w poprzednich okresach sprawozdawczych
9.15				Wprowadzanie kolejnych form ochrony przyrody w postaci pomników przyrody, użytków ekologicznych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i stanowisk dokumentacyjnych, przyrody nieożywionej	W	MIG Buk	Zadanie nierealizowane – ze względu na brak odpowiednich obiektów i obszarów, które mogłyby zostać uznane za formy ochrony przyrody

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Efekt realizacji zadania
9.16				Bieżąca ochrona obszarów i obiektów prawnie chronionych	W	MiG Buk	Zadanie realizowane – Pracownik Urzędu sprawdzał przynajmniej dwa razy w roku stan pięciu pomników przyrody, które znajdują się na obszarze gminy
9.17				Przestrzeganie wymagań ochrony przyrody w odniesieniu do obiektów turystycznych i rekreacyjnych w aspekcie ochrony walorów przyrodniczych	W	MiG Buk	Zadanie realizowane – poprzez wydawanie dokumentów o charakterze planistycznym, które uwzględniają wymogi ochrony środowiska przyrodniczego oraz krajobrazu.
9.18				Kontynuacja prac związanych z utrzymaniem i rozwojem terenów zieleni	W	MiG Buk	Zadanie realizowane – w zakresie wprowadzania nowych nasadzeń, zakładanie użytków pszczelich, zakupu wyposażenia do pielęgnacji zieleni, przeprowadzaniu stosownych zabiegów konserwacyjnych i pielęgnacyjnych, sadzeniu kwiatów i koszeniu trawy, wywozie liście, odbiorze i utylizacji odpadów biodegradowalnych i in.
9.19				Selektywny dostęp do terenów cennych przyrodniczo oraz ochrona tych terenów przed zainwestowaniem i tzw. dzikim zagospodarowaniem	W	MiG Buk	Zadanie realizowane – realizowane w nieznacznym stopniu z uwagi na niewielką liczbę obszarów cennych przyrodniczo
9.20				Promowanie zachowań zgodnych z zasadami ochrony przyrody i krajobrazu	W/ M	MiG Buk, Szkoły, Przedszkola, Lasy Państwowe	Zadanie realizowane
9.21				Rozwój sieci szlaków turystycznych i przyrodniczych ścieżek dydaktycznych	W	MiG Buk	Zadanie nierealizowane

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Efekt realizacji zadania
9.22				Zachowanie tradycyjnych praktyk gospodarczych na terenach cennych przyrodniczo	M	Właściele gruntów	Zadanie realizowane - Zadanie realizowane przez właścicieli użytków rolnych. Zachowanie tradycyjnych praktyk gospodarczych pozwala na utrzymanie tradycyjnego i urozmaiconego krajobrazu rolniczego. Jest to narzędzie ochrony i zrównoważonego korzystania z zasobów biologicznych przy uwzględnieniu wymagań Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej.
9.23				Upowszechnianie zasad dobrej praktyki rolniczej w ramach realizacji programu działań, mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych	M	WODR, OSChR	Zadanie realizowane
9.24				Opracowanie i wdrażanie programów rolnościwiskowych	M	Osoby prywatne, ARIMR	Zadanie realizowane - przez WODR i ARIMR w Poznaniu, rolników
9.25				Utrzymanie tradycyjnych rozlogów pól, zadrzewień śródpolnych i małych zagłębiń wraz z występującą florą	M	Właściele gruntów	Zadanie realizowane - przez właścicieli gruntów rolnych, którzy utrzymują i wprowadzają do krajobrazu rolniczego elementy tworzące jego różnorodność.
9.26				Usuwanie barszczu Sosnowskiego	W	MIG Buk	Zadanie nierealizowane brak potrzeby.
9.27			Zwiększenie lesistości terenu gminy zgodnie z programem powiatowym zwiększania lesistości	Zalesianie terenów nieprzydatnych rolniczo	M	Właściele i zarządcy nieruchomości	Zadanie realizowane - Zadanie realizowane przez właścicieli użytków rolnych. Zachowanie tradycyjnych praktyk gospodarczych pozwala na utrzymanie tradycyjnego i urozmaiconego krajobrazu rolniczego. Jest to narzędzie ochrony i zrównoważonego korzystania z zasobów biologicznych przy uwzględnieniu wymagań Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej.
9.28				Zwiększanie lesistości i poprawa stanu lasów	W/ M	Powiat Poznański; Zespół Parków Krajobr. Woj. Wlkp.	Zadanie realizowane - przez LP w zakresie poprawy stanu lasu

LP.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Efekt realizacji zadania
9.29	Ochrona istniejących zasobów leśnych oraz odtworzenie ich różnorodności biologicznej			Tworzenie spójnych kompleksów leśnych szczególnie w obszarze korytarzy ekologicznych i wododziałów	M	Lasy Państwowe	Zadanie realizowane przez LP
9.30				Opracowanie Planu urządzania lasów	M	Lasy Państwowe	Zadanie zrealizowane przez LP - W Nadl. Konstantynowo obowiązujące - zatwierdzony przez Ministra Środowiska - Plan Urządzenia Lasu (PUL) 2018 - 2027
9.31				Nadzór nad lasami nie stanowiącymi własność Skarbu Państwa	M	Starosta	Zadanie realizowane
9.32	Zrównoważona pod względem ekonomicznym, społecznym i ekologicznym gospodarka leśna			Lokalizacja zalesień i zadrzewień zgodnie z planami zagospodarowania przestrzennego	M	Lasy Państwowe	Zadanie nierealizowane przez LP
9.33				Doskonalenie gatunkowej i funkcjonalnej struktury lasów	M	Lasy Państwowe	Zadanie realizowane przez LP wg potrzeb
9.34				Rozszerzenie usług doradczych, informacji i szkoleń dla właścicieli lasów	M	Lasy Państwowe	Zadanie realizowane przez LP wg potrzeb
9.35				Łączenie kompleksów leśnych, zwłaszcza w obszarze korytarzy ekologicznych na obszarach wododziałów	M	Lasy Państwowe	Zadanie nierealizowane przez LP
9.36				Poprawa rozpoznania zasobów różnorodności biologicznej w lasach	M	Lasy Państwowe	Zadanie realizowane przez LP
9.37				Prowadzenie zalesiania terenów nieprzydatnych rolniczo równoległe z działaniami prowadzącymi do różnicowania struktury gatunkowej lasów	M	Lasy Państwowe	Zadanie nierealizowane

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Efekt realizacji zadania
9.38				Stały monitoring środowiska leśnego w celu przeciwdziałania stanom niepożądanym (pożary, choroby, szkodniki)	M	Lasy Państwowe	Zadanie realizowane przez LP - poprzez systematyczną kontrolę stanu środowiska leśnego, która obejmowała trzy grupy czynników szkodliwych: biotyczne, abiotyczne oraz antropogeniczne. Tego typu działania umożliwiają odpowiednio wczesną diagnozę występujących zagrożeń oraz podjęcie stosownych kroków im przeciwdziałających.
9.39				Zapewnienie lasom i zadrzewieniom właściwego znaczenia w planowaniu przestrzennym, w tym kształtowaniu granicy rolniczej i ochronie krajobrazu	M	Lasy Państwowe	Zadanie realizowane przez LP
9.40				Kontynuowanie promowania zachowań zgodnych z zasadami ochrony krajobrazu i przyrody poprzez zintensyfikowanie edukacji ekologicznej społeczeństwa w zakresie ochrony przyrody, w tym ochrony lasów	W/ M	Lasy Państwowe MIG Buk	Zadanie realizowane przez LP - W szczególności poprzez zamieszczanie licznych materiałów edukacyjnych na stronie internetowej.

Uzyskany efekt w obszarze interwencji: Zasoby przyrodnicze

Z uwagi na niewielką ilość cennych przyrodniczo obszarów na terenie Miasta i Gminy Buk działania związane z ochroną istniejącego systemu przyrodniczego polegają w głównej mierze na bieżącej obserwacji i dbałości o pomniki przyrody.

Gmina Buk nie jest objęta żadną z powierzchniowych form ochrony przyrody. Na terenie gminy znajdują się pomniki przyrody:

- „Dąb szypułkowy Wysoczka” - dąb szypułkowy, obręb Wysoczka, działka o nr ewid. 4/8,
- platan klonolistny – park dworski w Cieślach,
- dąb szypułkowy – park dworski w Cieślach,
- dąb szypułkowy – park dworski w Cieślach,
- kasztanowiec zwyczajny – park dworski w Cieślach.

W latach 2023-2024 dokonywano bieżącej ochrony pięciu istniejących pomników przyrody, która polegała na sprawdzaniu stanu zdrowotnego drzew przez pracownika Urzędu. Częstotliwość tych działań wynosiła co najmniej dwa razy w roku. Systematycznie prowadzone są również prace związane z zachowaniem zieleni śródmiejskiej, w tym między innymi zabiegi konserwacyjne i pielęgnacyjne. Ponadto właściciele gruntów rolnych dążą do zwiększenia różnorodności biologicznej oraz poprawy warunków migracji zwierząt poprzez wprowadzanie na tych terenach takich elementów, jak np. agrocenozy użytkowane ekstensywnie, łąki, pasy i kępy zadrzewień, oczka wodne, łąki, torfowiska. W okresie sprawozdawczym nie ustanowiono nowych pomników przyrody ani innych form ochrony przyrody. Gmina nie posiada zbyt wielu cennych obiektów, które kwalifikowałyby się do uznania ich za nową formę ochrony przyrody, jednak ich obecności nie można wykluczyć.

Cel polegający na poprawie stanu zasobów przyrodniczych i krajobrazowych na terenie gminy jest realizowany przez ciągłe doskonalenie ochrony różnorodności biologicznej i krajobrazowej w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego wydawane przez samorząd uwzględniają wymogi ochrony zarówno środowiska przyrodniczego, jak i krajobrazu. Ma to szczególnie duże znaczenie np. dla terenów położonych tuż przy Jeziorze Niepruszewskim, bowiem odpowiednio zagospodarowana zlewnia akwenu umożliwia jego skuteczną ochronę. Dotyczy to jednak zasobów przyrodniczych oraz walorów krajobrazowych całej gminy, których ochrona może być efektywniejsza dzięki stosownym zapisom w dokumentach o charakterze planistycznym. Pozwoli na ciągłą poprawę ich stanu, a więc na zachowanie najcenniejszych elementów środowiska przyrodniczo-krajobrazowego Miasta i Gminy Buk.

Samorząd gminy nie realizował zadania związanego z wyodrębnieniem terenów nawiązujących do ESOCh (otuliny WPN) z uwagi na brak takiej konieczności. Wskazanie obszarów, które charakteryzują się największym potencjałem biologicznym może zostać dokonane dzięki opracowaniu inwentaryzacji terenu Miasta i Gminy Buk. Dokument ten mógłby stanowić podstawę do wykonania waloryzacji przyrodniczej i dalej do przygotowania opracowania ekofizjograficznego. Co ważne, inwentaryzacja przyrodnicza może być punktem wyjścia do planowania różnorodnych form ochrony przyrody. Wykonanie inwentaryzacji pozwala określić przemiany zachodzące na terenie obszaru oraz przyczynia się do określenia ewentualnych zabiegów ochronnych. W okresie sprawozdawczym nie opracowano inwentaryzacji przyrodniczej ani ekofizjografii – została opracowana w 2016 r.

Ochrona korytarzy ekologicznych na terenie Miasta i Gminy Buk obejmuje przede wszystkim ochronę cieków wodnych i jezior. Szczególnie ważnym zadaniem w tym zakresie jest ochrona wód Samicy Stęszewskiej oraz Jeziora Niepruszewskiego. Okolice Jeziora Niepruszewskiego stanowią obszar o wysokiej cennie ornitologicznej. Stanowią one

miejsca lęgowe dla wielu gatunków ptaków (głównie różnych gatunków kaczek oraz łyski) i pełnią też funkcje w okresie przelotów. Celem tego jest nie tylko poprawa jakości tych wód, ale także zwiększenie wartości krajobrazowej cieków i jeziora wraz z terenami do nich przyległymi oraz poprawa warunków do rozwoju turystyki i rekreacji. Do najważniejszych celów zalicza się tutaj ograniczanie spływu zanieczyszczeń pochodzących z rolnictwa oraz zapobieganie zrzutom ścieków do wód. Ogromne znaczenie odgrywa również wzrastająca świadomość ekologiczna oraz zaangażowanie mieszkańców Miasta i Gminy Buk.

Istotne znaczenie w zakresie ochrony zasobów przyrodniczych Miasta i Gminy Buk odgrywa opracowywanie dokumentów planistycznych. Stosowne zapisy w tego typu dokumentach umożliwiają wprowadzanie odpowiednich wymagań dotyczących zarówno ochrony przyrody w odniesieniu do obiektów turystycznych i rekreacyjnych, jak i selektywny dostęp do terenów cennych przyrodniczo oraz ochronę tych terenów przed zainwestowaniem i tzw. dzikim zagospodarowaniem.

Właściciele gruntów rolnych z powodzeniem dążą do zachowania zarówno tradycyjnych praktyk gospodarczych, jak i do utrzymania tradycyjnych rozłogów pól, zadrzewień śródpolnych i małych zagłębień wraz z występującą roślinnością. Uwzględniając zasady Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej umożliwia to zachowanie różnorodności biologicznej na terenach rolniczych oraz zrównoważone wykorzystanie występujących tam zasobów biologicznych.

W 2023 r. dokonano nasadzeń drzew na terenie Miasta i Gminy Buk w następujących ilościach:

- w okresie wiosennym:
 - *Fagus sylvatica* 'Dawyck Purple' – 15 szt. - ul. Orzechowa Buk
 - *Tilia cordata* - 41 szt., - Otusz, Kalwy
 - *Quercus Robur* 'Fastigiata' – 15 szt., Dakowy Suche, Buk
 - *Platanus acerifolia* – 20 szt., Buk, ul. Kwiatowa, skwer im. dr Lecha Siudy
 - *Sorbus intermedia* – 20 szt., Dakowy Suche
 - *Betula pendula* – 15szt., Niepruszewo, Kalwy
- w okresie jesiennym:
 - *Tilia Cordata* – 30 szt., - Kalwy, Niepruszewo
 - *Sorbus Intermedia* – 10 szt., ul. Św. Rocha Wielka Wieś
 - *Platanus acerifolia* – 15 szt., teren Miasta Buk, Wielka Wieś - Smugi
 - *Fagus sylvatica* – 10 szt., ul. Orzechowa Buk
 - *Carpinus betulus* – 4 szt., ul. Kwiatowa Buk
 - *Acer campestre* – 10 szt., Otusz

Z kolei w 2024 r. podjęto prace związane z wykonaniem nasadzeń drzew na terenie Miasta i Gminy Buk w następujących ilościach:

- w okresie wiosennym:
 - Lipa drobnolistna (*Tilia Cordata*) – 30 szt., w Niepruszewie na terenie strefy przemysłowej,
 - Jarząg szwedzki (*Sorbus Intermedia*) – 20 szt., w Buku, Wielkiej Wsi i Dakowych Suchych,
 - Platan klonolistny (*Platanus acerifolia*) – 15 szt. w Niepruszewie,
 - Buk zwyczajny (*Fagus sylvatica*) – 6 szt., na ul. Orzechowej w Buku
 - Klon polny (*Acer campestre*) – 60 szt., - w Niepruszewie na terenie strefy przemysłowej
- w okresie jesiennym:

- Acer platanoides 'Globosum' – 20 szt., na terenie Miasta Buk
- Sorbus intermedia – 20 szt. Wielka Wieś, Dakowy Suche
- Prunus serrulata Kanzan – 10 szt. na ul. Kwiatowej w Wielkiej Wsi,
- Robinia pseudoacacia 'Umbraculifera' - 10 szt, w Wielkiej Wsi

Ponadto na działce nr 297/42 w Niepruszewie dokonano nasadzenia drzew klonu polnego w ilości 45 szt. oraz Lipy drobnolistnej – 45 szt. za kwotę 34 200,00 zł przy uzyskanym dofinansowaniu z budżetu Województwa Wielkopolskiego przeznaczonego na prace związane z ochroną, rekultywacją i poprawą jakości gruntów rolnych w kwocie 20 tys. zł.

W okresie sprawozdawczym wdrażano programy rolnośrodowiskowe w gospodarstwach znajdujących się na terenie gminy. Organem doradczym w tym zakresie były ARiMR oraz OSChR i WODR, które zajmowały się również upowszechnianiem zasad dobrej praktyki rolniczej w ramach realizacji programu działań, mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych. Cel ten był realizowany m.in. poprzez szkolenia i akcje o charakterze edukacyjnym.

Z uwagi na fakt, iż powierzchnia gruntów nieprzydatnych rolniczo na obszarze Miasta i Gminy Buk jest niewielka w latach 2023-2024 nie prowadzona była polityka zalesień tych terenów. Wielkość powierzchni gruntów leśnych w latach 2023-2024 przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 2-20 Wskaźniki efektywności programu – powierzchnia gruntów leśnych (GUS 2025)

Wskaźnik	Jednostka	Stan na 31.12. 2022	Stan na 31.12. 2023	Stan na 31.12. 2024	Wzrost/ spadek %
las ogółem	ha	82,52	82,52	82,52	0
grunty leśne publiczne ogółem	ha	254,78	255,84	255,59	0,32
grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	ha	252,88	253,94	253,69	0,32
grunty leśne prywatne	ha	80,62	80,62	80,62	0
lesistość w %	%	3,6	3,6	3,6	0

W latach sprawozdawczych Lasy Państwowe nie stworzyły nowych kompleksów leśnych na terenie Miasta i Gminy Buk, w tym na obszarze korytarzy ekologicznych oraz wododziałów.

W latach 2023-2024 Nadleśnictwo Konstantynowo nie organizowało szkoleń dla właścicieli lasów niepaństwowych.

Lasy znajdujące się na terenie Gminy Buk znajdują się w Nadleśnictwie Konstantynowo. W okresie sprawozdawczym nie prowadzono specjalistycznych badań zmierzających do poprawy rozpoznania zasobów różnorodności biologicznej w lasach położonych w granicach gminy Buk. W Nadleśnictwie Konstantynowo występują głównie typy siedliskowe lasu: bór mieszany świeży BMŚW – 38,84%, las mieszany świeży LMŚW – 27,53%, las wilgotny LW – 14,42%, las świeży LŚW – 7,04% i bór świeży BŚW – 6,99% . Największy udział ma najpospolitsza w Polsce sosna. W poszczególnych leśnictwach na bieżąco prowadzony jest monitoring gatunków rzadkich i chronionych przez służby terenowe – w przypadku odnalezienia nowego lub zaniku wcześniej znanego stanowiska chronionego gatunku leśniczy składa meldunek do Nadleśnictwa.

W okresie sprawozdawczym 2023-2024 systematyczny monitoring środowiska leśnego na terenie Miasta i Gminy Buk był prowadzony przez Lasy Państwowe. Kontrolą objęto trzy grupy czynników szkodotwórczych:

- biotyczne (np. owady);
- abiotyczne (np. intensywne opady, wiatry);
- antropogeniczne (np. pożary).

Podjęcie tych działań umożliwia odpowiednio wczesną diagnozę występujących zagrożeń oraz podjęcie stosownych kroków im przeciwdziałających. Na terenie gminy część lasów stanowi lasy o charakterze ochronnym - wodochronne siedlisk wilgotnych oraz stref ochronnych ujęć wód pitnych. Pozostałe – to lasy gospodarcze, których głównym celem jest produkcja surowca drzewnego. Lasy w gminie wykazują wyraźne odznaki degradacji pod wpływem czynnika antropogenicznego.

W latach 2023-2024 Lasy Państwowe promowały szeroko pojętą ochronę przyrody, w tym ochronę lasów, poprzez edukację ekologiczną, która stanowi jeden z najważniejszych celów Lasów Państwowych. Na szczególną uwagę zasługują materiały o charakterze edukacyjnym (np. gry, słowniki, fotogalerie, blogi, materiały dla nauczycieli i wiele innych) zamieszczane na stronie internetowej Lasów Państwowych, które są do dyspozycji każdego zainteresowanego mieszkańca Miasta i Gminy Buk.

Rekomendacje

Należy przewidzieć, iż stan środowiska przyrodniczego będzie narażony na wiele czynników związanych z rozwojem gospodarczym gminy. Duży wpływ na zmiany przyrodnicze ma rozwój transportu drogowego, niekontrolowana gospodarka odpadami oraz brak uregulowań przestrzennych w najważniejszych dokumentach planistycznych. W najbliższych latach niezbędny jest nacisk na ochronę środowiska przyrodniczego w zakresie powiększania ogólnej powierzchni obszarów cennych przyrodniczo oraz systematyczne opracowywanie i wdrażanie planów ochrony przyrody na tych obszarach.

Poza tym krajobraz będzie wymagał w najbliższej perspektywie szczególnej ochrony i zaangażowania samorządu ze względu na możliwość zwiększenia rozwoju zrównoważonej turystyki i rekreacji, a także ze względu na eksploatację surowców złóż. Dla zachowania różnorodności biologicznej i krajobrazowej będzie również służył system wdrażania programów rolno-środowiskowych i uregulowanie zapisów w gospodarce przestrzennej.

Ponadto należy zwrócić uwagę na zagadnienia związane z coraz częstszymi pojawami barszczu Sosnowskiego na terenie powiatu. Kaukaskie barszcze są inwazyjnymi gatunkami obcymi, zagrażającymi zdrowiu ludzi i zwierząt oraz rodzimej przyrodzie. Liczba ich stanowisk z roku na rok wzrasta. W celu skutecznej walki z kaukaskimi barszczami konieczne jest zapewnienie źródeł finansowania działań związanych z monitoringiem inwazji, likwidacją stanowisk oraz działaniami mającymi na celu ograniczanie rozprzestrzeniania się roślin. Z dostępnych badań wynika, że największą skuteczność w eliminowaniu tych gatunków ze środowiska przynoszą metody kombinowane. Zaleca się w celu ograniczenia skali inwazji populacji niszczenie stanowisk we wczesnym stadium ich rozwoju. Zwalczanie powinno być wykonywane przez osoby przeszkolone w tym zakresie z dbałością o poprawność wykonania działań i z zachowaniem środków bezpieczeństwa i higieny pracy.

Ze względu na wciąż niedostateczną świadomość ekologiczną mieszkańców w zakresie ochrony walorów przyrodniczych i krajobrazowych zaleca się kontynuację podejmowania akcji edukacyjnych mających na celu wzrost świadomości mieszkańców na temat konieczności ochrony środowiska przyrodniczo-krajobrazowego Miasta i Gminy Buk. Ponadto pomimo, iż na terenie Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Poznaniu organizowanych jest wiele akcji angażujących i aktywizujących lokalną społeczność do walki

z tonami śmieci, które zalegają w lasach świadomość społeczeństwa w zakresie poszanowania środowiska i zaśmiecania lasów wciąż zawodzi a śmieci są jednym z głównych problemów Lasów Państwowych.

2.10 Obszar interwencji: Zagrożenia poważnymi awariami

Cel: Ochrona przed szkodliwym oddziaływaniem skutków poważnych awarii

Tabela 2-21 Efekty realizacji POŚ za lata 2023-2024 w obszarze interwencji: Zagrożenia poważnymi awariami

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jedn. włączone)	Efekt realizacji zadania
10.1	10. Zagrożenia poważnymi awariami	Ochrona przed szkodliwym oddziaływaniem skutków poważnych awarii	Zmniejszanie zagrożenia dla mieszkańców i środowiska z powodu awarii przemysłowych i transportu materiałów niebezpiecznych	Dalsza edukacja społeczeństwa w związku z możliwością wystąpienia zagrożeń środowiska z tytułu awarii przemysłowych i transportu materiałów niebezpiecznych	W/M	MiG Buk, Straż Pożarna	Zadanie realizowane
10.2				Uwzględnianie zasad bezpieczeństwa transportu substancji niebezpiecznych w projektach organizacji ruchu na drogach na terenie powiatu	M	Zarządcy dróg, Straż Pożarna	Zadanie realizowane
10.3				Doposażenie jednostek OSP	M	MiG Buk (OSP)	Zadanie realizowane W 2023 r. – na zakup umundurowania i ubrań koszarowych dla OSP Dakowy Suche, OSP Dobieżyn, OSP Niepruszewo, – zakup klimatyzatorów, regałów na odzież strażacką dla OSP Niepruszewo W 2024 r. – zakup kuchni gazowej dla OSP Szewce, – zakup wentylatora dla OSP Dobieżyn

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	Rodzaj zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jedn. włączone)	Efekt realizacji zadania
10.4				Zakup sprzętu ratowniczo-gaśniczego, sorbentów	M	MiG Buk (OSP)	Zadanie realizowane w 2023 r. - OSP Buk wyposażenie ciężkiego samochodu ratowniczo-gaśniczego - OSP NIEPRUSZEWO zestaw rozpieracza kolumnowego do ratownictwa drogowego - OSP SZEWCE piła mechaniczna do cięcia betonu i stali oraz wytwornica pianowa - OSP DOBIEŻYŃ mundury bojowe - OSP DAKOWY SUCHE ubrania ochronne w 2024 r. - OSP DAKOWY SUCHE – radiotelefon nasobny, motopompa pływająca, detektor wielogazowy i kamera termowizyjna - OSP DOBIEŻYŃ – radiotelefon stacjonarny, antena samochodowa radiotelefonu przenośnego, mikrofonogłośnik, ładowarka samochodowa do radiotelefonu, węże tłoczne oraz łatarki kątowe z ładowarkami - OSP BUK -helmy i radiotelefony nasobne
							Zadanie realizowane w ramach zarządzania kryzysowego
							Zadanie nierealizowane brak potrzeb

Uzyskany efekt w obszarze interwencji: Zagrożenia poważnymi awariami

Na terenie Miasta i Gminy Buk mogą wystąpić różnego rodzaju zagrożenia, do których zaliczamy: zagrożenia pożarowe, zagrożenia komunikacyjne, zagrożenie powodziowe, zagrożenia budowlane, zagrożenia substancjami chemicznymi.

Bezpieczeństwo pożarowe gminy Buk jest oparte o sieć Ochotniczych Straży Pożarnych działających w następujących miejscowościach:

- Ochotnicza Straż Pożarna w Buku, ul. Grodziska 13 (od 2000 r. włączona do Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego)
- Ochotnicza Straż Pożarna w Niepruszewie, ul. Starowiejska
- Ochotnicza Straż Pożarna w Szewcach, ul. Bukowska 143
- Ochotnicza Straż Pożarna w Dakowach Suchych, ul. Bukowska 5
- Ochotnicza Straż Pożarna w Dobieżyń, ul. Powstańców Wielkopolskich 1
- Ochotnicza Straż pożarna w Otuszu, Otusz 31.

W celu doposażenia jednostek ochotniczych straży pożarnych zostały zakupione niżej wymienione sprzęty (koszt zakupu podano poniżej), na które samorząd przeznaczył określone kwoty dotacji:

w roku 2023:

- OSP BUK: wyposażenie nowego ciężkiego samochodu ratowniczo-gaśniczego 63 315,00 zł,
- OSP NIEPRUSZEWO: obuwie, odzież i sprzęt strażacki 13 800,00 zł, zakup i montaż klimatyzatorów w strażnicy 11 700,00 zł, wykonanie regału metalowego na odzież strażacką 7 000,00 zł, zestaw rozpieracza kolumnowego do ratowania drogowego 19 188,00 zł,
- OSP SZEWCY: piła mechaniczna do cięcia betonu i stali oraz wytwornicy pianowej 4 800,00 zł,
- OSP DOBIEŻYN: ubrania koszarowe, bluzy i czapki dla MDP 2 920,00 zł, mundury bojowe 4 700,00 zł,
- OSP DAKOWY SUCHE: 10 kompletów ubrań ochronnych PREDATOR 30 750,00 zł,
- ponadto dokonano zakupu nowego ciężkiego wozu ratowniczo-gaśniczego z napędem 4X4 marki MAN dla OSP Buk za kwotę 1 198 000,00 zł, w tym dofinansowanie z wygranej mieszkańców w konkursie „Rosnąca odporność” w wysokości 500 000,00 zł.

w roku 2024:

- OSP SZEWCY: kuchnia gazowa ECO P 17+ 6,5 KM, U G20 na wyposażenie zaplecza socjalnego strażnicy 7 612,47 zł,
- OSP DOBIEŻYN: wentylator FANERGY V16 wraz z rękawem pianowym do wentylatora 17 200,00 zł, radiotelefon stacjonarny Motorola, antena samochodowa radiotelefonu przenośnego Motorola, mikrofonogłośnik, ładowarka samochodowa do radiotelefonu, 5 szt. węży tłocznych 52, 20 szt. węży tłocznych 75 oraz 3 szt. latarek kątowych z ładowarkami 11 200,00 zł,
- OSP OTUSZ: radiotelefon nasobny – 2 szt., motopompa pływająca Niagara, detektor wielogazowy i kamera termowizyjna 20 000,00 zł,
- OSP BUK: radiotelefon nasobny, 6 hełmów 5 400,00 zł.

W 2023 roku ze środków pochodzących z budżetu Miasta i Gminy Buk wykonano instalację elektryczną do zasilania agregatu prądotwórczego na potrzeby awaryjne budynku Urzędu miasta i Gminy Buk w kwocie 31 400,00 zł.

Działania związane ze wsparciem finansowym skierowane były również do Policji, dla której w 2023 roku udzielono z budżetu gminy dotacji w wysokości 30 000,00 zł na zakup specjalistycznego sprzętu do prac podwodnych dla Komisariatu Wodnego Policji w Poznaniu.

Udział w dofinansowaniu działalności prac ochotniczej straży pożarnej, policji oraz Gminnego Centrum Zarządzania Kryzysowego zapewni bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową dla gminy. Niemniej jednak, do walki z zagrożeniami powinny być przygotowane nie tylko siły resortowe (państwowa straż pożarna, służby medyczne, inżynieria - techniczne czy wojsko), ale również organy administracji państwowej, samorządowej i kadra kierownicza zakładów pracy. Na nich ciąży obowiązek opracowania programów strategicznych walki z zagrożeniami, zabezpieczenie potrzeb bytowych ludności i odpowiednie utrzymywanie sił i sprzętu do celów ratowniczych, profilaktycznych czy likwidacji skutków. Ważnym przedsięwzięciem jest również przygotowanie ludności do wystąpienia ewentualnych zagrożeń poprzez systematyczne szkolenie i upowszechnianie najistotniejszych zagadnień.

Rekomendacje

Istotnym, pod kątem zapewnienia bezpieczeństwa i ograniczenia prawdopodobieństwa wystąpienia poważnych awarii przemysłowych jest edukacja na temat negatywnych skutków dla środowiska, jakie mogą wystąpić wskutek awarii przemysłowych oraz transportu materiałów niebezpiecznych.

Rekomendowane jest ponadto zwrócenie większej uwagi na aspekty zachowania bezpieczeństwa podczas transportu substancji niebezpiecznych magistralą kolejową Moskwa - Berlin oraz szlakami drogowymi autostrada A2 i drogi wojewódzkie nr 307 i 306. W tym celu zaleca się tworzenie projektów organizacji ruchu, które będą należały uwzględniać zasady bezpieczeństwa transportu substancji niebezpiecznych. Awarie podczas transportu tego rodzaju ładunków mogą spowodować zagrożenie życia, zniszczenie środowiska naturalnego i dóbr materialnych.

Istotnym też jest uzyskanie większej świadomości dotyczącej istotności celu, a także możliwości jego realizacji. Należy brać pod uwagę fakt, iż wraz z rozwojem przemysłu – wzrastającą ilością zakładów produkcyjnych w szczególności na terenach Parku przemysłowego przy A2 w Niepruszewie znaczenie komentowanego celu będzie wzrastać.

Rekomenduje się również uruchomienie stałego monitoringu Jeziora Niepruszewskiego dzięki czemu systematycznie pobierane będą próbki wody do badań co ma na celu zapobieganie ryzyku zanieczyszczenia wód jeziora stanowiącego zagrożenie dla znajdującej się tam fauny i flory.

3 Cele programu ochrony środowiska, zadania i ich finansowanie

Strategia ochrony środowiska Miasta i Gminy Buk polega na wyznaczeniu celów i kierunków działań polityki ekologicznej w perspektywie do 2024 roku. Niniejsza strategia jest aktualizacją poprzedniej, przyjętej w „Programie ochrony środowiska dla Miasta i Gminy Buk w na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021–2024” i większość jej kierunków jest nadal aktualna.

Cele, kierunki interwencji oraz zadania zostały wyznaczone do realizacji w najbliższych latach na podstawie przedstawionej wcześniej oceny stanu środowiska

Miasta i Gminy Buk. Szczególne znaczenie w tym zakresie odegrały najważniejsze problemy i zagrożenia zdefiniowane dla poszczególnych obszarów interwencji.

W Programie na lata 2021-2024 zawarto również cele i kierunki działań zapewniające dalszą poprawę jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego w zakresie gospodarki odpadami. Uwzględniono zadania przewidziane w Programie ochrony środowiska dla Województwa Wielkopolskiego do roku 2030, a także w projekcie Planu gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata 2016-2022 wraz z planem inwestycyjnym.

Przedstawiony harmonogram rzeczowo-finansowy uwzględnia zarówno zadania własne samorządu, jak i zadania monitorowane. Podczas jego opracowywania pod uwagę wzięto możliwość uzyskania środków z takich źródeł jak UE, EOG, NFOŚiGW, WFOŚiGW itd. Stosując wytyczne do założeń metodycznych zaproponowanych w „Wytycznych” w niniejszym Raporcie przedstawiono w układzie tabelarycznym obszary interwencji, wskaźniki realizacji zadań oraz zadania wraz z podmiotem odpowiedzialnym. Każde z realizowanych zadań przyczyniać się będzie do realizacji kierunku interwencji, a te z kolei do realizacji założonego celu poprawy stanu w danym obszarze. Brak realizacji zamierzonych zadań może spowodować brak zmian, a nawet pogorszenie się stanu środowiska. Analogicznie jak w przypadku oceny stanu środowiska cele i kierunki interwencji do realizacji w latach 2021-2024 zostały wyznaczone dla 10 obszarów interwencji:

1. Ochrona klimatu i jakości powietrza,
2. Zagrożenia hałasem,
3. Pola elektromagnetyczne,
4. Gospodarowanie wodami,
5. Gospodarka wodno-ściekowa,
6. Zasoby geologiczne,
7. Gleby,
8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów,
9. Zasoby przyrodnicze,
10. Zagrożenia poważnymi awariami.

Realizacja wyznaczonych zadań łączy się z poniesionymi z tego tytułu kosztami przedstawionymi szczegółowo w **Załączniku nr 1 Raport z harmonogramu realizacji zadań własnych i monitorowanych wraz z ich finansowaniem dla Miasta i Gminy Buk.**

Aby mierzalnie zweryfikować zachodzące zmiany, przedstawić stan lub tendencje, które określają wpływ podejmowanych działań na środowisko wprowadzono system wskaźnikowy. Zastosowane wskaźniki są tak skonstruowane, aby w łatwy i skuteczny sposób określały postępy realizacji zadań (Tabela 3-1).

Tabela 3-1 Wskaźniki realizacji Programu ochrony środowiska w latach 2023-2024

L.p.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			
			Źródło danych	Nazwa i wartość bazowa	Wartość wskaźnika w 2023 r.	Wartość wskaźnika w 2024 r.
						Nazwa i wartość docelowa

L.p.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			
			Źródło danych	Nazwa i wartość bazowa	Wartość wskaźnika w 2023 r.	Wartość wskaźnika w 2024 r.
1	Ochrona klimatu i jakości powietrza	Poprawa jakości powietrza	WIOŚ, GUS	Klasyfikacja strefy wielkopolskiej wg kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia - dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, ołowiu, benzeno, tlenek węgla w odniesieniu do poziomu dopuszczalnego – klasa A; - ozon, arsen, kadm, nikiel w odniesieniu do poziomu docelowego – klasa A; - pył PM10 w odniesieniu do poziomów dopuszczalnych (dla 24 godzin oraz w dwóch przypadkach stężenia średniego dla roku) – klasa C (występujące stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny margines tolerancji). - Odbiorcy energii elektrycznej: 2159 (2014 r.) - Zużycie energii elektrycznej: 4 656 MWh (2014 r.) - Długość czynnej sieci gazowej: 110 618 m (2014 r.) - Czynne przyłącza sieci gazowej do budynków ogólnie mieszkalnych: 1 575 szt. (2014 r.) - Odbiorcy gazu: 1 680 gosp. (2014 r.)	Klasyfikacja strefy wielkopolskiej wg kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia - dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, ołowiu, benzeno, tlenek węgla w odniesieniu do poziomu dopuszczalnego – klasa A; - ozon, arsen, kadm, nikiel w odniesieniu do poziomu docelowego – klasa A; - pył PM10 w odniesieniu do poziomów dopuszczalnych (dla 24 godzin oraz w dwóch przypadkach stężenia średniego dla roku) – klasa A (występujące stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny margines tolerancji). - benzo(a)piren w pyłe zawieszonym PM10 - klasa C - Odbiorcy energii elektrycznej: 2 268 (2024 r.) - Zużycie energii elektrycznej: 4 111,28 MWh (2024 r.) - Długość czynnej sieci gazowej: 165 326 m (2024 r.) - Czynne przyłącza sieci gazowej do budynków ogólnie mieszkalnych: 2 475 szt. (2024 r.) - Odbiorcy gazu: 2 947 gosp. (2024 r.)	Klasyfikacja strefy wielkopolskiej wg kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia - dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, ołowiu, benzeno, tlenek węgla w odniesieniu do poziomu dopuszczalnego – klasa A; - ozon, arsen, kadm, nikiel w odniesieniu do poziomu docelowego – klasa A; - pył PM10 w odniesieniu do poziomów dopuszczalnych (dla 24 godzin oraz w dwóch przypadkach stężenia średniego dla roku) – klasa A (występujące stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny margines tolerancji). - benzo(a)piren w pyłe zawieszonym PM10 - klasa C - Odbiorcy energii elektrycznej: 2300 (2024 r.) - Zużycie energii elektrycznej: 4 963 MWh (2024 r.) - Długość czynnej sieci gazowej: 121 680 (2024 r.) - Czynne przyłącza sieci gazowej do budynków ogólnie mieszkalnych: 2 117 szt. (2024 r.) - Odbiorcy gazu: 2 361 gosp. (2024 r.)

L.p.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			
			Źródło danych	Nazwa i wartość bazowa	Wartość wskaźnika w 2023 r.	Wartość wskaźnika w 2024 r. Nazwa i wartość docelowa
2	Zagrożenia hałasem	Ochrona przed szkodliwym oddziaływaniem hałasu	WIOŚ	Przypadki przekroczeń wartości LDWN (długookresowego wskaźnika poziomu hałasu dla pory dziennie-wieczorno-nocnej), jak i LN (długookresowego poziomu hałasu w porze nocnej) w ppk: 0 (2013 r.)	Przypadki przekroczeń wartości LDWN (długookresowego wskaźnika poziomu hałasu dla pory dziennie-wieczorno-nocnej), jak i LN (długookresowego poziomu hałasu w porze nocnej) w ppk: brak danych o przekroczeniu	Przypadki przekroczeń wartości LDWN (długookresowego wskaźnika poziomu hałasu dla pory dziennie-wieczorno-nocnej), jak i LN (długookresowego poziomu hałasu w porze nocnej) w ppk: 0 (2024 r.)
3	Pola elektromagnetyczne	Ochrona przed szkodliwym oddziaływaniem PEM	WIOŚ	Przypadki przekroczeń wartości dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w ppk: 0 (2014 r.)	Przypadki przekroczeń wartości dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w ppk: 0 (2023r.)	Przypadki przekroczeń wartości dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w ppk: 0 (2024 r.)

L.p.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			
			Źródło danych	Nazwa i wartość bazowa	Wartość wskaźnika w 2023 r.	Wartość wskaźnika w 2024 r.
4	Gospodarowanie wodami	Dobry stan wód przy zwiększonej retencji i bezpieczeństwie powodziowym	WIOŚ, GUS	Jakość wód powierzchniowych: - JCW PLRW6000091856969 – Samica Stęszewska: kl. elem. biolog. II; stan/potencjał ekologiczny: słaby; stan chem.: dobry; stan ogólny: zły - JCW PLRW6000101856839 – Mogilnica do Mogilnicy Wschodniej: kl. elem. biolog. II; stan/potencjał ekologiczny: zły; stan chem.: poniżej dobrego; stan ogólny: zły - JCW PLRW6000111856899 – Mogilnica od Mogilnicy Wschodniej do ujścia: kl. elem. biolog. II; stan/potencjał ekologiczny: słaby; stan chem.: poniżej dobrego; stan ogólny: zły Jakość wód podziemnych: - Nr JCWPd 60: stan chemiczny: dobry, stan ilościowy: dobry, stan JCWPd: dobry - Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w ciągu roku: 777,9 dam3 (2015 r.) - Zużycie wody w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca: 39,2 m3 (2015 r.) - Zużycie wody na potrzeby przemysłu: 168 dam3 (2015 r.) - Pobór wód podziemnych: 143 dam3 (2015 r.) - Pobór wód powierzchniowych: 0 dam3 (2015 r.)	Jakość wód powierzchniowych: - JCW PLRW6000091856969 – Samica Stęszewska: kl. elem. biolog. II; stan/potencjał ekologiczny: słaby; stan chem.: dobry; stan ogólny: zły - JCW PLRW6000101856839 – Mogilnica do Mogilnicy Wschodniej: kl. elem. biolog. II; stan/potencjał ekologiczny: zły; stan chem.: poniżej dobrego; stan ogólny: zły - JCW PLRW6000111856899 – Mogilnica od Mogilnicy Wschodniej do ujścia: kl. elem. biolog. II; stan/potencjał ekologiczny: słaby; stan chem.: poniżej dobrego; stan ogólny: zły Jakość wód podziemnych: - Nr JCWPd 60: stan chemiczny: dobry, stan ilościowy: dobry, stan JCWPd: dobry - Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w ciągu roku: 751,0 dam3 (2023r.) - Zużycie wody w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca: 44,5 m3 (2023 r.) - Zużycie wody na potrzeby przemysłu: 0 dam3 (2023 r.)	Jakość wód powierzchniowych: - JCW PLRW6000161856969 – Samica Stęszewska: kl. elem. biolog. II, kl. elem. hydromorfo. II, kl. element. fizykochem. II, potencjał ekolog. dobry; stan: dobry - Klasyfikacja elementów Jeziora Niepruszeńskiego: -biolog.: II STAN DOBRY -fizykochem.: STAN PONIŻEJ DOBREGO -hydromorfol: I KLASA - Jakość wód podziemnych: 2014 r. – Nr JCWPd 62: Kałwy, Buk: kl. III, Dakowy Suche: kl. II Jakość wód podziemnych: - Nr JCWPd 60: stan chemiczny: dobry, stan ilościowy: dobry, stan JCWPd: dobry - Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w ciągu roku: 873,0 dam3 (2024 r.) - Zużycie wody w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca: 39,0 m3 (2024 r.) - Zużycie wody na potrzeby przemysłu: 127 dam3 (2024 r.) - Pobór wód podziemnych: 85 dam3 (2024 r.) - Pobór wód powierzchniowych: 0 dam3 (2024 r.)

L.p.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			
			Źródło danych	Nazwa i wartość bazowa	Wartość wskaźnika w 2023 r.	Wartość wskaźnika w 2024 r.
5	Gospodarka wodno-ściekowa	Poprawa efektywności funkcjonowania gospodarki wodno-ściekowej	GUS Urząd Miasta i Gminy	Sieć wodociągowa: - długość czynnej sieci rozdzielczej: 105,6 km (2015 r.) - liczba przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania: 1939 (2015 r.) - liczba ludności korzystającej z sieci: 11812 (95,5% ogółu ludności) (2014 r.) - ilość dostarczonej wody: 484,7 m3 (2015 r.) - zużycie wody na jednego mieszkańca: 32,9 m3. Sieć kanalizacyjna: - długość czynnej sieci kanalizacyjnej: 41,4 km (2015 r.) - liczba przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania: 1206 km (2015 r.) - ilość ścieków odprowadzonych: 249,0 dam3 (2015 r.) - liczba ludności korzystającej z sieci: 7240 (tj. 58,6% ogółu ludności) (2014 r.). - Liczba oczyszczalni ścieków: - mechaniczne: 0 - biologiczne: 2 - z podwyższonym usuwaniem biogenów: 1	Sieć wodociągowa: - długość czynnej sieci rozdzielczej: b.d. (2023 r.) - liczba przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania: 2 595 (2023 r.) - liczba ludności korzystającej z sieci: 12 415 (2023 r.) - ilość dostarczonej wody: 751,0 m3 (2023 r.) - zużycie wody na jednego mieszkańca: 44,5 m3 (2023 r.) Sieć kanalizacyjna: - długość czynnej sieci kanalizacyjnej: 54,2 km (2023 r.) - liczba przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania: 1 623 km (2023r.) - ilość ścieków odprowadzonych: 432,0 dam3 (2023 r.) - liczba ludności korzystającej z sieci: 8 011 (2023 r.). - Liczba oczyszczalni ścieków: - mechaniczne: 0 - biologiczne: 2 - z podwyższonym usuwaniem biogenów: 1	Sieć wodociągowa: - długość czynnej sieci rozdzielczej: 115,0 km (2024 r.) - liczba przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania: 2346 (2024 r.) - liczba ludności korzystającej z sieci: 12 900 (2024 r.) - ilość dostarczonej wody: 647,7 m3 (2024 r.) - zużycie wody na jednego mieszkańca: 32,0 m3. Sieć kanalizacyjna: - długość czynnej sieci kanalizacyjnej: 51,7 km (2024 r.) - liczba przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania: 1580 (2024 r.) - ilość ścieków odprowadzonych: 418,0 dam3 (2024 r.) - liczba ludności korzystającej z sieci: 7900 (2024 r.). - Liczba oczyszczalni ścieków: - mechaniczne: 0 - biologiczne: 2 - z podwyższonym usuwaniem biogenów: 1

L.p.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			
			Źródło danych	Nazwa i wartość bazowa	Wartość wskaźnika w 2023 r.	Wartość wskaźnika w 2024 r.
6	Zasoby geologiczne	Ochrona zasobów geologicznych	PIG-PIB, Urząd Marszałkowski, Starostwo Powiatowe	Powierzchnia zrekultywowanych terenów poeksploatacyjnych: 25,1757 ha (rekultywacja zakończona w 2016 r.)	Powierzchnia zrekultywowanych terenów poeksploatacyjnych: -	Powierzchnia zrekultywowanych terenów poeksploatacyjnych: -
7	Gleby	Ochrona zasobów glebowych	GUS, Urząd Miasta i Gminy	% udział użytków rolnych w użytkowaniu ziemi gminy: ok.88% - Powierzchnia gruntów wymagających rekultywacji: 0	% udział użytków rolnych w użytkowaniu ziemi gminy: ok.84% - Powierzchnia gruntów wymagających rekultywacji: 0	% udział użytków rolnych w użytkowaniu ziemi gminy: ok.88% - gruntów wymagających rekultywacji: 0
8	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Ograniczenie negatywnego oddziaływania odpadów na środowisko	CZO SELEKT	- Masa zebranych zmieszanych odpadów komunalnych: 3 256,5 Mg (2015 r.) - Liczba dzikich wysypisk odpadów: 0 - Powierzchnia dzikich wysypisk odpadów: 0	- Masa zebranych zmieszanych odpadów komunalnych: 2 294,78 Mg (2023 r.) - Liczba dzikich wysypisk odpadów: 0 - Powierzchnia dzikich wysypisk odpadów: 0	- Masa zebranych zmieszanych odpadów komunalnych: 3 500 t (2024 r.) - Osiągnięty poziom recyklingu - Liczba dzikich wysypisk odpadów: 0 - Powierzchnia dzikich wysypisk odpadów: 0

L.p.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik				Nazwa i wartość docelowa
			Źródło danych	Nazwa i wartość bazowa	Wartość wskaźnika w 2023 r.	Wartość wskaźnika w 2024 r.	
9	Zasoby przyrodnicze	Ochrona i zachowanie walorów przyrodniczych	GUS, Urząd Miasta i Gminy, LP	- Lesistość na terenie Miasta i Gminy Buk: 3,7% - Liczba pomników przyrody: 5 - Liczba obszarów chronionych: 0 - Powierzchnia obszarów chronionych: 0 - Powierzchnia lasów ogółem: 339,0 ha - Powierzchnia gruntów leśnych publicznych ogółem: 254,9 ha - Powierzchnia parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej: 32,87 ha (2014 r.) - Liczba nasadzeń drzew i krzewów: 76 drzew i 799 krzewów (2015 r.)	- Lesistość na terenie Miasta i Gminy Buk: 3,9% - Liczba pomników przyrody: 5 - Liczba obszarów chronionych: 0 - Powierzchnia obszarów chronionych: 0 - Powierzchnia lasów ogółem: 336,46 ha - Powierzchnia gruntów leśnych publicznych ogółem: 255,84 ha - Powierzchnia parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej: 30,97 ha - Liczba nasadzeń drzew i krzewów: 205 drzew(dane z raportu o stanie gminy) i 40 krzewów (GUS)	- Lesistość na terenie Miasta i Gminy Buk: 3,9% - Liczba pomników przyrody: 5 - Liczba obszarów chronionych: 0 - Powierzchnia obszarów chronionych: 0 - Powierzchnia lasów ogółem: 336,21 ha - Powierzchnia gruntów leśnych publicznych ogółem: 255,59 ha - Powierzchnia parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej: b.d. - Liczba nasadzeń drzew i krzewów: 281 drzew (dane z raportu o stanie gminy) i 35 krzewy (GUS)	- Lesistość na terenie Miasta i Gminy Buk: 4,0% - Liczba pomników przyrody: 5 - Liczba obszarów chronionych: 0 - Powierzchnia obszarów chronionych: 0 - Powierzchnia lasów ogółem: 366,0 ha - Powierzchnia gruntów leśnych publicznych ogółem: 275,0 ha - Powierzchnia parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej: 36,0 ha (2024 r.) - Liczba nasadzeń drzew i krzewów: 85 drzew i 880 krzewów (2024 r.)
10	Zagrożenia poważnymi awariami	Ochrona przed szkodliwym oddziaływaniem skutków poważnych awarii	Straż pożarna, Starosta	- Ilość prowadzonych szkoleń oraz instruktażów z zakresu występowania skutków poważnych awarii: 0 (2015 r.) - Ilość awarii związanych z przewozem materiałów niebezpiecznych: 1	- Ilość prowadzonych szkoleń oraz instruktażów z zakresu występowania skutków poważnych awarii: 0 - Ilość awarii związanych z przewozem materiałów niebezpiecznych: 0	- Ilość prowadzonych szkoleń oraz instruktażów z zakresu występowania skutków poważnych awarii: przynajmniej 1 w ciągu roku (2024 r.) - Ilość awarii związanych z przewozem materiałów niebezpiecznych: 0	

*Wartość bazowa odnosi się do roku 2014/2015 - Załącznik nr 1 do Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Buk na lata 2017 – 2020 z perspektywą do roku 2024 (Uchwała nr 216/2016 Rady Miasta i Gminy Buk z dnia 30 maja 2017 roku)

4 Spis tabel

Tabela 2-1 Efekty realizacji POŚ za lata 2023-2024 w obszarze interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza	9
Tabela 2-2 Wykaz miejscowości, w których mieszkańcy otrzymali dotacje na dofinansowanie wymiany źródeł ogrzewania węglowego na ekologiczne źródła ciepła w 2023 i 2024 r.	30
Tabela 2-3 Wykaz skontrolowanych nieruchomości wg miejscowości w 2023 r. i 2024 r.	31
Tabela 2-4 Efekty realizacji POŚ za lata 2023-2024 w obszarze interwencji: Zagrożenia hałasem.....	35
Tabela 2-5 Efekty realizacji POŚ za lata 2023-2024 w obszarze interwencji: Pola elektromagnetyczne	40
Tabela 2-6 Efekty realizacji POŚ za lata 2023-2024 w obszarze interwencji: Gospodarowanie wodami.....	43
Tabela 2-7 Efekty realizacji POŚ za lata 2023-2024 w obszarze interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa.....	49
Tabela 2-8 Wskaźniki efektywności Programu – zaopatrzenie w wodę (wg GUS 2025)	56
Tabela 2-9 Wskaźniki efektywności Programu – odprowadzenie ścieków (wg danych GUS 2025).....	56
Tabela 2-10 Efekty realizacji POŚ za lata 2023-2024 w obszarze interwencji: Zasoby geologiczne	58
Tabela 2-11 Efekty realizacji POŚ za lata 2023-2024 w obszarze interwencji: Gleby	60
Tabela 2-12 Efekty realizacji POŚ za lata 2023-2024 w obszarze interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	65
Tabela 2-13 Zestawienie mas odpadów zebranych z terenu gminy w 2023 r.	67
Tabela 2-14 Zestawienie mas odpadów zebranych z terenu gminy w 2024 r.	67
Tabela 2-15 Zestawienie mas odpadów zebranych w PSZOK zlokalizowanym w Buku przy ul. Przemysłowej 10 i zarządzanym przez ZGK Sp. z o.o w Buku w 2023 r. i 2024 r.....	68
Tabela 2-16 Zestawienie ilości unieszkodliwionego azbestu łącznie z wartością zrealizowanej usługi wg miejscowości w 2023 r.	69
Tabela 2-17 Zestawienie ilości unieszkodliwionego azbestu łącznie z wartością zrealizowanej usługi wg miejscowości w 2024 r. realizowanych z budżetu gminy i powiatu poznańskiego	69
Tabela 2-18 Zestawienie ilości unieszkodliwionego azbestu łącznie z wartością zrealizowanej usługi wg miejscowości w 2024 r. realizowanych z WFOŚiGW w Poznaniu	70
Tabela 2-19 Efekty realizacji POŚ za lata 2023-2024 w obszarze interwencji: Zasoby przyrodnicze.....	71
Tabela 2-20 Wskaźniki efektywności programu – powierzchnia gruntów leśnych (GUS 2025)	80
Tabela 2-21 Efekty realizacji POŚ za lata 2023-2024 w obszarze interwencji: Zagrożenia poważnymi awariami	83
Tabela 3-1 Wskaźniki realizacji Programu ochrony środowiska w latach 2023-2024	88

5 Spis załączników

Załącznik nr 1 Raport z harmonogramu realizacji zadań własnych i monitorowanych wraz z ich finansowaniem dla Miasta i Gminy Buk

Załącznik nr 1

Raport z harmonogramu realizacji zadań własnych i monitorowanych wraz z ich finansowaniem dla MiG Buk

Tabela 1 Harmonogram realizacji zadań własnych i monitorowanych wraz z ich finansowaniem

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty poniesione na realizację zadań PLN		Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				rok 2023	rok 2024		
1.1	1. Ochrona klimatu i jakości powietrza	Rozwój systemu ścieżek rowerowych i spacerowych oraz poprawa ich jakości	MiG Buk, Powiat Poznański	482 515,00 zł	0	MiG	PGN, WPOŚ
1.2		Budowa ścieżki rowerowej o długości 1,6 km Kalwy- Niepruszewo (wzdłuż jeziora Niepruszewskiego)	MiG Buk	0	0	b.d.	PGN
1.3		Budowa systemów rowerów miejskich, uruchomienie wypożyczalni rowerów	MiG Buk	0	0	b.d.	WPOŚ
1.4		Zwiększenia udziału transportu zbiorowego w całkowitych przewozach pasażerskich	Przewoźnicy	1 349 984,00 (łącznie kwota funkcjonowania komunikacji gminnej)	1 123 287,13 (łącznie kwota funkcjonowania komunikacji gminnej)	b.d.	POŚ 2021-2024
1.5		Dotacja celowa na pomoc finansową udzielaną między jednostkami samorządu terytorialnego "Wzmocnienie wojewódzkich kolejowych przewozów pasażerskich na obszarze oddziaływania Aglomeracji Poznańskiej poprzez zwiększenie ilości połączeń kolejowych – dofinansowanie Poznańskiej Kolei Metropolitalnej (PKM)"	MiG Buk	108 883,00	534 154,00	MiG	WPF
1.6		Pomoc finansowa w formie dotacji celowej z budżetu gminy Buk na współfinansowanie przez Powiat Poznański realizacji zadania organizacji przewozów pasażerskich w zakresie publicznego transportu zbiorowego	MiG Buk	108 883,00	534 154,00	MiG	WPF
1.7		Promowanie korzystania z istniejących linii kolejowych	Przewoźnicy	b.d.	b.d.	b.d.	POŚ 2021-2024
1.8		Wsparcie w formie dotacji do wymiany przestarzałych pieców indywidualnych mieszkańców na bardziej efektywne	MiG Buk, osoby fizyczne	100 000,00 (kwota wykorzystana 99 440,00)	150 000,00 (kwota wykorzystana 104 054,00)	Budżet MiG	PGN, WPOŚ

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty poniesione na realizację zadań PLN		Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				rok 2023	rok 2024		
1.9		Wymiana oświetlenia wewnętrznego, sprzętu RTV, ITC i AGD	Interesariusze, Gmina Buk, Powiat Poznański	b.d.	b.d.	b.d.	PGN, POŚ
1.10		Modernizacja infrastruktury oświetleniowej	MiG Buk	51 347,05 Budowa – montaż sieci oświetleniowej Baza ZGK	279 592,00 (12 szt. radarowych wyświetlaczy prędkości z zasilaniem solarnym i doświetlenie przejścia dla pieszych) 232 789,00 (montaż nowych lamp w Buku, Wygodzie i Niepruszewie) 39 196,00 Oświetlenie przystanków autobusowych w Kalwach i Wygodzie 300 000,00 Budowa oświetlenia przy ROD	WFOŚGW	PGN, WPOŚ
1.11		Zastosowanie oświetlenia solarnego na obwodnicy miasta Buk	MiG Buk	0	0	b.d.	b.d.
1.12		Zastosowanie inteligentnego systemu sterowania oświetleniem ulicznym	Zarządcy dróg	b.d.	b.d.	b.d.	WPOŚ
1.13		Rozwój wykorzystania ogniw fotowoltaicznych w systemach hybrydowych do zasilania urządzeń i instalacji infrastruktury drogowej (znaków, świateł ostrzegawczych)	Zarządcy dróg	b.d.	b.d.	b.d.	WPOŚ

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty poniesione na realizację zadań PLN		Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				rok 2023	rok 2024		
1.14		Wprowadzenie bezpłatnych miejsc parkingowych dla pojazdów niskoemisyjnych	MiG Buk	0	0	b.d.	PGN
1.15		Budowa parkingów P&R, B&R, K&R w zakresie węzła przesiadkowego przy linii kolejowej Warszawa – Berlin w miejscowości Buk	MiG Buk	0 (zadanie zrealizowane w 2021)	0	Budżet MiG, UE	PGN, WPOŚ,
1.16		Budowa zintegrowanego węzła przesiadkowego w Buku	MiG Buk				WPF
1.17		Zielone zamówienia publiczne	MiG Buk	0	0	b.d.	Uchwała nr XX/133/2016 Rady MiG Buk z dnia 31.05.2016 r. w sprawie przyjęcia „Planu gospodarki niskoemisyjnej j MiG Buk”
1.18		Koordinacja Planowania Przestrzennego	MiG Buk	bezkosztowe	bezkosztowe	b.d.	Uchwała nr XX/133/2016 Rady MiG Buk z dnia 31.05.2016 r. w sprawie przyjęcia „Planu gospodarki niskoemisyjnej j MiG Buk
1.19		Monitoring zużycia energii w budynkach użyteczności publicznej i mieszkalnych	MiG Buk, Powiat Poznański	bezkosztowe	bezkosztowe	b.d.	PGN, WPOŚ
1.20		Wspieranie działań Policji w zakresie remontów lub budowy nowych komisariatów na terenie Powiatu Poznańskiego	Powiat Poznański; Pozostałe: Wydział	0 (Zadanie realizowane w 2021)	0	b.d.	Uchwała nr XX/133/2016 Rady MiG Buk z dnia

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty poniesione na realizację zadań PLN		Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				rok 2023	rok 2024		
			Bezpieczeństwa, Zarządzania Kryzysowego i Spraw Obywatelskich Starostwa Powiatowego w Poznaniu, Partnerzy: Komenda Miejska Policji w Poznaniu, Komenda Woj. Policji w Poznaniu				31.05.2016 r. w sprawie przyjęcia „Planu gospodarki niskoemisyjnej MiG Buk
1.21		Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców o wpływie używanego środka transportu na środowisko	MiG Buk	bezkosztowe	bezkosztowe	b.d.	POŚ 2021-2024
1.22		Wprowadzenie sprawnego systemu sterowania ruchem ulicznym	Zarządcy dróg	b.d.	b.d.	b.d.	POŚ 2021-2024
1.23		Prowadzenie działań mających na celu zwiększenie przepustowości i płynności ruchu drogowego	Zarządcy dróg	b.d.	b.d.	b.d.	POŚ 2021-2024
1.24		Poprawa stanu technicznego pojazdów i dostosowanie wymagań dotyczących benzyn i oleju napędowego do norm europejskich	Właściele pojazdów, przewoźnicy	b.d.	b.d.	b.d.	POŚ 2021-2024
1.25		Zakup pojazdów niskoemisyjnych: spełniających normy EURO6, zasilanych paliwem alternatywnym	Przewoźnicy	47 500,00 (wkład gminy Buk, całkowity koszt przedsięwzięcia 35 000 000)	b.d.	MiG/ Polski Ład	WPOŚ
1.26		Modernizacja taboru komunikacji autobusowej, wymiana pojazdów na bardziej „ekologiczne”	Przewoźnicy	47 500,00 (wkład gminy Buk, całkowity koszt przedsięwzięcia 35 000 000)	b.d.	MiG/ Polski Ład	POŚ 2017-2020

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty poniesione na realizację zadań PLN		Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				rok 2023	rok 2024		
1.27		Rozbudowa taboru transportu publicznego	Przewoźnicy	b.d.	b.d.	b.d.	WPOŚ
1.28		Promocja eodrivng	MiG Buk, przewoźnicy	0	0	b.d.	WPOŚ
1.29		Wprowadzanie systemów taryfikacyjnych	Zarządcy dróg	0	0	b.d.	WPOŚ
1.30		Wprowadzanie rozwiązań typu e-urząd	MiG Buk	b.d.	b.d.	budżet MiG	WPOŚ
1.31		Zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dla transportu pieszego, rowerowego i komunikacji publicznej	MiG Buk			MiG Buk, Starostwo Powiatowe, Woj. Wlkp.	b.d.
1.32		Budowa i modernizacja dróg	MiG Buk, Zarząd Dróg Powiatowych w Poznaniu, Powiat Poznański		- 2 915 022,00 Budowa ulicy Wodnej i Topolowej w Dobieżynie -2 447 222,78 Budowa ul. Szkolnej w Niepruszewie -6 566 234,00 Remont obwodnicy w Buku DW 306/307 - 580 366,00 Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 306 wraz z budową chodnika w Wielkiej Wsi		b.d.
1.33		Budowa ulic w Niepruszewie - ul. Akacja i ul. Jarzębinowa, ul. Lipowa i ul. Jaśminowa	MiG Buk	- 4 390 000,00 Przebudowy drogi gminnej nr 324104P Otusz-Huby			b.d.
1.34		Budowa ulic w Wielkiej Wsi - ul. Różana (od ul. Liliowej do Kwiatowej), ul. Kalinowa Irysowa, cd. ul. Storczykowa, cd. ul. Różanej, ul. Fiołkowa i ul. Wrzosowa, projekt i budowa ul. Kwiatowa	MiG Buk			MiG Buk, Polski Ład	b.d.
1.35		Dotacja celowa na pomoc finansową dla Starostwa Powiatowego w Poznaniu na przebudowę drogi powiatowej pozamiejskiej ul. Otuskiej do drogi Nr 307	MiG Buk				b.d.
1.36		Przebudowa i budowa drogi gminnej Szewce - Dobieżyn - etap I	MiG Buk				b.d.
1.37		Poznańska Kolej Metropolitalna. Węzły integracji (ZIT) - budowa systemu funkcjonalnych punktów przesiadkowych	Powiat Poznański, Zarząd Dróg Powiatowych,	0 (zakończone w 2021 r.)	0	b.d.	PGN, WPOŚ

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty poniesione na realizację zadań PLN		Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				rok 2023	rok 2024		
		(wraz z budową ścieżek rowerowych wzdłuż dróg powiatowych)	samorząd gminy, Metropolia Poznań				
1.38		Monitoring zachowań komunikacyjnych mieszkańców powiatu poznańskiego	Powiat Poznański	0	0	b.d.	PGN
1.39		Rozbudowa i modernizacja sieci transportu publicznego – kreowanie nowych połączeń	Powiat Poznański, partnerzy: gminy powiatu poznańskiego	108 883,00 dotacja (PKM)	534 154,00 Dotacja (PKM)	budget MiG Buk	PGN, WPOŚ
1.40		Promocja transportu publicznego na terenie powiatu poznańskiego poprzez tworzenie zintegrowanej platformy internetowej z planerem podróży	Powiat Poznański, partnerzy: gminy powiatu poznańskiego	0	0	b.d.	POŚ 2017-2020, WPOŚ
1.41		Wspomaganie gmin w zakresie wprowadzania nowych form zarządzania transportem publicznym na terenie powiatu poznańskiego	Powiat Poznański, partnerzy: gminy powiatu poznańskiego, Urząd Marszałkowski Woj. Wlkp.	0	0	b.d.	POŚ 2017-2020
1.42		Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej MiG Buk wraz z montażem odnawialnych źródeł energii (budynki OSP BUK)	MiG Buk	0 (brak przeprowadzanych termomodernizacji w 2023)	0 (brak przeprowadzanych termomodernizacji w 2024)	budget MiG Buk	PGN, WPOŚ, WPF
1.43		Termomodernizacja i modernizacja energetyczna budynków	Powiat Poznański, Partnerzy: Ośrodki oświatowe, opiekuńczo-wychowawcze, socjalne, zdrowotne zarządzane przez Powiat,	0 (brak przeprowadzanych termomodernizacji w 2023)	0 (brak przeprowadzanych termomodernizacji w 2024)	budget MiG Buk	PGN, WPOŚ

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty poniesione na realizację zadań PLN		Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				rok 2023	rok 2024		
			Metropolia Poznań				
1.44		Prowadzenie w możliwie szerokim zakresie prac modernizacyjnych obiektów zarządzanych przez samorząd, a także propagowanie wśród mieszkańców miasta i gminy oraz właścicieli obiektów usługowo-handlowych podejmowanie takich działań	MiG Buk	0 (brak przeprowadzanych termomodernizacji w 2023)	0 (brak przeprowadzanych termomodernizacji w 2024)	budget MIG Buk	POŚ 2017-2020, WPOŚ
1.45		Stosowanie energooszczędnych materiałów i technologii przy budowie nowych obiektów, budownictwo pasywne	Osoby prywatne, przedsiębiorstwa budowlane, deweloperzy	b.d.	b.d.	b.d.	WPOŚ
1.46		W ramach planu zagospodarowania przestrzennego i planów miejscowych koordynowanie rozwoju poszczególnych systemów energetycznych i ich zakresów działania w pokrywaniu potrzeb ciepłych miasta w oparciu o zasady określone w aktualizacji „Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla MiG Buk”	MiG Buk	bezkosztowe	bezkosztowe	b.d.	POŚ 2021-2024
1.47		Prowadzenie współpracy międzygminnej z sąsiednimi gminami mającą na celu poprawę bezpieczeństwa energetycznego gminy a także zmniejszenie niskiej emisji	MiG Buk	b.d.	b.d.	b.d.	POŚ 2017-2020
1.48		Prowadzenie działań zmierzających do eliminacji systemów grzewczych zasilanych paliwem tradycyjnym	MiG Buk, osoby prywatne	bezkosztowe	bezkosztowe	b.d.	POŚ 2017-2020
1.49		Wprowadzanie ekologicznych nośników energii, w tym wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii	MiG Buk, osoby prywatne	1 005 043,00 Instalacja fotowoltaiczna przy SUW Buk i SUW Dobieżyn	b.d. (W trakcie realizacji budowa SUW Wielka Wieś wyposażonej w panele fotowoltaiczne)	budget MIG Buk	POŚ 2017-2020

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty poniesione na realizację zadań PLN		Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				rok 2023	rok 2024		
1.50		Budowa farm/elektrowni/ciepłowni z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii	osoby prywatne, osoby prawne	b.d.	b.d.	b.d.	WPOŚ
1.51		Uwzględnienie z miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zapisów dotyczących korzystania z odnawialnych źródeł energii	MiG Buk	bezkosztowe	bezkosztowe	budżet MiG Buk	WPOŚ
1.52		Promocja odnawialnych źródeł energii	MiG Buk	bezkosztowe	bezkosztowe	budżet MiG Buk	WPOŚ
1.53		Edukacja ekologiczna mieszkańców nt. korzystania z proekologicznych nośników energii, unikania spalania odpadów w piecach domowych	MiG Buk	b.d.	b.d.	budżet MiG Buk	POŚ 2017-2020
1.54		Budowa sieci gazowej w następujących rejonach gminy: Wiktorowo-Pawłowo	Dostawca gazu	0	0	b.d.	POŚ 2017-2020
1.55		Dalsze wprowadzanie systemów zarządzania środowiskiem ISO 14 000 oraz dobrowolnych działań nienormatywnych (np. czystsza produkcja) w zakładach przemysłowych	Przedsiębiorcy	b.d.	b.d.	b.d.	POŚ 2017-2020
1.56		Wdrażanie nowoczesnych technologii, przyjaznych środowisku (BAT)	Przedsiębiorcy	b.d.	b.d.	b.d.	POŚ 2017-2020
1.57		Instalowanie urządzeń do redukcji zanieczyszczeń powstałych w procesach technologicznych oraz poprawa sprawności funkcjonujących urządzeń	Przedsiębiorcy	b.d.	b.d.	b.d.	POŚ 2017-2020
1.58		Systematyczna kontrola zakładów przemysłowych odnośnie przestrzegania obowiązków nałożonych pozwoleniami na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza	WIOŚ	b.d.	b.d.	b.d.	POŚ 2017-2020
1.59		Stymulowanie modernizacji i hermetyzacji procesów technologicznych w zakładach zgodnie z obowiązującymi przepisami	Przedsiębiorcy	b.d.	b.d.	b.d.	POŚ 2017-2020

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty poniesione na realizację zadań PLN		Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				rok 2023	rok 2024		
1.60		Obniżenie emisji przemysłowych poprzez realizację programu gazyfikacji	Osoby prawne (osoby gospodarcze)	b.d.	b.d.	b.d.	POŚ 2017-2020
1.61		Rozwój drobnego przemysłu rolno-spożywczego wykorzystującego istniejące warunki przyrodnicze oraz zaplecze w postaci aglomeracji Poznania	Osoby prywatne, przedsiębiorcy	b.d.	b.d.	b.d.	POŚ 2017-2020
1.62		Poprawa efektywności energetycznej procesów technologicznych poprzez wytworzenie i dystrybucję energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii	Osoby prywatne, przedsiębiorcy	b.d.	b.d.	b.d.	WPOŚ
1.63		Właściwe gospodarowanie terenami przemysłowymi	Przedsiębiorcy MiG Buk	bezkosztowe	bezkosztowe	b.d.	POŚ 2017-2020
1.64		Instalacje oczyszczania powietrza poprocesowego na terenie zakładów gospodarki odpadami	CZO SELEKT	b.d.	b.d.	b.d.	WPOŚ
1.65		Instalowanie odnawialnych źródeł energii	Osoby fizyczne, instytucje państwowe, zakłady pracy	1 005 043,00 Instalacja fotowoltaiczna przy SUW Buk i SUW Dobieżyn	b.d. (W trakcie realizacji budowa SUW Wielka Wieś wyposażonej w panele fotowoltaiczne)	budget MiG Buk	PGN, WPOŚ
1.66		Instalowanie odnawialnych źródeł energii tj. modułów fotowoltaicznych „PV”	Osoby fizyczne, instytucje państwowe, zakłady pracy	Jw.	Jw.	budget MiG Buk	PGN, WPOŚ
1.67		Promowanie oraz popularyzacja najlepszych praktyk w dziedzinie wykorzystania energii w szczególności energii wiatrowej i biomasy, w tym rozwiązań technologicznych, administracyjnych i finansowych	MiG Buk	bezkosztowe	bezkosztowe	b.d.	POŚ 2017-2020
1.68		Wsparcie projektów w zakresie budowy urządzeń i instalacji do produkcji i	MiG Buk	b.d.	b.d.	b.d.	POŚ 2017-2020

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty poniesione na realizację zadań PLN		Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				rok 2023	rok 2024		
		transportu energii wytwarzanej w oparciu o źródła odnawialne					
1.69		Realizacja planów edukacyjnych dla szkół z zakresu OZE	MiG Buk	bezkosztowe	bezkosztowe	b.d.	PGN
1.70		Montaż modułów fotowoltaicznych oraz instalacji podgrzewania ciepłej wody użytkowej w oparciu o zastosowanie systemu solarnego	Powiat Poznański	1 005 043,00 Instalacja fotowoltaiczna przy SUW Buk i SUW Dobieżyn	b.d. (W trakcie realizacji budowa SUW Wielka Wieś wyposażonej w panele fotowoltaiczne)	budżet MiG Buk	PGN, WPOŚ
1.71		Edukacja ekologiczna obejmująca tematykę gospodarki niskoemisyjnej, OZE, efektywności energetycznej, a także promująca prawidłowe postawy, w tym działania przyczyniające się do obniżenia emisji gazów cieplarnianych	Powiat Poznański	b.d.	b.d.	b.d.	PGN
2.1	2. Zagrożenia hałasem	Prowadzenie badań monitorujących poziom hałasu drogowego oraz kolejowego	WIOŚ	koszty WIOS	koszty WIOS	b.d.	POŚ 2017-2020, WPOŚ
2.2		Przestrzeganie wartości dopuszczalnych poziomów hałasu w odniesieniu do nowo zagospodarowywanych terenów: stosowanie w planowaniu przestrzennym zasady strefowania	MiG Buk	b.d.	b.d.	b.d.	POŚ 2017-2020
2.3		Wprowadzenie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów poświadczonych ochronie przed hałasem z wyznaczeniem obszarów ograniczonego użytkowania wokół głównych dróg i linii kolejowych tam, gdzie przekroczony jest dopuszczony w rozporządzeniu poziom hałasu w porze nocnej oraz całej trasy 307 w obrębie całej gminy	MiG Buk	bezkosztowe	bezkosztowe	budżet MiG Buk	POŚ 2017-2020
2.4		Lokalna poprawa klimatu akustycznego poprzez tworzenie pasów zieleni osłonowej, izolacyjnej	MiG Buk	b.d.	4 477,00 pielęgnacja zieleni 34 200,00	MiG Buk, Fundusz sołecki,	POŚ 2017-2020, WPOŚ

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (*- jednostki włączone)	Szacunkowe koszty poniesione na realizację zadań PLN		Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				rok 2023	rok 2024		
					nasadzenia drzew na terenie gminy i miasta	Budżet Województwa Wielkopolskiego	
2.5		Prowadzenie kontroli emisji hałasu do środowiska z obiektów działalności gospodarczej	WIOS	0	0	b.d.	POŚ 2017-2020
2.6		Lokalne ograniczenia prędkości ruchu na terenie zwartej zabudowy	Zarządcy dróg	b.d.	b.d.	b.d.	POŚ 2017-2020
2.7		Zmniejszenie udziału pojazdów ciężkich w strumieniu ruchu	Zarządcy dróg	b.d.	b.d.	b.d.	POŚ 2017-2020
2.8		Dążenie do poprawy płynności ruchu poprzez odpowiednią organizację ruchu	Zarządcy dróg	Jak w pkt 1.32-1.36	Jak w pkt 1.32-1.36	MiG Buk, Polski Ład	POŚ 2017-2020
2.9		Stosowanie tzw. „cichych” nawierzchni podczas remontów i przebudów istniejącej sieci drogowej	Zarządcy dróg	Jak w pkt 1.32-1.36	Jak w pkt 1.32-1.36	MiG Buk, Polski Ład	POŚ 2017-2020, WPOŚ
2.10		Modernizacja nawierzchni dróg	Zarządcy dróg	Jak w pkt 1.32-1.36	Jak w pkt 1.32-1.36	MiG Buk, Polski Ład	WPOŚ
2.11		Wyznaczenie szlaków i budowa nowych ciągów dróg rowerowych	MiG Buk	0	0	b.d.	POŚ 2017-2020
2.12		Pogłębianie świadomości społecznej o negatywnym wpływie hałasu na człowieka (edukacja ekologiczna)	MiG Buk	bezkosztowe	bezkosztowe	b.d.	POŚ 2017-2020
2.13		Przyjęcie uchwał wprowadzających zakaz używania jednostek pływających napędzanych silnikami spalinowymi na jeziorze Niepruszewskim	Zarząd Powiatu Poznańskiego	bezkosztowe	bezkosztowe	b.d.	POŚ 2017-2020
2.14		Budowa ekranów akustycznych	Zarządcy dróg	b.d.	b.d.	b.d.	WPOŚ
3.1	3. Pola elektromagnetyczne	Prowadzenie badań pól elektromagnetycznych i gromadzenie danych o źródłach promieniowania elektromagnetycznego	WIOS	Koszt WIOS	Koszt WIOS	b.d.	POŚ 2017-2020

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty poniesione na realizację zadań PLN		Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				rok 2023	rok 2024		
3.2		Dalsze prowadzenie ewidencji źródeł wytwarzających pola elektromagnetyczne	WIOŚ	Koszt WIOS	Koszt WIOS	b.d.	POŚ 2017-2020
3.3		Wprowadzanie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów uwzględniających ochronę przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych	MiG Buk	bezkosztowe	bezkosztowe	b.d.	WPOŚ
3.4		Ograniczanie koncentracji źródeł promieniowania elektromagnetycznego na etapie planowania i wydawania decyzji lokalizacyjnych i środowiskowych	MiG Buk	bezkosztowe	bezkosztowe	b.d.	WPOŚ
3.5		Preferowanie niskokonfliktowych lokalizacji źródeł pól elektromagnetycznych	MiG Buk	bezkosztowe	bezkosztowe	b.d.	POŚ 2017-2020
3.6		Edukacja społeczeństwa dotycząca rzeczywistej skali zagrożenia emisją pól elektromagnetycznych w szczególności oddziaływaniem stacji bazowych telefonii komórkowych	MiG Buk				POŚ 2017-2020
4.1	4. Gospodarowanie wodami	Kontynuacja prac związanych z modernizacją i odbudową systemów melioracyjnych	Spółki wodne	Dotacja MiG Buk dla Gminnej Spółki Wodnej Zlewni Mogilnica Wschodnia Buk na bieżące utrzymanie wód i urządzeń wodnych	Dotacja MiG Buk dla Gminnej Spółki Wodnej Zlewni Mogilnica Wschodnia Buk na bieżące utrzymanie wód i urządzeń wodnych	budżet MiG Buk (dotacja dla Spółki Wodnej)	POŚ 2017-2020, WPOŚ
4.2		Dofinansowanie działalności spółek wodnych w zakresie modernizacji systemów melioracyjnych	MiG Buk				POŚ 2017-2020, WPOŚ, POŚ powiatowy
4.3		Remonty przepustów i budowli piętrzących wody	Spółki wodne				WPOŚ
4.4		Konserwacja rowów melioracyjnych	Spółki wodne				WPOŚ

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty poniesione na realizację zadań PLN		Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				rok 2023	rok 2024		
4.5		Naprawa/konserwacja systemów drenarskich i rurociągów melioracyjnych na użytkach rolnych	Spółki wodne				WPOŚ
4.6		Odwadnianie terenów i modernizacja systemów odwodnieniowych	Spółki wodne				WPOŚ
4.7		Utrzymanie stawów wiejskich	Spółki wodne				WPOŚ
4.8		Konserwacja rzek, kanałów, rowów	Spółki wodne				WPOŚ
4.9		Rekultywacja jezior, stawów	Spółki wodne				WPOŚ
4.10		Ograniczanie wpływu zanieczyszczeń z rolnictwa na jakość wód	Właściciele gruntów, WODR, MiG Buk	b.d.	b.d.	b.d.	POŚ 2017-2020
4.11		Ochrona wód przed eutrofizacją	Właściciele gruntów, WODR, MiG Buk	b.d.	b.d.	b.d.	POŚ 2017-2020
4.12		Podjęmowanie działań ograniczających wpływ zanieczyszczeń obszarowych na zasoby wodne	Właściciele gruntów, WODR, MiG Buk	b.d.	b.d.	b.d.	POŚ 2017-2020
4.13		Działania zabezpieczające przed wystąpieniem oraz skutkami powodzi i suszy zgodnie ze zaktualizowanym Operatem przeciwpowodziowym Powiatu Poznańskiego	Powiat Poznański, Gminy, RZGW, WZMiUW	b.d.	b.d.	b.d.	POŚ powiatowy
4.14		Budowa i utrzymanie zbiorników retencyjnych/przeciwpowodziowych	Spółki wodne	b.d.	b.d.	b.d.	WPOŚ
4.15		Utrzymanie wałów przeciwpowodziowych	Spółki wodne	b.d.	b.d.	b.d.	WPOŚ

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty poniesione na realizację zadań PLN		Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				rok 2023	rok 2024		
4.16		Uwzględnianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego obszarów zagrożenia powodziowego	MiG Buk	bezkosztowe	bezkosztowe	b.d.	WPOŚ
4.17		Plany operacyjne ochrony przed powodzią oraz plany zarządzania kryzysowego	MiG Buk	b.d.	b.d.	b.d.	WPOŚ
4.18		Wypożyczenie magazynu przeciwpowodziowego	MiG Buk	b.d.	b.d.	b.d.	WPOŚ
4.19		Programy obniżania strat wody	MiG Buk	b.d.	b.d.	b.d.	WPOŚ
4.20		Działania edukacyjne oraz akcje promujące oszczędzanie wody	MiG Buk	b.d.	b.d.	b.d.	WPOŚ
4.21		Zabudowa punktów pomiarowych zużycia wody wraz z wyposażeniem sieciowym	MiG Buk	b.d.	b.d.	b.d.	WPOŚ
4.22		Edukacja rolników w zakresie ochrony wód	MiG Buk	b.d.	b.d.	b.d.	WPOŚ
4.23		Monitoring wód powierzchniowych i podziemnych	WIOŚ	b.d.	b.d.	b.d.	WPOŚ
5.1	5. Gospodarka wodno-ściekowa	Utrzymanie wysokiego standardu pracy stacji uzdatniania wody w Buku w celu dostosowania jakości wody pitnej do standardów unijnych.	ZGK Sp. z o.o. w Buku	Bieżące koszty ZGK Sp. z o.o. w Buku	Bieżące koszty ZGK Sp. z o.o. w Buku	b.d.	POŚ 2017-2020, WPOŚ
5.2		Rozbudowa i przebudowa Stacji Uzdatniania Wody w Kalwachs	ZGK Sp. z o.o. w Buku	0	0	75% - kredyt inwestycyjny, 25% - środki własne ZGK Sp. z o.o.	POŚ 2017-2020, WPOŚ, WPRIM
5.3		Zakup mobilnego zbiornika do dostarczania wody pitnej	ZGK Sp. z o.o. w Buku	0	0	Środki własne ZGK Sp. z o.o.	b.d.
5.4		Przebudowa i rozbudowa sieci wodociągowej w miejscowości Buk – ulica Kolejowa	ZGK Sp. z o.o. w Buku	205 300,00	3 825 714,27	Środki własne ZGK Sp. z o.o.	WPRIM

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty poniesione na realizację zadań PLN		Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				rok 2023	rok 2024		
5.5		Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Wielka Wieś – ulice: Promienista, Tęczowa, Jasna	ZGK Sp. z o.o. w Buku	Projekt i budowa sieci wodociągowej w Kalwach ul. Wierzbowa PE160	Modernizacja SUW w Dobieżynie	Środki własne ZGK Sp. Z o.o.	WPRIM
5.6		Projekt i budowa sieci wodociągowej w miejscowości Buk między ulicami: Otuska a Dobieżyńską - MPZP	ZGK Sp. z o.o. w Buku			Środki własne ZGK Sp. Z o.o.	WPRIM
5.7		Projekt i budowa sieci wodociągowej w miejscowości Niepruszewo – ulica Ogrodowa	ZGK Sp. z o.o. w Buku			Środki własne ZGK Sp. Z o.o.	WPRIM
5.8		Projekt i budowa sieci wodociągowej w m. Niepruszewo – ulice: Jęczmienna, Pszeniczna	ZGK Sp. z o.o. w Buku			Środki własne ZGK Sp. Z o.o.	WPRIM
5.9		Wymiana sieci wodociągowej wraz z przyłączami w m. Szewce – ulica Strumykowa	ZGK Sp. z o.o. w Buku			Środki własne ZGK Sp. Z o.o.	WPRIM
5.10		Wymiana sieci wodociągowej wraz z przyłączami w m. Niepruszewo – ulica Szkolna	ZGK Sp. z o.o. w Buku			Środki własne ZGK Sp. Z o.o.	WPRIM
5.11		Połączenie sieci wodociągowej i wymiana przyłączy w Niepruszwie – ulica Jarzębinowa	ZGK Sp. z o.o. w Buku			Środki własne ZGK Sp. Z o.o.	WPRIM
5.12		Budowa sieci wodociągowej w Szewcach – ulica Bukowska	ZGK Sp. z o.o. w Buku			Środki własne ZGK Sp. Z o.o.	WPRIM
5.13		Budowa sieci wodociągowej na odcinku z miejscowości Buk do miejscowości Wysoczka	ZGK Sp. z o.o. w Buku			Środki własne ZGK Sp. Z o.o.	WPRIM
5.14		Projekt i budowa sieci wodociągowej w Dobieżynie ul. Podgórna	ZGK Sp. z o.o. w Buku			Środki własne ZGK Sp. Z o.o.	WPRIM

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty poniesione na realizację zadań PLN		Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				rok 2023	rok 2024		
5.16		Inteligentne systemy zarządzania siecią wodociagową	ZGK Sp. z o.o. w Buku			Środki własne ZGK Sp. z o.o.	WPOŚ
5.17		Modernizacja i budowa ujęcia wody	ZGK Sp. z o.o. w Buku			Środki własne ZGK Sp. z o.o.	POŚ 2017-2020, WPOŚ
5.18		Likwidacja nieczynnych ujęć wody	ZGK Sp. z o.o. w Buku	0	0	b.d.	POŚ 2017-2020
5.19		Zapewnienie wszystkim mieszkańcom gminy odpowiedniej jakości wody do picia	ZGK Sp. z o.o. w Buku	Koszty bieżące	Koszty bieżące	b.d.	POŚ 2017-2020
5.20		Ochrona jakości wód powierzchniowych i podziemnych, szczególnie płytko zalegających zbiorników czwartorzędowych	właściciele gruntów, WODR, MiG Buk	b.d.	b.d.	b.d.	POŚ 2017-2020
5.21		Ochrona jakości wód płynących oraz w zlewni Jeziora Niepruszeńskiego	MiG Buk	b.d.	b.d.	b.d.	POŚ 2017-2020
5.22		Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Buk między ulicami Dobieżyńską a Otuska - MPZP	ZGK Sp. z o.o. w Buku	b.d. (zadania z „Wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociagowych i kanalizacji” w trakcie realizacji)	b.d. (zadania z „Wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociagowych i kanalizacji” w trakcie realizacji)	Środki własne ZGK Sp. z o.o.	WPRIM
5.23		Projekt i budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Niepruszewo (nowe podziały) – ulice: Leśna, Poznańska, Bukowa, Dębowa	ZGK Sp. z o.o. w Buku			Środki własne ZGK Sp. z o.o.	WPRIM
5.24		Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Wielka Wieś – ulice ks. Inf. T. Ratajczaka II etap – projekt i realizacja	ZGK Sp. z o.o. w Buku			Środki własne ZGK Sp. z o.o.	WPRIM
4.25		Rozbudowa oczyszczalni ścieków w miejscowości Niepruszewo	ZGK Sp. z o.o. w Buku			Środki unijne, środki MiG Buk	WPRIM
5.26		Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Dobieżyńcu – etap IIa (odcinek ulice: Powstańców Wlkp. Wodna, Topolowa)	ZGK Sp. z o.o. w Buku			Środki własne ZGK Sp. z o.o.	WPRIM

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (*- jednostki włączone)	Szacunkowe koszty poniesione na realizację zadań PLN		Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				rok 2023	rok 2024		
5.27		Projekt budowy sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Buk, ulice: Lipowa, Zakładowa – dokumentacja techniczna)	ZGK Sp. z o.o. w Buku			Środki własne ZGK Sp. z o.o.	WPRIM
5.28		Projekt i budowa sieci kanalizacyjnej w Niepruszewie, Dobra Rycerskie, ul. Żytnia	ZGK Sp. z o.o. w Buku			Środki własne ZGK Sp. z o.o.	WPRIM
5.29		Projekt i budowa sieci kanalizacyjnej w Niepruszewie, Dobra Rycerskie, ul. Jęczmienna, Pszeniczna	ZGK Sp. z o.o. w Buku			Środki własne ZGK Sp. z o.o.	WPRIM
5.30		Edukacja ekologiczna na temat wpływu emisji zanieczyszczeń pochodzących ze ścieków na środowisko	MiG Buk	b.d.	b.d.	b.d.	WPOŚ, POŚ powiatowy
5.31		Inteligentne systemy zarządzania siecią kanalizacyjną	ZGK Sp. z o.o. w Buku	b.d.	b.d.	b.d.	WPOŚ
5.32		Zagospodarowanie osadów ściekowych	ZGK Sp. z o.o. w Buku	b.d.	b.d.	Środki ZGK Sp. z o.o.	POŚ 2017-2020
5.33		Dalsze działania mające na celu zlikwidowanie nieszczelnych zbiorników bezodpływowych stanowiących potencjalne źródło zanieczyszczeń wód podziemnych	MiG Buk	Bez kosztów własnych	Bez kosztów własnych	-	POŚ 2017-2020
5.34		Aktualizowanie ewidencji zbiorników bezodpływowych oraz na gnojowice jak również płyt obornikowych	MiG Buk	Bez kosztów własnych	Bez kosztów własnych	-	POŚ 2017-2020
5.35		Aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków	MiG Buk	Bez kosztów własnych	Bez kosztów własnych	-	WPF
5.36		Inwestycje w dziedzinie utylizacji ścieków na obszarach wiejskich nie posiadających oczyszczalni ścieków	ZGK Sp. z o.o. w Buku	b.d.	b.d.	b.d.	POŚ 2017-2020

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (*- jednostki włączone)	Szacunkowe koszty poniesione na realizację zadań PLN		Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				rok 2023	rok 2024		
5.37		Zwiększenie stopnia skanalizowania, w szczególności terenów wiejskich	ZGK Sp. z o.o. w Buku	3 688 337,70 Budowa kanalizacji sanitarnej Wielka Wieś ul. Zakładowa i ul. Smugi II etap	1 680 764,81 Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z infrastrukturą towarzyszącą w Dobieżynie etap II, ul. Jarzębinowa	Środki własne Spółki ZGK	POŚ 2017-2020
				1 045,50 Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z przykanalikami w Dobieżynie ul. Powstańców Włkp., Ogrodowa, Topolowa, Podgórna	171 122,79 Wymiana sieci kanalizacyjnej w Niepruszewie ul. Kwiatowa		
				1 297 570,45 Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w ulicach Boczna, Smugi i drogi wewnętrzne prostopadłe do ul. Ogrodowej	3 000,00 Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Niepruszewie ul. Poznańska, Dębowa, Bukowa wraz z przykanalikami		
5.38		Budowa indywidualnych systemów oczyszczania ścieków, na terenach, gdzie budowa systemów zbiorczych jest nieuzasadniona ze względu na uwarunkowania techniczne lub ekonomiczne	Osoby prywatne	630 384,84 Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z infrastrukturą towarzyszącą w Dobieżynie ul. Jarzębinowa II etap	28 000,00 dotacja dla osób fizycznych na przydomowe oczyszczalnie ścieków	budżet MiG Buk, osoby prywatne	POŚ 2017-2020
				28 000,00 dotacja dla osób fizycznych na przydomowe oczyszczalnie ścieków	28 000,00 dotacja dla osób fizycznych na przydomowe oczyszczalnie ścieków		

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty poniesione na realizację zadań PLN		Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				rok 2023	rok 2024		
5.39		W ramach modernizacji taboru – zakup nowego pojazdu asenizacyjnego do wywozu nieczystości płynnych o pojemności co najmniej 16m ³	ZGK Sp. z o.o. w Buku	0	1 414 500,00	Środki własne Spółki ZGK	
5.40		Zakup nowego pojazdu WUKO do ciśnieniowego czyszczenia kanalizacji, wpustów ulicznych	ZGK Sp. z o.o. w Buku	0	0	Środki własne Spółki ZGK	
5.41		Dofinansowywanie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków poprzez przyjęcie odpowiednich uchwał	MiG Buk	28 000,00	dotacja dla osób fizycznych na przydomowe oczyszczalnie ścieków	budżet MiG Buk	POŚ 2017-2020, WPOŚ
6.1	6. Zasoby geologiczne	Ochrona złóż kopalin poprzez wprowadzanie odpowiednich zapisów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego	MiG Buk	0	0	budżet MiG Buk	WPOŚ
6.2		Edukacja ekologiczna w zakresie ochrony złóż kopalin	MiG Buk	Bez kosztów własnych	Bez kosztów własnych		WPOŚ, POŚ powiatowy
6.3		Prowadzenie sukcesywnej rekultywacji terenów poeksploatacyjnych wraz z ich zagospodarowaniem	Właściele gruntów	b.d.	b.d.	b.d.	POŚ 2017-2020, WPOŚ
6.4		Kontrola w zakresie wykonywania postanowień udzielonych koncesji oraz eliminacja nielegalnych eksploatacji	MiG Buk	bezkosztowe	bezkosztowe		WPOŚ
6.5		Uwzględnienie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wszystkich znanych złóż w granicach ich udokumentowania wraz z zapisami o ochronie ich obszarów przed trwałym zainwestowaniem	MiG Buk	bezkosztowe	bezkosztowe	budżet MiG Buk	POŚ 2017-2020, WPOŚ
7.1	7. Gleby	Racjonalne zużycie środków ochrony roślin i nawozów nie przekraczające zalecanych dawek	Właściele gruntów, WODR	b.d.	b.d.	b.d.	POŚ 2017-2020

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty poniesione na realizację zadań PLN		Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				rok 2023	rok 2024		
7.2		Wapnowanie gleb, odpowiednie nawożenie wzbogacające glebę w składniki mineralne i próchnicę	Właściciele gruntów, WODR	b.d.	b.d.	b.d.	POŚ 2017-2020
7.3		Edukacja ekologiczna w zakresie ochrony gleb	MiG Buk	b.d.	b.d.	b.d.	WPOŚ, POŚ powiatowy
7.4		Wdrażanie zasad Kodeksu Dobrych Praktyk Rolniczych.	Właściciele gruntów, WODR, ARiMR	bezkosztowe	bezkosztowe	POŚ 2017-2020	
7.5		Wdrażanie programów rolnośrodowiskowych	Właściciele gruntów, WODR, ARiMR	bezkosztowe	bezkosztowe	POŚ 2017-2020	
7.6		Zachowanie mozaiki krajobrazów rolniczych	Właściciele gruntów	bezkosztowe	bezkosztowe		POŚ 2017-2020
7.7		Przyjęcie jako wiodącej funkcji rolniczej dla gminy w oparciu o rodzinne średniej i dużej wielkości gospodarstwa rolne	MiG Buk	bezkosztowe	bezkosztowe		POŚ 2017-2020
7.8		Ochrona przed zmianą użytkowania gruntów rolniczych klas I-III w zachodniej i południowej części gminy oraz gleb organicznych (w tym: torfowych, mułowo - torfowych, murszowych)	MiG Buk	Bez kosztów własnych	Bez kosztów własnych		POŚ 2017-2020
7.9		Zachowanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej przed zabudową (szczególnie na obszarach gleb chronionych zachodniej i południowej gminy)	Właściciele gruntów, MiG Buk	b.d.	b.d.		POŚ 2017-2020
7.10		Prowadzenie badań gleby i ziemi oraz monitorowanie ich stanu na podstawie dostępnych wyników	OSChR	b.d.	b.d.		POŚ 2017-2020, WPOŚ
7.11		Rekultywacja i rewitalizacja przyrodnicza terenów zdegradowanych i zdewastowanych (np. wyrobiska pożwirowe)	MiG Buk, Starostwo Powiatowe w Poznaniu	b.d.	b.d.		POŚ 2017-2020, WPOŚ

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty poniesione na realizację zadań PLN		Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				rok 2023	rok 2024		
7.12		Racjonalne wykorzystanie istniejących terenów zainwestowanych	MiG Buk	b.d.	b.d.		POŚ 2017-2020
7.13		Doposażenie jednostek SP w sprzęt do remediacji terenów zanieczyszczonych	MiG Buk	b.d.	b.d.		WPOŚ
7.14		Zakup samochodu specjalistycznego dla OSP Buk	MiG Buk	1 198 000,00	b.d.	Budżet MiG Buk; MSWiA; NFOŚiGW	-
8.1	8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Prowadzenie wspólnej polityki odpadowej w ramach Związku Gminnego Centrum Zagospodarowania Odpadów - SELEKT	CZO SELEKT	b.d.	b.d.	b.d.	PGN
8.2		Odbieranie i zagospodarowanie odpadów komunalnych	CZO SELEKT	623 575,00	470 558,97	Oplata za gosp. odpada mi komun. zgodnie z art. 6r ust.2 ucpgr	WPOŚ
8.3		Budowa stacji przeładunkowych	CZO SELEKT	b.d.	b.d.	b.d.	WPOŚ
8.4		Wypozażenie w pojemniki i kontenery na odpady na terenach zamieszkałych	CZO SELEKT	b.d.	b.d.	b.d.	WPOŚ
8.5		Wypozażenie w pojemniki/kontenery do selektywnej zbiórki odpadów komunalnych	Odbierający odpady, właściciel lub zarządca nieruchomości	b.d.	b.d.	b.d.	WPOŚ
8.6		Budowa PSZOK w Buku	CZO SELEKT	0	0	b.d.	WPOŚ, WPGO
8.7		Obsługa odbioru odpadów przez nowoczesne, niskoemisyjne pojazdy	CZO SELEKT	b.d.	b.d.	b.d.	WPOŚ
8.8	8.9	Budowa/modernizacja instalacji do przetwarzania odpadów	CZO SELEKT	0	0	b.d.	WPOŚ
8.9		Rozbudowa składowisk odpadów komunalnych	CZO SELEKT	0	0	b.d.	WPOŚ

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty poniesione na realizację zadań PLN		Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				rok 2023	rok 2024		
8.10		Promocja budowy przydomowych kompostowników	MiG Buk	0	0	b.d.	WPOŚ
8.11		Działania edukacyjne dla mieszkańców	CZO SELEKT	b.d.	b.d.	b.d.	WPOŚ
8.12		Rekultywacja składowisk odpadów lub zamkniętej kwatery – rekultywacja Składowiska Odpadów Wysoczka	ZGK Sp. z o.o. w Buku	0	0	b.d.	WPOŚ, WPGO
8.13		Demontaż i unieszkodliwienie azbestu	MiG Buk, Starostwo Powiatowe, osoby prywatne	62 140,00	50 768,70	budżet MiG Buk, Starostwo Powiatowe w Poznaniu, WFOŚiGW w Poznaniu	WPOŚ, WPF
8.14	9. Zasoby przyrodnicze	Zagospodarowania osadów ściekowych	ZGK Sp. z o.o. w Buku	b.d.	b.d.	b.d.	WPOŚ
9.1		Utrzymanie różnorodności siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków	MiG Buk	b.d.	b.d.	b.d.	POŚ 2017-2020
9.2		Zakup budek lęgowych dla gatunków chronionych	MiG Buk	b.d.	b.d.	budżet MiG Buk	WPOŚ
9.3		Program ochrony kasztanowców	MiG Buk	b.d.	b.d.	b.d.	WPOŚ
9.4		Program ochrony starych drzew na terenach zurbanizowanych	MiG Buk	b.d.	b.d.	b.d.	WPOŚ
9.5		Nasadenia drzew miododajnych	MiG Buk	b.d.	b.d.	budżet MiG Buk	
9.6		Wzmocnienie znaczenia ochrony różnorodności biologicznej i krajobrazowej w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym	MiG Buk	b.d.	b.d.	b.d.	POŚ 2017-2020

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty poniesione na realizację zadań PLN		Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				rok 2023	rok 2024		
9.7		Ochrona korytarzy ekologicznych i przeciwdziałanie fragmentacji przestrzeni przyrodniczej	MiG Buk	b.d.	b.d.	b.d.	POŚ 2017-2020
9.8		Pozostawienie terenów cennych przyrodniczo i objęcie ich ochroną jako użytki ekologiczne - wskazane korytarze ekologiczne, wały ozowe	MiG Buk	b.d.	b.d.	b.d.	POŚ 2017-2020
9.9		Renaturalizacja i poprawa stanu zniszczonych ekosystemów, zwłaszcza wodno-błotnych, rzecznych i leśnych	MiG Buk, właściele i zarządcy terenów	b.d.	b.d.	b.d.	POŚ 2017-2020
9.10		Prowadzenie szkoleń i edukacji ekologicznej w zakresie ochrony przyrody i różnorodności biologicznej	MiG Buk, Szkoły, Przedszkola	b.d.	b.d.	b.d.	POŚ 2017-2020
9.11		Ograniczenie wycinki drzew i krzewów regulowane w postaci wydawanych decyzji oraz rekompensowanie wszystkich ubytków w postaci nasadzeń	MiG Buk	b.d.	b.d.	budżet MiG Buk	POŚ 2017-2020
9.12		Opracowanie inwentaryzacji oraz waloryzacji przyrodniczej, które stanowiłyby dokumenty wyjściowe do dalszych przedsięwzięć syntetyzujących wiedzę o bioróżnorodności badanego obszaru	MiG Buk	b.d.	b.d.	b.d.	POŚ 2017-2020
9.13		Przygotowanie opracowania ekofizjograficznego MiG Buk z wykorzystaniem dokumentacji dotyczących inwentaryzacji i waloryzacji przyrodniczej	MiG Buk	b.d.	b.d.	b.d.	POŚ 2017-2020
9.14		Identyfikacja uwarunkowań ekofizjograficznych z szczególnym uwzględnieniem ochrony naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi	MiG Buk	b.d.	b.d.	b.d.	POŚ 2017-2020

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (* jednostki włączone)	Szacunkowe koszty poniesione na realizację zadań PLN		Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				rok 2023	rok 2024		
9.15		Wprowadzanie kolejnych form ochrony przyrody w postaci pomników przyrody, użytków ekologicznych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i stanowisk dokumentacyjnych, przyrody nieożywionej	MiG Buk	Bez kosztów	Bez kosztów		POŚ 2017-2020, WPOŚ
9.16		Bieżąca ochrona obszarów i obiektów prawnie chronionych	MiG Buk	Bez kosztów	Bez kosztów		POŚ 2017-2020, WPOŚ
9.17		Przestrzeganie wymagań ochrony przyrody w odniesieniu do obiektów turystycznych i rekreacyjnych w aspekcie ochrony walorów przyrodniczych	MiG Buk	Bez kosztów własnych	Bez kosztów własnych		
9.18		Kontynuacja prac związanych z utrzymaniem i rozwojem terenów zieleni	MiG Buk	20 000,00	20 000,00	budżet MiG Buk	POŚ 2017-2020, WPOŚ
9.19		Selektywny dostęp do terenów cennych przyrodniczo oraz ochrona tych terenów przed zainwestowaniem i tzw. dzikim zagospodarowaniem	MiG Buk	Bez kosztów własnych	Bez kosztów własnych		
9.20		Promowanie zachowań zgodnych z zasadami ochrony przyrody i krajobrazu	MiG Buk, Szkoły, Przedszkola, Lasy Państwowe	b.d.	b.d.	b.d.	POŚ 2017-2020
9.21		Rozwój sieci szlaków turystycznych i przyrodniczych ścieżek dydaktycznych	MiG Buk	0	0		POŚ 2017-2020
9.22		Zachowanie tradycyjnych praktyk gospodarczych na terenach cennych przyrodniczo	Właściciele gruntów	b.d.	b.d.	b.d.	POŚ 2017-2020
9.23		Upowszechnianie zasad dobrej praktyki rolniczej w ramach realizacji programu działań, mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych	WODR, OSChR	b.d.	b.d.	b.d.	POŚ 2017-2020

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty poniesione na realizację zadań PLN		Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				rok 2023	rok 2024		
9.24		Opracowanie i wdrażanie programów rolnośrodowiskowych	Osoby prywatne, ARIMR	b.d.	b.d.	b.d.	POŚ 2017-2020
9.25		Utrzymanie tradycyjnych rozlogów pól, zadrzewień śródpolnych i małych zagłębięń wraz z występującą florą	Właściele gruntów	Bez kosztów	Bez kosztów		POŚ 2017-2020, WPOŚ
9.26		Usuwanie barszczu Sosnowskiego	MiG Buk	0	0	budżet MiG Buk	WPOŚ
9.27		Zalesianie terenów nieprzydatnych rolniczo	Właściele i zarządcy nieruchomości	b.d.	b.d.	b.d.	POŚ 2017-2020
9.28		Zwiększanie lesistości i poprawa stanu lasów	Powiat Poznański; Partnerzy: Nadl. na terenie powiatu Gminy powiatu poznańskiego, Właściele lasów, nad którymi nadzór sprawuje Starosta Poznański Zespół Parków Krajobrazowych Woj. Wlkp.	b.d.	b.d.	b.d.	PGN, WPOŚ
9.29		Tworzenie spójnych kompleksów leśnych szczególnie w obszarze korytarzy ekologicznych i wododziałów	Lasy Państwowe	b.d.	b.d.	b.d.	POŚ 2017-2020
9.30		Opracowanie Planu zarządzania lasów	Lasy Państwowe	b.d.	b.d.	b.d.	WPOŚ
9.31		Nadzór nad lasami nie stanowiącymi własność Skarbu Państwa	Starosta	b.d.	b.d.	b.d.	WPOŚ

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (*- jednostki włączone)	Szacunkowe koszty poniesione na realizację zadań PLN		Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				rok 2023	rok 2024		
9.32		Lokalizacja zalesień i zadrzewień zgodnie z planami zagospodarowania przestrzennego	Lasy Państwowe	0	0		POŚ 2017-2020
9.33		Doskonalenie gatunkowej i funkcjonalnej struktury lasów	Lasy Państwowe	b.d.	b.d.	b.d.	POŚ 2017-2020
9.34		Rozszerzenie usług doradczych, informacji i szkoleń dla właścicieli lasów	Lasy Państwowe	b.d.	b.d.	b.d.	POŚ 2017-2020
9.35		Łączenie kompleksów leśnych, zwłaszcza w obszarze korytarzy ekologicznych i na obszarach wododziałów	Lasy Państwowe	0	0		POŚ 2017-2020
9.36		Poprawa rozpoznania zasobów różnorodności biologicznej w lasach	Lasy Państwowe	b.d.	b.d.	b.d.	POŚ 2017-2020
9.37		Prowadzenie zalesiania terenów nieprzydatnych rolniczo równoległe z działaniami prowadzącymi do zróżnicowania struktury gatunkowej lasów	Lasy Państwowe	0	0		POŚ 2017-2020
9.38		Stały monitoring środowiska leśnego w celu przeciwdziałania stanom niepożądanym (pożary, choroby, szkodniki)	Lasy Państwowe	b.d.	b.d.		POŚ 2017-2020
9.39		Zapewnienie lasom i zadrzewieniom właściwego znaczenia w planowaniu przestrzennym, w tym kształtowaniu granicy rolno-leśnej i ochronie krajobrazu	Lasy Państwowe	b.d.	b.d.	b.d.	POŚ 2017-2020
9.40		Kontynuowanie promowania zachowań zgodnych z zasadami ochrony krajobrazu i przyrody poprzez zintensyfikowanie edukacji ekologicznej społeczeństwa w zakresie ochrony przyrody, w tym ochrony lasów	Lasy Państwowe, MiG Buk	b.d.	b.d.	b.d.	POŚ 2017-2020

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty poniesione na realizację zadań PLN		Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				rok 2023	rok 2024		
10.1	10. Zagrożenia poważnymi awariami	Dalsza edukacja społeczeństwa w związku z możliwością wystąpienia zagrożeń środowiska z tytułu awarii przemysłowych i transportu materiałów niebezpiecznych	MiG Buk, Straż Pożarna	Bez kosztów własnych	Bez kosztów własnych		POŚ 2017-2020
10.2		Uwzględnianie zasad bezpieczeństwa transportu substancji niebezpiecznych w projektach organizacji ruchu na drogach na terenie powiatu	Zarządcy dróg, Straż Pożarna	b.d.	b.d.	b.d.	POŚ 2017-2020
10.3		Doposażenie jednostek OSP	MiG Buk (OSP)	70 870,00	24 812,47	budżet MiG Buk	WPOŚ
10.4		Zakup sprzętu ratowniczo-gaśniczego, sorbentów	MiG Buk (OSP)	87 303,00 1 198 000,00 (zakup wozu ratowniczo-gaśniczego)	36 600,00	budżet MiG Buk	WPOŚ
10.5		Wprowadzenie systemu alarmowania/ostrzegania dla mieszkańców o nadzwyczajnych zagrożeniach	MiG Buk (OSP)	b.d.	b.d.	budżet MiG Buk	WPOŚ
10.6		Modernizacja punktów alarmowych	MiG Buk (OSP)	0	0	budżet MiG Buk	WPOŚ

Uzasadnienie do uchwały nr

Rady Miasta i Gminy Buk

z dnia 2025 r.

w sprawie: przyjęcia raportu z wykonania Programu Ochrony Środowiska.

Wykonując obowiązek wynikający z zapisu art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2025 r., poz. 647 z późn. zm.) Burmistrz Miasta i Gminy Buk przedkłada Radzie Miasta i Gminy Buk raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Buk za lata 2023 - 2024. Niniejszy raport, organ wykonawczy gminy sporządza co 2 lata.

Powyższy Program został przyjęty Uchwałą Nr XXVIII/249/2021 Rady Miasta i Gminy Buk z dnia 27 kwietnia 2021 r. w sprawie uchwalenia dla Miasta i Gminy Buk Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Buk na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028.

Szczegóły dotyczące wykonania Programu Ochrony Środowiska na terenie Miasta i Gminy Buk w latach 2023 - 2024 zostały przedstawione w załączniku do niniejszej uchwały.

Wobec powyższego podjęcie niniejszej uchwały jest w pełni uzasadnione.